Anul II.—No. 16. 5 BANI ÎN TOATĂ ȚARA București, Duminecă, 4 Ianuarie, 1898

ZIARUL CĂLĔTORIILOR

ŞI AL INTÊMPLĂRILOR DE PE MARE ŞI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI:
Leĭ 4.50 pe an în toată țara
« 2.50 « ½ « « «
Abonațiĭ pe un an primesc și un roman de 1 volum.

Redacția și Administrația:
No. 11,—Strada Brezoianu,—No. 11

ZIARUL CĂLĔTORIILOR
apare de 2 orĭ pe săptămână
MARȚEA și VINEREA

RĔZBUNAREA UNUĬ INOCENT. — (Vezĭ explicația)

Rezbunarea unuĭ inocent

Până la 1-iŭ Maĭ, 1788, a existat în Franța tortura chestiuneĭ.

Prima *chestiune*, întrebuințată față de criminaliĭ condamnațĭ la pedeapsa capitală, avea de scop de a le smulge numele complicilor lor; moartea urma în or-ce caz. Chestiunea preparatoare se aplica în cursul procesuluĭ. Dacă acuzatul nu făcea nicĭ o mărturisire, îl lăsa, dar aceasta nu însemna că el nu va fi condamnat la alte torturĭ.

Fie care parlament și fie care localitate, dădeaŭ chestiunea în diferite felurĭ, în prezența medicilor și chirurgilor, carĭ opreaŭ saŭ făceaŭ să continue torturile după cum chinuitul maĭ putea saŭ nu să le îndure Parlamentul Parisuluĭ întrebuința maĭ des, chestiunea cu *ghetele* și chestiunea cu *șevaletul*. Prima sdrobea oasele, cea d'a doua întindea și rupea mușchiĭ.

In alte părțĭ din Franța se întrebuința tortura numită *estrapade* care consta în a ridica pe condamnat la o oare-care înălțime, cu o greutate legată pe picioare, și a'ĭ da drumul de odată, dar fără să atingă pămêntul. In alte părțĭ iĭ frigea ca pe puĭ, pe grătare, le arunca rășină topită pe corp, liĭ se punea ouă rĕs coapte la subțiorĭ.

In mijlocul ierneĭ, condamnațiĭ eraŭ ținuțĭ goĭ. maĭ multe zile în zăpadă, apoĭ, calăul iĭ vîra în gropĭ umede, unde eraŭ expușĭ la mușcăturĭ de șoarecĭ și de guzganĭ. In fine în alte părțĭ, se cosea brațele, capul saŭ picioarele condamnatuluĭ într'un sac, după ce maĭ întêĭ fuseseră unse cu miere, și se vîraŭ în sac fel de fel de animale, carĭ mușcaŭ.

Toate aceste torturĭ sunt teribile, dar probabil, cea maĭ îngrozitoare, era tortura cu uleĭ ferbinte. Acuzatul, îmbrăcat numaĭ cu o cămașă, era întins pe o masă găurită, legat cu sforĭ, ast-fel că nu se putea mișca. I se punea niște ghete de pele spongioasă, care-ĭ ajuugeaŭ până la genunchĭ. Masa se apropia de un foc mare. Calăul turna încetul cu încetul 12 pinte (aproape 10 litri) de uleĭ clocotind peste ghete: uleiul pătrundea prin piele și ardea picioarele.

Serpillon, locotenent criminal din Autun, povestește că a condamnat la chestiunea preparatoare pe un individ numit Auriband, acuzat de 10 saŭ 12 crime comise în Nivernais, cele maĭ multe fiind asasinate la drumul mare, dar nu existaŭ probe sigure pentru nicĭ unul. «Am luat, zice Serpillon, toate precauțiunile posibile pentru a evita inconvenientul în care a căzut predecesorul meŭ, și am observat ca masa să nu fie prea aproape de foc; dar, lungimea interogatoruluĭ făcu ca chestiunea să dureze maĭ bine de două ceasurĭ. Durerile aŭ fost așa de marĭ în cât strigĕtele pacientuluĭ nu'l lăsaŭ să rĕspundă. Cu toate astea era așa de robust în cât n'a mărturisit nimic. Degetele picioarelor iĭ fuseră așa de rĕŭ arse, în cât i se scoaseră, chiar în acea zi, oasele cu cleștele.»

«Inconvenientul» de care vorbește judele Serpillon se poate vedea din cele ce urmează.

In Autun, trăia un flăcăŭ de vr'o 25 de anĭ anume Dévelai, foarte muncitor, bine format și robust. El se amorezase de fata unuĭ negustor de mărunțișurĭ, pe care pusese ochiĭ fiul ofițeruluĭ regesc care făcea justiția. Acesta, ca să se rĕzbune pe Dèvelai, îl arestă sub motiv de furt.

Natural că flăcăul tăgădui, dar ofițerul justițieĭ îl supuse la chestiunea uleiuluĭ.

Intr'o cameră joasă și obscură, aĭ căreĭ perețĭ eraŭ acoperițĭ cu sforĭ, grilagiurĭ, ciocane, șevalete, crucĭ, clește și de o sumă de alte instrumente de tortură, fu băgat Dévelai. Judecătoriĭ eraŭ înșirațĭ în fundul săleĭ, pe o estradă; o cruce de lemn, cu un Christ rĕstignit, de mărime naturală, se vedea într'un colț, Intr'o sobă mare, ardea un foc viŭ.

După jurămêntul obicĭnuit, condamnatul fu întins și legat pe masă I se dete puțin vin, pentru ca să simtă maĭ bine *farmecele* tortureĭ, apoĭ, masa pe care era întins fu împinsă până la sobă, și așa de aproape, în cât flacăra iĭ atingeaŭ picioarele.

De o dată flacăra coprinse ghetele condamnatuluĭ, care scoase un țipĕt sfâșietor, Judecătorul începu în acel moment interogatorul:

— Dévelai, în ce zi aĭ furat?

— Monseniore, rĕspunse pacientul, sunt nevinovat.

— Maistre Petre, zise judele, adresându-se chestionaruluĭ, fa'țĭ datoria.

La ordinul dat, calăul turnă uleĭ peste ghetele chinuituluĭ.

— Oh! cum mĕ doare! Scapă-mĕ, Doamne! Dumnezeule, dacă aĭ știi cât sufer! Oh, milă, aibĭ milă, judecătorul meŭ!...

— Dèvelai, continuă judecătorul, aĭ furat în ziua de Saint Martin?

Pacientul închise ochiĭ; un gemĕt sfâșietor arăta durerile ce îndura.

— Maistre Petre, fa'țĭ datoria.

La aceste vorbe, calăul turnă maĭ mult uleĭ clocotind peste ghete.

— O mamă, mamă. dacă aĭ știi cât suferă copilul tĕŭ!.. Doamne! Doamne!... Ah, avețĭ milă!... Mor!...

— Dévelai, reluă judele, te-aŭ vĕzut pândind ca să furĭ.

— Monseniore, sunt nevinovat.

— Maistre Petre, zise din noŭ judecătorul, fa'țĭ datoria!

Și timp de două ore, calăul turnă când câte puțin, când câte maĭ mult uleĭ clocotind peste picioarele chinuituluĭ. Timp de două ore, Dévelai nu mărturisi nicĭ unul din furturile pe carĭ i le imputa, mulțumindu-se la fie-care tortură nouă, de a ridica ochiĭ la cer, ca și cum l'ar lua de martor al inocențeĭ sale.

Din ghetele schingiuituluĭ eșaŭ flacărĭ albăstrui, o sudoare roșiatică iĭ brobona fruntea, ochiĭ iĭ eșiseră din orbite, gura i se strâmbase de durere și gemete surde, și strigăte ascuțite eșaŭ din peptul luĭ. Și ca culme, din ghetele carĭ ardeaŭ împreună cu carnea și oasele, se ridica o putoare infectă.

In fine, judele dete semnalul opriреĭ tortureĭ. Picioarele pacientuluĭ aŭ fost atât de rĕŭ arse, în cât trebuiră tăete fără întârziere. Și pentru că nu mărturisise nimic, îl puseră în libertate.

Bietul chinuit, se tîra pe mâinĭ, și'șĭ făcu un plan de rĕzbunare.

El se instală la poarta caseĭ judecătoruluĭ și când acesta eșa, îl saluta fără nicĭ o vorbă, dar se ținea după el, târêndu se, la Palat, la preumblare, la biserică, peste tot. Dacă intra în vr'o casă, Dévalai îl aștepta la eșire, îl saluta din noŭ și îl urmărea până acasă la el.

Noaptea, dormea în fața caseĭ luĭ, și când judecătorul avea vr-o petrecere acasă la el, Dévelai saluta tăcut și respectuos pe prieteniĭ carĭ intraŭ și eșaŭ.

Fata negustoruluĭ, cercase să oprească pe Dévelai de la rĕzbunare, și voise să'l ducă la părințiĭ sĕĭ, dar el refuză. De atuncĭ, frumoasa fată însoțea pe nenorocitul mutilat.

Ast-fel urmă timp de 10 anĭ; nicĭ asprimea timpuluĭ, nicĭ promisiunile, nicĭ aurul, nicĭ amenințările n'aŭ putut pune capĕt aceste mute rĕsbunărĭ. In urmă, judecătorul muri, după o agonie pe care vocea plângĕtoare a luĭ Dévelai o făcu maĭ torturătoare.

Când coșciugul judecătorul fu dus la biserică, Dévelai îl urmă, ba chiar și la cimitir. După ce înmormêntarea fu făcută, Dèvelai se întoarse în oraș și se așeză pe treptele Palatuluĭ de justiție, și în tovărășia frumoaseĭ fete, trăi încă 20 de anĭ, cerșind.

F. Morans

EPISOADE DIN CĂLĔTORIA MEA LA POLUL NORD

V

Când mă gândesc la casa mea frumoasă, în amurgul sereĭ, și vĕd pe nevastă mea stând în grădină, mi se pare cu neputință să maĭ duc viața asta aci. Dar numaĭ puterile

nemiloase ale soarteĭ ştiŭ când ne vom întâlni iarăş în bucuria vieţeĭ şi aceasta mĕ face, — dacă vreaŭ să fiŭ cu totul sincer, — să mărturisesc căsuntem într'o situaţie foarte proastă.

Suntem acum la 80⁰ latitudine nordică; în Septembrie eram la 79. Ceea-ce însemnează cu totul «un» grad în cincĭ lunĭ. Dacă vom înainta cu aceeaşĭ iuţeală, vom ajunge la pol în 45 saŭ 50 de lunĭ, şi în 90 saŭ 100 de lunĭ, la 80⁰ latitudine nordică, dincolo de pol, cu speranţa ca apoĭ în alte vr'o 2 lunĭ să ieşim din ghiaţă şi să ajungem acasă. Va să zică *ne-ar trebui în total vr'o opt anĭ!*

Imĭ aduc aminte acum că profesorul Brögger înainte de a pleca, găsindu-mĕ plantând în grădină pomĭ pentru generaţiile viitoare, mi-a zis că cine ştie ce umbră vor arunca aceştĭ pomĭ, când mĕ voiŭ întoarce. Cine ştie, zic şi eŭ, de câte orĭ or maĭ înverzĭ până atuncĭ?

Neactivitatea mĕ apasă, maĭ ales une orĭ. Viaţa mi se pare tot aşa de întunecoasă ca şi noaptea de afară. Nicăierĭ raze de soare de cât în trecut şi în viitorul depărtat.

Simt că *trebuie* să fac ceva ca să frîng neactivitatea aceasta şi să 'mĭ dobândesc un teren de acţiune.

Nu se poate întâmpla ceva? Să vie un uragan, să mĕture toată ghiaţa aceasta, şi să ne arunce pe valurĭ furioase, pe marea deschisă; să ajungem în primejdiĭ, să ne luptăm pentru viaţă, —dar să nu stăm pe loc!

Ce folos însă că staŭ aci şi mĕ tânguesc ca o babă. Nu m'am aşteptat oare la toate astea înainte de a pleca? Lucrurile nu s'aŭ întâmplat maĭ rĕŭ de cât m'am aşteptat, din potrivă aşĭ putea zice maĭ bine. De ce dar această disposiţie abătută. Poate va trece totul, când vîntul de sud va începe să bată iarăşĭ. De o cam dată trebuie să mĕ duc să maĭ scutur de praf ca un filosof din ceĭ vechĭ.

Astă-seară avem puţină presiune iar o observaţie făcută tocmaĭ acum, pare a ne arăta o reîntoarcere cu 3' spre sud.

11 ore seara. Presiunea începe să devie puternică. Ghiaţa pârâie, nă văleşte spre vapor şi'l sgudue.

Lunĭ 19 Februarie.—Să însemn înc'o dată constatarea că noaptea este maĭ întunecoasă tocmaĭ în ajunul zorilor. Astă zĭ a început să bată vîntul de la sud şi a ajuns la o iuţeală de 4 metri pe secundă.

Dimineaţa am făcut câte va sondagiĭ, şi am găsit că îndărătul vaporuluĭ ghiaţa era de 1 m. 879 grosime, cu o pătură de zăpadă de vr'o 4 centimetri, iar în faţa vaporuluĭ, ghiaţa era de peste 2 metri grosime. Intr'o lună întreagă ghiaţa s'a îngroşat destul de puţin, maĭ ales avênd în vedere că temperatura scăzuse până la 50⁰ sub zero.

Azĭ ca şi ierĭ am vĕzut iarăşĭ chipul reflectat al soareluĭ; astă-zĭ era sus, peste orizon, şi avea aproape forma unuĭ disc. Uniĭ afirmă că aŭ zărit şi marginea disculuĭ solar însuşĭ; Peder şi Bentsen susţineaŭ chiar că aŭ vĕzut cel puţin jumĕtate din discul soareluĭ; eŭ însă mĕ tem că a trecut atâta vreme de când eĭ n'aŭ maĭ vĕzut soarele încât nu'l maĭ cunosc bine.

Marţĭ 20 Februarie.—Mare serbare solară astă-zĭ, dar fără soare. Suntem sigurĭ că l'am vedea, —dacă n'ar fi norĭ pe cer. Nu vrem însă să ne lăsăm de serbarea noastră; rămînînd ca să maĭ facem una, atuncĭ când vom vedea în realitate pentru întîia oară soarele.

Incepem de dimineaţă cu o mare tragere la ţintă; apoĭ a urmat un prânz de patru felurĭ şi vin de *Fram*, adică zeamă de lămâie, cafea şi maĭ tîrziŭ prăjiturĭ *Fram*; seara ananas, prăjiturĭ, smochine, banane şi dulceţurĭ. Apoĭ ne ducem la culcare cu conştiinţa că o jumĕtate de furtună ne împingea de la sud-est spre nord.

Moara a umblat azĭ toată ziua şi dacă adevĕratul soare n'a voit să se arate la serbarea noastră, în schimb ne a strălucit soarele nostru de salon la amiazĭ şi seara la masă.

Mare spălare pe ochĭ cu prilejul sosiriĭ zileĭ. Dumnezeule mare, unde o să ajungem! Maĭ mulţĭ dintre noĭ aŭ aparenţa unor vite îngrăşate, şi obrajiĭ luĭ Juell, aŭ început să ia o rotunjime îngrijitoare, când l'am vĕzut azĭ din profil, mĕ gândeam cum şi-ar putea el tîrî un ast-fel de corp pe ghiaţă în caz când într'o bună dimineaţă ar trebui să părăsim vaporul. Trebue să ne gândim să maĭ reducem câtă-va vreme porţiile.

Miercurĭ 21 Februarie. — Vîntul de la sud continuă. Astă-zĭ am scos plasa pe care o lăsasem alaltăerĭ în apă, până la o adâncime de vr'o 90 metri.

Era plin de crustacee micĭ şi alte animalcule carĭ rĕspândeaŭ o fosforescenţă atât de mare, încât la întuneric păreaŭ ca nişte cărbunĭ aprinşĭ.

Spre marea mea mirare, funia plăşeĭ ne arăta direcţia spre nord vest, de şi după vânt, trebuia să mergem drept spre nord. Ca să mĕ conving maĭ bine, lăsaĭ după amiazĭ iarăşĭ plasa în apă, dar funia ne arătă tot direcţia spre nord-vest, şi aceasta toată dup'amiază fără schimbare.

Cum se explică acest fenomen? E oare cu putinţă că totuşĭ să ne găsim într'un curent ce merge spre nord-vest? Viitorul ne va arăta, să sperăm, aceasta.

Gheţurile par a fi în mare mişcare; banchiza s'a deschis în maĭ multe locurĭ formând canalurĭ.

Joŭĭ 22 Februarie.—Funia plăşeĭ a arătat toată ziua spre vest; acum, dup'amiazĭ e verticală, ceea ce însemnează că stăm, probabil, loculuĭ.

Vîntul a devenit din ce în ce maĭ slab până ce dup'amiazĭ a încetat cu desăvîrşire. Pe urmă începu o adiere uşoară care spre seară ne aduse în sfârşit temutul vânt de nord-vest; pe la 9 ore era destul de tare.

O observaţie făcută dup'amiazĭ, pare a ne arăta că în tot cazul nu suntem maĭ spre nord de 80⁰ 11', cu toate că am avut aproape 4 zile vânt de sud. Ce să însemneze aceasta iarăşĭ? Cât o să ne maĭ învârtim aşa pe loc?

Sâmbătă 24 Februarie. — Observaţiile de azĭ ne readuc la 79⁰ 54 latitudine nordică şi 132⁰ 57' longitudine de est. E de mirare că ne-am întors aşa de mult spre sud, cu toate că vântul de la nord vest a bătut numaĭ 24 de ore.

Duminică 25 Februarie. — Se pare ca şi când ghiaţa ar fi luat acum iarăşĭ direcţiunea spre răsărit Mi se năzăresc icoane de vară, de copacĭ verzĭ şi de murmur de isvoare, citesc despre viaţa secerătorilor, despre viaţa de munte şi mĕ doare sufletul, mĕ simt enervat. De ce să ne gândim deja de pe acum la ast-fel de lucrurĭ? Trebuie să maĭ treacă încă multă vreme până vom revedea toate astea.

Inaintăm cu încetineala desolătoare a melculuĭ, dar nu cu aceaşĭ siguranţă. Ne ducem casa cu noĭ; dar cât am înaintat într'o zi, în alta dăm îndărăt.

Lunĭ 28 Februarie. — Mergem spre nord-est. E un viscol teribil. Vântul are une orĭ o iuţeală de maĭ bine de 11 metri pe secundă; urlă şi şuieră peste ghieţurĭ şi vîntură zăpada cu atâta putere încât numaĭ de cât ar îngropa un om.

Stăm şi ascultăm şuierul viscoluluĭ prin coş şi prin ventilatoare, ca şi când ne-am găsi acasă în Norvegia. Aripile moriĭ se învârteaŭ cu aşa iuţeală, încât nu le maĭ putea deosebi una de alta; astă-seară a trebuit s'o oprim, de oare-ce acumulatoriĭ eraŭ plinĭ, şi am legat aripile ca să nu le sfărâme vântul. Aproape de o săptămână am avut acum încontinuŭ lumină electrică.

Acesta e vêntul cel maĭ puternic pe care l'am avut toată iarna. Dar barometrul scade prea repede; în curând trebuia să avem iar vânt de nord. Speranţa a început să nu mĕ maĭ încânte aşa că până acum şi nu prea aştept mare lucru de la această furtună. Mĕ gândesc la primăvară şi la vară în nesiguranţă de ce schimbărĭ ne vor aduce.

Dar cel puţin noaptea polară, temuta noapte îndelungată, a trecut şi iar am dat cu ochiĭ de lumina zileĭ. Şi trebuie să spun acum încă odată, că nu vĕd în jurul meŭ nic de cum acele feţe oălite, cu carĭ

după spusa tuturora, trebuia să ieşim din această iarnă; dimpotrivă, nu văd decât figurĭ rotunde şi sănătoase.

Cu lumina însă se petrece un lucru ciudat. Păn'acum ni se părea aci jos întocmaĭ ca şi ziua, când aprindeam lămpile; acuma însă, chiar când toate lămpile sunt aprinse şi ne coborâm jos, par'că ne-am coborî într'o pivniţă.

Marţĭ 27 Februarie.—Mergem spre est-sud-est. Pesimismul meŭ era în dreptăţit. Aproape toată ziua a bătut un vânt puternic de la vest; barometrul e jos, a început însă a se urca în chip neregulat. Temperatura e cea maĭ înaltă pe care am avut'o toată iarna; maximul de azĭ a fost —97 C. La 8 ceasurĭ dimineaţa, termometrul era la —22° C. Temperatura creşte şi scade aproape esact în chip invers cu barometrul.

Observaţiile de azĭ dup'amiazĭ ne arată 80° 10' latitudine nordică.

Miercurĭ 28 Februarie. — Astă-zĭ avem vreme frumoasă; vântul nu bate aproape de loc şi temperatura e între — 26 şi — 30° C. Spre sud cerul e acoperit de norĭ, aşa că soarele nu prea îl vedem; dar e deja lumină cum se cade.

Dup'amiazĭ am făcut cu Sverdrup o plimbare cu patinele de zăpadă; pentru prima oară în acest an, am putut face o ast-fel de plimbare după amiază.

Ierĭ şi azĭ am încercat să pompăm apa ce poate s'ar fi strâns în interiorul vaporuluĭ, dar n'am scos nimic, de şi am încercat şi cu sare şi cu apă încălzită. Se poate că apa a îngheţat în jurul pompeĭ, se poate de asemenea că nicĭ nu este în vapor. De maĭ bine de o lună nu s'a arătat de alt-fel apă de loc, nicĭ în camera maşinelor nicĭ în alt loc.

Astă-seară vîntul a început să bată iar din sud-sud-vest şi barometrul scade, de unde deducem că se apropie vînt favorabil.

Seara am făcut, în bucătărie, o baie caldă; curăţenia corpuluĭ te face să te simţĭ par'că maĭ om.

Joĭ, 1 Martie. — Stăm aproape pe loc. Vreme frumoasă, moale, numaĭ — 19° C. Cerul acoperit, ninsoare uşoară şi vînt slab.

Am încercat un sondagiŭ cu tot ce am avut funie pe bord. Dar, cu toate că am sondat până la 3475 de de metri, n'am dat de fund. Bentsen e de părere că osia pământuluĭ trebue să aibă o gaură şi maĭ că-mĭ vine şi mie să cred tot aşa..

Vinerĭ, 2 Martie.— Câiniĭ ceĭ micĭ carĭ aŭ fost ţinuţĭ până acum în cabina unde aŭ vĕzut lumina zileĭ, şi unde aŭ făcut o mulţime de blestemăţiĭ cu cutiile de aparate ale luĭ Hansen, aŭ fost aduşĭ ierĭ pentru întâia oară pe punte. Azĭ aŭ fost inuţĭ acolo toată dimineaţa. Se arată foarte curioşĭ, examinează toate şi se intereseaz㠠maĭ aies de interiorul tuturor cuşcelor câinilor din acest mare oraş.

Duminică, 4 Martie.— Iar mergem repede spre sud. Vêntul e iar de la nord vest, dar nu aşa mult.

Observaţiile de dup'amiazĭ ne arată 79° 54' latitudine nordică; aceasta însemnează că în zilele din urmă, înainte de a da vêntul acesta, trebuie să fi făcut un drum bun spre nord. Ierĭ şi azĭ vremea a fost rea; la o temperatură de — 37 până la — 38° C. şi cu un vênt de 11 $^1/_2$ pe secundă; trebuie să mărturisim că e cam răcoare. De observat e că acum vênturile de nord aduc frig iar cele de sud căldură, la începutul iernei era contrariul.

Lunĭ, 5 Martie.—Am făcut cu Sverdrup o plimbare lungă spre nord-est cu patinele de zăpadă. Drum foarte bun, căcĭ vêntul a împrăştiat pretutindenĭ zăpada, de şi e destul de puţină.

Marţĭ, 6 Martie —Iar stăm pe loc. Astă-zĭ a fost o zi rece de tot; 44 până la 46° C. sub zero, cu un vînt de aproapă 6 metri pe secundă; o ocazie minunată pentru cine a vrut să aibă mâinĭ şi urechĭ degerate, — şi uniĭ din noĭ s'aŭ şi folosit de a această ocazie.

Fridtjof Nansen

(Urmare în numĕrul viitor)

JULES GROS

PĂŢANIILE

Uneĭ nunţĭ pariziane în jurul lumeĭ

V

Şeful indian sări uşor din locul înalt unde era cocoţat şi se înfăţişă înaintea vînĕtoruluĭ.

— Tatăl *Purtătorul de trăsnet*, zise el cu tonul acela ceremonios care nu'l părăsea nicĭ odată, ar face bine să ascundă carul şi catâriĭ sĕĭ sub acoperitoarea de lemn. In timp ce el se va duce la prieteniĭ d şoareĭ răpite, mĕ voiŭ duce pe de altă parte, să caut urma răpitorilor. Raton, în acest timp, va rĕmânea să păzească echipajul Frate-meŭ să mĕ aştepte, să nu plece făr'de mine.

Programul luĭ Ochiu de Lynx fu urmărit punct cu punct, catâriĭ intrară în pădure, şi pătrunseră, fără oboseală, într'o înfundătură, unde nimenĭ nu i ar fi bănuit Raton cu o excelentă puşcă la mână, se ghemui în dosul capreĭ, şi cu mâna pe cocoşul armeĭ, începu a explora împrejurimile, cu privirea luĭ pătrunzĕtoare. Cât despre d. Fontaine şi tovarăşul sĕŭ Novet, porniră pe o cărăruşă în gustă, care ducea la vîrful colineĭ.

Ajunseră dinspre ziuă, aşa după cum făgăduise bĕtrânuluĭ geograf. Găsiră acolo pe tineriĭ ghemuiţĭ împrejurul foculuĭ pe jumĕtate stins, descurajaţĭ şi disperaţĭ.

— In picioare! In picioare! prietenĭ, le strigă d. Fontaine. A venit vremea să ne punem pe lucru.

Când aflară că Novet şi cu tovarăşiĭ sĕĭ, se vor îndruma ca să se ducă spre urmărirea răpitorilor tinereĭ fete, toţĭ împreună reclamară onoarea de a face parte din expediţie.

— Lăsaţĭ, vĕ rog, zise *Purtătorul de Trăsnet.* Nu m'am tocmit de a urmări această întreprindere de cât cu condiţia de a face ce vreaŭ. Decĭ, nu pot să primesc concursul nicĭ u nuia dintre d-voastră. D'abia debarcaţĭ din Europa, nu puteţĭ cunoaşte pericolele, care înconjoară mereŭ, pe ceĭ care vor scăpa pe d şoara.

— Ce ne pasă de pericole? întrerupse marchizul Cesar de la Becassiére, care, une-orĭ ştia să uite pe Tortoni şi cafeneaua Anglais. Crezĭ oare că avem maĭ puţină bărbăţie de cât dumneata?

— Pentru mine, zise Emil des Riviéres, domniĭ aceştia orĭ s'ar învoi orĭ nu, îĭ voiŭ urma şi voiŭ împărţi cu eĭ toate pericolele care îĭ ameninţă. E vorba de ceva maĭ preţios de cât viaţa, fiind-că e logodnica mea aceea care e în mâna sĕlbaticilor, fiind că rivalul meŭ care trebue să fie instigatorul acesteĭ crime poate acum va smulge prin groază, consimţimîntul, care să l descurajeze de a-l căpăta prin convingere.

Novet păru a sta la gândurĭ, apoĭ înduioşat de sigur de dureroasa stare a amorezuluĭ zise:

— Mi-e teamă să nu îmĭ pară rĕŭ de slăbiciunea mea; mi e teamă că neexperienţa vieţeĭ sălbatice să nu vĕ facă greutăţĭ, dar consimt cu toate acestea să te iaŭ, dar cu condiţia ca numaĭ d-ta singur să viĭ cu noĭ.

Marchizul şi pictorul Beaudoin protestară zadarnic; vînătorul fu neîndurat. Cât despre tînĕrul funcţionar de la Luvru, se resemnă a rĕmânea fără a se plînge. Nu încerca nicĭ o dorinţă de a încerca o ast fel de aventură, şi gândul magazinuluĭ sĕŭ de mătăsăriĭ nu îl părăsea nicĭ o clipă

Numaĭ dacă stăpânul mĕŭ s'ar învoi să mĕ ia îndărăt când d. Milion va voi să mĕ reîntoarcă, spunea el mereŭ.

Scoborîră coasta, apoĭ Guilom Novet şi Emil des Riviéres luară concediu de la tovarăşiĭ sĕĭ, regăsiră furgonul, catâriĭ şi pe păzitorul lor Raton tot în starea în care fuseseră lăsaţĭ. Ochi-de-Lynx nu se ivise încă.

Când soarele fu aproape la mijlocul cursei sale, Guilom Novet, a căruĭ obrajĭ nu arătaŭ nicĭ o grije, scoborî din furgon câte-va proviziunĭ de ale mâncăreĭ, făcu semn tovarăşilor séĭ să'l imite şi câte-şĭ treĭ, făcênd cerc, se aşezară pe iarbă şi începură a ronţăi dejunul improvizat. Trecu două ceasurĭ şi marele şef nu se maĭ întorcea.

De o dată, fără ca cel maĭ mic zgomot să se fi auzit, fără să se audă vr'o foşnitură se pomeniră cu Ochiŭ-de-Lynx, ca în teatrele maşinate din Paris.

— Fratele meŭ Purtătorul-de-trăsnet, să'şĭ deschidă urechile, şeful are să vorbească

Guilom Novet, care fuma, visând, o lulea de pămênt dintr'o ţeavă înnegrită de vreme, se întoarse spre Indian.

— Ochiŭ de Lynx poate să vorbească, zise el; frate-séŭ îl ascultă.

Şeful Linzilor, fără a se grăbi, vorbi cu un ton ceremonios:

— Intr'adevĕr Cioc-de-Vultur, şeful crowilor, e cel care a răpit pe fata albă. Un francez pe care 'l cunosc i-a dat o puşcă din Europa, praf şi gloanţe pentru asta. Cioc de Vultur se învoise ca să dea pe fata albă aceluĭ francez, dar limba şefuluĭ e îndrăcită, a luat fata şi a plecat în ţara Crowilor, unde are de gând să şi-o ia el de nevastă.

Purtătorul de Trăsnet ascultase pe marele şef, fără a'l întrerupe. Când vĕzu că tace, luă cuvêntul:

— Cum aĭ putut afla acestea?

— N'am putut afla fără de primejdiĭ, că pentru întăia oară, rĕzboinicii Crowilor părăsiră corturile lor, ca să se apropie de oraşul albilor. Ştiam ce puţină încredere trebue să am în Cioc de-Vultur, şi de câte orĭ deja a rupt tovărăşia dintre noĭ. Aşa că am trimis pe urmele luĭ unul din rĕzboinicii meĭ, «Paserea-de-noapte», printr'însul am aflat purtarea şefilor Crowilor, trădarea şi fuga repede în direcţiunea ţěreĭ strămoşilor séĭ.

— Atuncĭ ce crede Ochiŭ de Lynx că trebue să facem?

— Trebue să pornim pe urmele lor, atât cât vor merge drept, nu ne va fi greŭ. Imprejurările ne vor învĕţa, ce trebue să facem.

Ceva maĭ târziŭ, furgonul părăsea locul unde îl ascunsese aventurierii noştri urmaŭ în pas repede cărarea care mergea, prin văĭ, pădurĭ câmpiĭ a se depărta spre Nord-vestul statuluĭ Québec.

Noaptea nu întrerupse mersul lor. Numaĭ pe la miezul nopţeĭ se hotărîră de a se opri în mijlocul unuĭ luminiş mare şi să se ducă să se aşeze la adăpostul copacilor marĭ carĭ formaŭ mijlocul uneĭ mase de verdeaţă.

Din partea unde se stabiliră eĭ, ochiĭ puteaŭ, la lumina luneĭ, să vadă toate împrejurimile până la marginea pădureĭ care se întindea la o bătaie de puşcă. Catâriĭ fură deshamaţĭ, apoĭ priponiţĭ în iarba aceea lungă, unde găsiră o păşune îmbelşugată. Un foc de ramurĭ fu aprins în scop de a depărta fiarele şi în acelaş timp de a se împotrivi friguluĭ.

Deja după ce luaseră o îmbucătură, ceĭ patru călĕtorĭ eraŭ gata să adoarmă, când un zgomot resună destul de departe, asemenea uneĭ detunărĭ de puştĭ.

Marele şef al Linzilor se sculă în sus, ca mişcat de un şurup, îşĭ luă puşca şi plecă tîrîndu-se prin iarbă cu atâta grijă că nicĭ tovarăşiĭ luĭ n'ar fi putut spune pe unde era.

Lipsi maĭ mult de o oră, şi deja vînătorul Novet, începuse a se îngriji, când de o dată din umbră răsăriră doĭ oamenĭ. Unul era Ochiŭ de-Lynx, cel-l'alt era îmbrăcat ca un european. Când fură lângă foc, aşa că flacăra îĭ lumină în faţă:

— Ia te uită, e doctorul Leroux! strigă nedumerit d. Emil des Rivières. De unde dracu eşi domnule doctor? adăogă el întinzênd mâna nouluĭ venit pe care şeful indian îl adusese ca prizonier.

— Dar cum te găseştĭ aicĭ? întrebă şi Doctorul nu maĭ puţin mirat.

Vĕzênd că omul, pe care îl adusese era cunoscut de omul alb, şeful indian se aşeză fără a spune vre un cuvênt.

Se explicară în sfîrşit, şi Doctorul povesti că de dimineaţă îngrijat de dispariţia d-reĭ Allard, se hotărîse ca erborizând să meargă spre căutare. Aşa, încălecase pe un cal cu câte-va proviziunĭ şi un revolver în buzunar şi intră în pădure pe o cărăruşă, pe care i se păru că o va găsi uşor la întoarcere.

Pe la două-spre-zece se gândi să mănânce şi se scoborî de pe cal. Animalul pus în libertate începuse a paşte, fără a se depărta de cavalerul séŭ, care absorbit pe deplin de studiile sale, îl uitase cu totul. Când Doctorul pierzênd orĭ-ce speranţă de găsire prin acele pădurĭ pustiĭ, se gândi să se întoarcă, nu maĭ găsi drumul.

«Nu'ĭ nimic îşĭ zise, o să las frîul caluluĭ liber şi are să găsească el drumul.

Dar dobitocul dispăruse, şi toate silinţele luĭ fură zadarnice.

Atuncĭ căută să afle singur drumul şi cum nu avea o idee precisă de distanţa care 'l despărţea de oraş, merse drept înainte, nădăjduind să găsească vr'o casă locuită, care să'l îndrepte. De geaba însă, că noaptea îl surprinse tot în pustiŭ. Atuncĭ îşĭ aduse aminte de revolver.

— Cine ştie? îşĭ zise el, poate o detunare va fi auzită de oamenii uneĭ locuinţe din apropiere, care îmĭ vor veni în ajutor.

Asta era aventura doctoruluĭ.

Ochiŭ-de-Lynx găsi cu atât maĭ uşor urma luĭ, că nu se făcu nimic, ca să se ascundă, fără de a se preocupa de personalitatea rătăcituluĭ, de îndată ce acesta îĭ vorbi în franţuzeşte îl privi ca pe un prieten şi cu spiritul acela admirabil de ospitalitate care deosebeşte populaţiunele indiene din America, îl aduse la dînşiĭ.

Incidentul acesta puse pe gîndurĭ pe Canadian.

— Cum crezĭ, d-le, să te poţĭ întoarce la oraş, eştĭ cam departe?

— N'aţĭ putea să vĕ întoarceţĭ puţin şi mĕ puneţĭ pe cale?

— La asta nu trebue nicĭ să ne gândim, că n'avem nicĭ o clipă de pierdut. Intr'un ceas vom fi pe drum.

— Atuncĭ nu va fi cu putinţă ca unul din voĭ, să părăsească furgonul, să mĕ ducă la Québec. Cu un cal bun se poate întoarce îndărăt.

— Nicĭ asta nu se poate, rĕspunse Canadianul. De unde suntem trebue să înaintăm cu multă grijă. Trebue să căutăm pe unde trecem.

— Dar ce aşa lucru tainic faceţĭ? întrebă bătrânul curios.

— O să ne încercăm să facem înţelepţeşte câte'ş patru, ceia ce aĭ vrut nebuneşte, dar cu multă generozitate, să facĭ singur, să o scăpăm pe d-ra Allard de la răpitoriĭ săĭ.

— Atuncĭ, domnilor e cu totul alt-ceva, zise doctorul scoţîndu şĭ pălăria. Dacă e aşa n'am nicĭ un motiv de a mĕ întoarce îndărăt, dacă 'mĭ faceţĭ cinstea de a mĕ primi în rîndurile d-voastră, va fi o plăcere pentru mine, ca să vĕ însoţesc.

Vînătorul fu foarte contrariat.

— Să mĕ ia dracul! strigă el în sfârşit, dacă întîmplarea asta n'are să se sfârşească tragic! Nu vream să iaŭ nicĭ pe amorezat şi iată-mĕ acum nevoit să mĕ încurc cu un bătrîn nebun!

Doctorul nu se supără, găsi că e maĭ înţelepţeşte să tacă.

Guilom Novet se întoarse spre dînsul şi cu un glas în acelaş timp bombănind şi bine-voitor:

— D-le doctor, dă'mĭ cuvîntul d-tale de a te supune la toate ordinele şi de a nu înfrînge nicĭ una din oprirele mele.

— Iţĭ făgăduesc să fac ce vreţĭ, rĕspunde bătrînul medic cu un ton ferm şi grav.

— Aşa dar e lucru înţeles, să ne ajute D-zeŭ.

— Cu toate acestea adăogă doctorul, e un punct pe care vĕ rog mult să mi'l învoiţĭ. N'aş lăsa nicĭ o dată pe drum vre o probă de plantă, din orĭ-ce clasă ar face parte. Dar în colo vĕ daŭ toată ascultarea.

Să lăsăm o clipă pe ceĭ cincĭ aventurierĭ, să'şĭ urmeze drumul, şi să ne întoarcem la otelul Francieĭ, la Quèbec, unde, după cum cred că vĕ închipuiţĭ, ceĭ-l'alţĭ membriĭ de la nuntă rămăseseră într'o grijă omorîtoare.

Chiar în dimineaţa următoare de la dispariţia tinereĭ fete, câte-va ore după plecarea d-luĭ Fontaine şi a soţilor săĭ, unchiul Petruş trimise vorbă musafirilor săĭ, că doreşte să'ĭ vadă pe toţĭ, fără de excepţiune, la masă. Era vorba de un consiliŭ.

Pe la miezul zileĭ, d. Champion, nevastă-sa, d-ra Leroux foarte îngrijată de plecarea unchiuluĭ sĕŭ, d-ra Elena Bourgeois, d-na Raymond, d. Atanasie Barbier, şi d-ra Maria Fontaine eraŭ deja adunaţĭ în sală, şi d. Fontaine, marchizul de Beaudoin, şi frumosul Baptiste Jollibois, tot pomădat şi spilcuit.

Toţĭ veniră foarte posomorîţĭ, ca nişte oamenĭ, pe care iĭ respinseră de la expediţie.

Unchiul Ioan-Petruş, băgă de seamă aceasta, dar nu spuse nimic, ci rugă pe noiĭ veniţĭ să-l puie în curent cu starea lucrurilor.

Cuvântul fu dat d-luĭ Fontaine care povesti împrejurările nopţeĭ, repetă destăinuirile tinereĭ şi frumoaseĭ Elena, spuse amĕnuntele viziteĭ sale la şeful justiţieĭ şi în sfîrşit puse în curent pe societate de planurile de urmărire deja puse în execuţie împotriva şefuluĭ indian, răpitorul d-reĭ Allard.

După ce unchiul Petruş auzi de plecarea aventurierilor, îşĭ arătă cu tărie aprobarea luĭ.

«Prietenĭ, îmĭ vine a crede că expediţia aceasta va isbuti, cu toate acestea nu trebue să ascundem, că tovarăşiĭ noştriĭ aŭ de aface cu un duşman maĭ tare de cât eĭ.

«De aceea m'am gândit că trebue să luăm măsurĭ, ca să le venim în ajutor. Eŭ m'am descurcat de toate mărfurile, pe care le-am adus aicĭ, în locul lor am cumpărat blănurĭ, pe care mi le-am aşezat în corabie. Acum putem să plecăm, să ne luăm şi noĭ după indienĭ Crowĭ, răpitoriĭ prieteneĭ noastre.

— Foarte bine! zise d Fontaine, căruĭ vîrsta şi învĕţătura sa iĭ dădea dreptul de a lua cuvîntul. Dar nu te gândeştĭ că prin locurile acelea sălbatice, inculte, împânate cu fiare sălbatice, şi de triburĭ duşmănoase, prezenţa acestor doamne ar fi o piedică neînvinsă?

— M'am gândit la asta, rĕspunse negustorul, de aceea nicĭ n'am pretenţia de a lua pe cine-va cu de-a sila. Să fie de ajuns a vĕ spune, că nu vom pleca până nu vom lua toate precauţiunile, care vor putea asigura liniştea noastră.

Am cumpărat şoase furgoane solide şi construite special pentru călĕtoriĭ prin pustiĭ; acolo vom fi la adăpost nu numaĭ de săgeţile duşmanilor, dar chiar de gloanţele puştilor moderne. Fie-care dintr'ânsele e o mică cetăţue ambulantă. Servitoriĭ, care ne vor însoţi vor fi înarmaţĭ, aşa ca să dea de gândit celor care ne vor asedia. Afară de asta, am tocmit pentru timpul expediţiuneĭ cincĭ-zecĭ de indienĭ de tribul Linzilor. Cu o ast-fel de armată şi mijloace de apărare, n'avem a ne teme de nimic.

Toţĭ se înscriseră să ia parte la xepediţia aceasta, afară de d. Jollibois.

— Vĕ cer ertare, zise el, roşind ca o cireaşă. De sigur pentru mine e o mare cinste şi o mare plăcere de a vĕ urma, dar luaţĭ în seamă, am venit aicĭ, cam fără de voe, în concediŭ. Ce trebue să creadă stăpânul meŭ? Trebue să mĕ întorc cât se poate de iute la Paris, ca să mĕ explic cu dînsul. Poate deja a dat locul meŭ la alt-cine-va. Vĕ rog, domnule Milion, trimeteţi-mĕ în Francia cu cea dintêiŭ corabie, şi daţi mĭ o scrisoare, care să explice lipsa mea şi să mĕ scuze, ca să nu mĕ dea afară.

Unchiul Petruş zîmbia:

— Fiĭ fără teamă, tinere, deja am schimbat cu patronul d-tale câte-va depeşĭ, şi eştĭ autorizat să mĕ urmezĭ, tot timpul cât voiŭ crede că 'mĭ eştĭ de trebuinţă.

— In acest caz, d-le Milion, du-mă şi la capătul lumeĭ, zise Jollibois plin de bucurie.

După două zile, unchiul Petruş spuse tuturor că fusese informat, că bătrânul Doctor era cu aventurieriĭ. Inştiinţă pe nepoata sa, întrebând'o dacă vrea să meargă după dînsul:

— Cum nu! zise ea. Nu trebue oare să mĕ duc la singurul meŭ sprijin pe lumea asta?

Pregătirile de plecare se făcură cât se poate de repede.

Cele zece furgoane reparate, reînnoite, spoite, fură aduse sub o şură. Le umplură cu tot ce le trebuia: arme, muniţiĭ, instrumente, alimente etc. Cele pentru indienĭ eraŭ compuse din celule, iar cele pentru călĕtoriĭ noştri, eraŭ nişte adevĕrate odăiţe cochete.

Un furgon special fu destinat bucătărieĭ. Agerul bucătar Ion-Petre Lerat trona ca domn şi stăpân acolo. Lângă el eraŭ aşezate în ordine proviziunele de gură, cărnurĭ sărate saŭ afumate, unt, unt de lemn, conserve de toate felurile. I se dădu ca ajutor pe servitorul bretan al d-luĭ de la Becassiere şi Marius Couracasse, bătrînul marinar al unchiuluĭ Petruş. Marsiliezul acesta era limbut, lucru mare, memoria luĭ era o adevĕrată enciclopedie de istoriĭ caraghioase, în care adevĕrul nu era de loc respectat. Adesea stăpânu-sĕŭ după ce ascultase una din povestirile luĭ mincinoase iĭ spunea:

— Marius, tu aĭ să te spânzurĭ în ziua în când veĭ spune un adevĕr.

— Domnule, rĕspundea povestitorul, cine poate rĕspunde de adevĕr pe lumea asta? Nu'ĭ nicĭ o distanţă dintre minciună şi adevĕr, adesea ceea-ce se crede adevĕrat e falş şi contrariŭ.

Unchiul Petruş puse două zile, ca să se asigure că furgoanoale eraŭ umplute; în fine se înhămă la fie-care patru catârĭ americanĭ, apoĭ se făcu apelul, fie-care se puse la postul sĕŭ, şi şeful expediţieĭ dădu semnalul plecăreĭ.

Unul dintre furgoane nu fusese desemnat drept reşedinţă nimăruĭ. Uşile eraŭ închise cu îngrijire, numaĭ o portiţă mică dindărăt, asemenea cu acelea de la furgonul indienilor. D. Fontaine, întrebă pe unchiul Petruş despre conţinutul acestuĭ car, dar neguţătorul marsiliez puse un deget pe buze şi spuse încet:

— St! e cutia cu farmecĭ, o să aflaţĭ în curînd ce-ĭ acolo!

Respectând taina şefuluĭ expediţieĭ d. Fontaine băgă de seamă că în momentul plecăreĭ un om pătrundea prin uşa tainică din dosul furgonuluĭ. Era un alb, de statură înaltă, sdravăn, faţa cam bronzată. Geograful nu'l maĭ vĕzuse nicĭ odată. Işĭ rĕscoli creerul, ca să ghicească ce rol avea acest musafir. Dar la urmă îşĭ zise.

— Las, la naiba, cine o trăi o vedea.

Apoĭ se gândi la alt ceva.

Şirul carelor eşi prin poarta de Nord a oraşuluĭ. Pe capră era şeful indian. *Pasere de Noapte*, prietenul şi rĕzboinicul preferat al luĭ *Ochiu-de Lynx* Prin el afiase unchiul Petruş de plecarea doctoruluĭ cu ceĭ-l'alţĭ. Tot el se oferi să călăuzească expediţia şi se prinsese la câmpul Crowilor, unde *Cioc de-Vulture* ţinea închisă pe biata franceză.

Orĭ-care alt om n'ar fi putut face zece paşĭ afară din oraş, fără să se piardă. Inainte de seara plecăreĭ, orĭ ce drum însemnat dispăruse, ceea ce nu împedică pe indian de a-şĭ mâna carele, cu tot atâta siguranţă ca şi un căruţaş francez mergând pe o şosea naţională.

Când da soarele spre apus, unchiul Petruş, care se aşezase lângă *Pasere-de-Noapte*, îl întrebă dacă n'ar fi înţelepţeşte să stabilească un popas şi de a lăsa catâriĭ să pască liberĭ, pe când oameniĭ vor mânca.

— Tatăl meŭ *Obraz palid* să aibă încredere în fiul sĕŭ, rĕspunse tînĕrul şef, de maĭ multe orĭ va apune soarele înainte ca noĭ să fi atins ţinta călĕtorieĭ noastre; e de trebuinţă ca atât cât suntem liniştiţĭ, să înaintăm repede. Curînd are să ne lumineze luna. Să mergem până

la malurile rîurilor, pe care avem să le trecem.

Tata vede la orizont, norii ceia negri, care se îngrămădesc ca nişte munţi? Vom avea o furtună, şi nu vom putea trece apa înainte de ploaie, aşa că va trebui să aşteptăm două zile, până să scadă apele.

— Lasă! Lasă! rĕspunse negustorul marsiliez. Fiul meŭ marele şef, nu ştie că nimic nu-ĭ cu neputinţă obrajilor palizĭ. Dacă rîul creşte, o vom trece-o orĭ-cum.

Indianul nu maĭ spuse nicĭ un cuvînt, dar se uită la d. Milion cu înfăţişarea aceea de milă, pe care fie-care o ia fără de voie, când aude vorbind un om fără de raţiune.

Cu toate greutăţile drumuluĭ, unde se întâlnea la fie-care pas, câte o rădăcină eşind din pământ şi aţinând calea roatelor, saŭ vre o crăpătură de pămînt, conduse bine şi trase sdravăn de catîrĭ, furgoanele mergeaŭ în ordine şi repede.

(Va urma).

Călĕtoria
De la Sidi-bel-Abbes la Ain-Sefra

(Coresp. part. a «Ziaruluĭ Călătoriilor»)

Ain-Sefra, 24 Noembrie 1897

De la Le Kreider la Rezaina

Dimineaţa la orele 5.30 am plecat din Kreider trecênd prin grădinĭ. Drumul merge drept înainte lăsând linia ferată la stânga. Apoĭ am traversat o regiune de nisip. Aci din cauza terenuluĭ rupt de ploĭ, drumul e aproape impracticabil. Locurile aceste se numesc *Les dunes de sables.*

Drumul acesta trece aproape de gara Bon Gueloub, unde se află două case din care una este o cantină, cea-l'altă casă de locuit, şi treĭ puţurĭ cu apă potabilă.

Drumul de la Bon Gueloub la Rezaina e foarte aproape de linia ferată, care după ce face maĭ multe curbe la o distanţă de 4—5 chilometri se află satul arab Bir el Amra. Maĭ mulţĭ din noĭ aŭ rĕmas înapoĭ.

Vaĭ de omul acela care n'are banĭ şi este bolnav, căcĭ medicul militar din ordinul căpitanuluĭ de companie, nu dă voie nimĕnuĭ nicĭ chiar daca are picioarele umflate saŭ are frigurĭ să se urce în tren, ci această permisiune e acordată numaĭ celor carĭ aŭ banĭ.

Repet încă o dată că mulţĭ din noĭ aŭ rĕmas pe drum.

In fine pe la orele 10 dimineaţa am ajuns la Rezaina. Companieĭ mele 'ĭ venea tocmaĭ rîndul să dea gardă aşa că eŭ imediat am fost pus de sentinelă.

Peste noaptea eŭ fiind de gardă şi tăcerea pe câmp fiind foarte mare se vedeaŭ cete cete de şacalĭ care se apropiaŭ. Era un spectacol interesant de vĕzut. La cea maĭ mică mişcare şacaliĭ fug unul după altul ca câiniĭ urlând.

De la Rezaina la El Biod

A doua zi dimineaţă la ora 6 convoiul s'a pus în mişcare; secţiunea mea forma de astă-dată arier-garda. Drumul era pietros şi foarte rĕŭ de mers, dar noĭ trebuia să mergem, căcĭ nicĭ unul nu voia să se facă de rîs, saŭ să-şĭ piarză reputaţia în faţa ofiţerilor saŭ să rĕmâe pe drum.

Gara El Biod posedă un puţ, ce te va ruine la Nor-Vest, şi la 500 m. de staţiune se află terenul de cam pament.

Timpul era frumos când am ajuns însă pe la ora 3 d. a. a început un vênt grozav aşa că era imposibil de a eşi din cort. Ofiţeriĭ steteaŭ într'o odae caldă a găreĭ şi noĭ am aşteptat până la ora 5 ca să putem avea puţin orez şi ala plin cu nisip.

Peste noapte vêntul sufla cu atâta putere în cât nisipul bătea în tocmaĭ ca zăpada.

Dimineaţa cu mare greutate am putut bea cafeaua din cauza aceluĭ vênt afurisit şi la ora 5.30 am plecat înainte spre Mecheria.

S. Schiffer, din Bucureştĭ
Soldat înreg. I. Comp. 9.
Legiunea streină.

VARIETĂŢĬ

Moştenirea luĭ Nasr-ed-din. — După ştirile venite din Teheran, averea lăsată de răposatul Şach al Persieĭ, Nasr-ed-din, se urcă la suma de un miliard de francĭ. Sunt preţuite, din aceasta, 400 milioane în aur şi argint. Succesorul sĕŭ Muzaff-r-ed-din, ar avea de gând să dea din moştenire 100 milioane, pentru desvoltarea civilizaţieĭ în Persia.

Mijloacele de transport, altă-dată şi acum.—Iată câte-va note, foarte curioase, pe carĭ le împrumutăm de la d-nu Levasseur, celebrul dermograf şi membru al Institutuluĭ din Franţa.

Către 1830, drumul de delegenţă se făcea cu o căruţă greoaie, cântărind încărcată, până la 6000 kilo, trasă de 4 caĭ şi facênd 8 saŭ 10 lege pe zi. Astă-zĭ, trenurile de marfă fac, în termen mediŭ, cam vre o 30 kilom. pe oră şi la nevoe, pot face 700 de kilom. în 24 ore.

Către 1835, timpul mijlociŭ al durateĭ traversăreĭ Atlanticuluĭ de la New-York la Liverpool era de 24 zile şi de la Liverpool la New-Yok de 38 zile.

Astă zĭ acelaşĭ traject se face în 7 zile. Costul acestuĭ drum, acum 60 de anĭ era de 926 francĭ, astă zĭ pe unele vapoare, costul este de 303 francĭ.

Dacă facem comparaţia între durata călĕtoriilor de altă dată şi de acum, găsim că în Franţa, pe timpul luĭ Ludovic al XIV, drumul de la Paris la Marsilia se făcea de 20 de orĭ maĭ lung, ca astă-zĭ.

O călĕtorie pe măgar.—«Curierul Statelor-Unite» spune că puţin timp înaintea celeĭ din urmă alegerĭ preşidenţiale, Pitcher Woodward din Brooklyn şi Benjamin Lillard negu ţător din New York, venind împreună din Europa, pe acelaşĭ vapor, aŭ făcut un pariu asupra reuşiteĭ celor doĭ candidaţĭ presidenţialĭ.

Woodward zicea că dacă cade Bryan el se obligă să mearga de la New-York la San-Francisco, călare pe măgar.

La rêndul sĕŭ Lillard zicea că dacă cade Mac-Kinley, el o să dea o sumă mare de banĭ.

Câştigând pariul Lillard, Woodvard a trebuit să încalice pe spinarea măgaruluĭ sĕŭ şi s'o ia frumuşel spre San-Francisco, fără să schimbe măgarul. După cum fusese convenit, trebuia să treacă prin: Canton (Ohio) pentru a zice bună-ziua luĭ Mac-Kinley, prin Lincoln (Nebrasca), şi să facă e vizită luĭ Bryan, adversaruluĭ luĭ Kinley. Dacă nu făcea acestea, va trebui să plătească două amende, una de 100 şi una de 200 dolarĭ.

Woodward credea să facă vr'o 20 de mile pe fie care zi şi va trebui să umble timp de 7—8 lunĭ Dar acest lung voiaj nu'l înspăimêntă de loc, pentru că el a maĭ călĕtorit prin Europa, tot călare pe măgar.

Woodward a plecat fără nicĭ un ban în buzunar, dar în drum, va vinde fotografiĭ, cu carĭ să poată face faţă cheltuelilor.

Zi le americanĭ şi lasă'ĭ!...

Oulile Omarilor. — Printre curioasele observaţiunĭ făcute asupra oulilor Omarilor (racilor de mare) de către o comisiune de piscicultură din Statele Unite, extragem următoarele: Omariĭ femeĭ, carĭ aŭ o lungime de 20, 25, 30, 35, 40, 45 centimetri, aŭ respectiv 5.000, 10.000, 20.000, 40.000, 80.000, 100.000 de ouă.

Cel maĭ mare numĕr de ouă a fost acela de 97.440 pe carĭ le avea un omar de o lungime de 40 c. m.

Omariĭ sunt în perioada cea bună de reproducţiune când aŭ o lungime de 18 la 20 cm.

Lector

Numĕrul 17 din «Ziarul Călĕtoriilor» va apare Marţĭ 6 Ianuarie corent.

Anul II.—No. 17. 5 BANI IN TOATA ŢARA Bucureşti, Miercurĭ, 7 Ianuarie, 1898

ZIARUL CĂLĔTORIILOR
ŞI AL INTÊMPLĂRILOR DE PE MARE ŞI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI:
Leĭ 4.50 pe an în toată ţara
« 2.50 « 1/2 « « «
Abonaţiĭ pe un an primesc şi un roman de 1 volum.

Redacţia şi Administraţia:
No. 11,—Strada Brezoianu,—No. 11

ZIARUL CĂLĔTORIILOR
apare de 2 orĭ pe săptămână
MARŢEA şi VINEREA

DUPĂ NAUFRAGIŬ. — Vezĭ explicaţia

După naufragiŭ

Eram pe vaporul «Chanzy» pe coasta de vest a Norvegieĭ. De la Lindesnaes la cap-Nord, drumul de la un fjord la altul se face printr'un archipelag foarte des. Dacă pilotul face cea maĭ mică greşală, dacă are vr'o ilusie optică, dacă a uitat ceva, vaporul e perdut. La acestea se gândea căpitanul nostru în momentul trecereĭ archipelaguluĭ şi era foarte neliniştit.

Ceaţa se transformă de odată într'o ploae torenţială, care acoperi vaporul. Nu se maĭ vedea nimic, insulele şi trocĕtoarele periră după perdeaua de ploae.

... Scârţiitul elicei se opreşte; stopăm pentru a putea recunoaşte balisa — o piatră neagră, — la o distanţă de 100 de metri de la tribord. Pornim din noŭ, apoĭ, iar stopăm pentru a maĭ sonda. Acest mers pe pipăite te face să vezĭ că direcţia este nesigură şi pericolul iminent. Eŭ staŭ la pândă, în cabina mea, căcĭ pe mare, maĭ puţin de cât orĭ unde, nu trebue să te laşĭ a fi surprins.

... Două-spre-zece ore noaptea şi treĭ-zecĭ şi cincĭ minute. O lovitură teribilă, nenumărate bubuiturĭ ca şi cum fundul vaporuluĭ s'ar fi zdrobit, o trosnitură spăimântătoare; în acelaş timp bastimentul se clatină şi se apleacă pe babord. Toate acestea se petrecură instantaneŭ, iute ca fulgerul.

Imediat, îmĭ luaĭ nevasta şi voiĭ s'o scot din cabină, dar îmĭ fu imposibil, corabia se lăsa din ce în ce pe babord (stânga), ca şi cum ar fi vrut să se dea peste cap, şi pe înclinarea aceasta prea mare, nu puteam să ne urcăm. Pardoseala se ridică din ce în ce, mĕ căznesc, mĕ sbucium, dar în van. Cu multă trudă ajung la uşă, îĭ daŭ un picior şi ajung să es pe punte.

Sus, bărcile de scăpare sunt scoase şi puse la îndemână.

— Ambarcaţiunile în mare! comandă ofiţeriĭ. Decĭ, lucrurile eraŭ grave. Dar or cum, bărcile după punte nu le putem ajunge. Ca şi în cabină, nu ne putem sui pe panta cea repede. «Maşina înapoĭ», rĕsună vocea căpitanuluĭ, dar în loc să scăpăm de pericol, din noŭ ne lovim de stâncĭ. Pe scândurile alunecoase, noĭ ne isbim şi cădem la fie care sdruncinare a vaporuluĭ.

Cu multă, foarte multă trudă, putturăm să ajungem la luntre, în care ne aşezăm: patru pasagerĭ şi douĭ matelotĭ.

Atuncĭ, pasageriĭ năvăliră pe punte, precedaţĭ de un zgomot surd. Dedesupt era o luptă desperată, de a scăpa care poate maĭ ântĕĭ. Un om îngălbeneşte, se dă înapoĭ pe scară şi cade mort. Ambarcaţiile în mare! Centurile de salvare! Şi o nouă panică, o nouă mişcare a mulţimeĭ care năvăleşte să ia loc în bărcĭ şi să apuce cele câte-va centurĭ ce eraŭ pe vapor. In fine, la piciorul scăreĭ, soseşte o barcă, căpitanul dă ordinul de imbarcare. In această barcă, primejdia este maĭ mare dar maĭ puţin vizibil ca pe vapor.

Pornim, prin întuneric, pe o mare pe care nicĭ unul din noĭ nu o cunoştea, expuşĭ ca la fie care lovitură de lopată să ne lovim de o stâncă. Din fericire, cârma este în mâinĭ bune şi înainte e un bĕtrân cunoscător. Mergem încet, sondând mereŭ; o lumină pătrunde prin ceaţă, o casă apare, apoĭ, maĭ aproape, o alta maĭ mică. Cu multă greutate, cacĭ curentul care era în mare ne gonea de ţărm, puturăm să punem piciorul pe uscat.

In casă, o femee e gata de culcare; speriată, la vederea noastră, aleargă strigând, spre patul unde dormeaŭ douĭ copiĭ:

— Nu mĕ omorâţĭ! Aveţĭ milă de o biată mamă fără ajutor. (Vezĭ ilustraţia).

Sărmana femee, ne luase drept piraţĭ. De altmintrelea lucrul acesta se petrece dese orĭ în Norvegia.

Spuindu-ĭ ce ni s'a întâmplat, femeea fu coprinsă de o mare jale. Imediat ea dete naufragiaţilor toate hainele ce le avea, şi făcu în sobă un foc bun. Astă zĭ suntem noĭ victimele măreĭ, mâine poate va veni rêndul la vr'unuĭ din aĭ eĭ.

Trecu o jumĕtate de oră. Nicĭ o altă barcă nu maĭ venea. Ce s'aŭ făcut tovarăşiĭ noştri? Prin ceaţă, luminele electrice ale vaporuluĭ apar ca micĭ puncte luminoase. Cât timp vor luci, vaporul nu este încă scufundat. Un moment luminele par a se stinge, ceea ce ne dă un sentiment de teamă nespusă. Din fericire, un vapor mare sosi în minutul acela şi stopă în faţa corăbieĭ noastre. E un ajutor care soseşte; două bărcĭ vin de ne ia şi ne duc pe vaporul salvator, care era un pachebot de turiştĭ englezĭ, făcând escursiunĭ, ca şi noĭ, pe coasta Norvegieĭ. Vaporul nostru «Chanzy», cu toată lovitura primită, rĕmâind intact, căpitanul opri or ce imbarcare de material pe vaporul englez, până la sosirea ajutoarelor.

Din pricina deselor întâmplărĭ de felul acesta, companiile de navigaţiune aŭ fost obligate să se ţie de maĭ multe prescripţiunĭ.

Aşa, nicĭ un marinar nu putea fi numit căpitan al vr'unuĭ pachebot, dacă maĭ înainte, nu a navigat maĭ mulţĭ anĭ, ca ofiţer, pe mările pe care trebue să le treacă un căpitan. Inaintea plecăreĭ vaporuluĭ, autorităţile marine se vor convinge dacă acest căpitan are toate documentele necesare de informaţiunĭ, precum planurĭ, hărţĭ, instrucţiunĭ nautice etc.

Vaporul englezesc care ne-a scăpat de naufragiŭ purta numele de **Saint-Sunnivan.**

Vêntul sufla cu furie. Biciuit de el, fjordul părea o apă clocotindă, un fel de pulbere fină de apă, care ne orbea, şi un vârtej de valurĭ ameninţătoare.

Şi pe acest deluviŭ a trebuit să mergem cu o barcă mică de la uscat până la scara luĭ **Saint-Sunnivan.** De multe orĭ puterea vêntuluĭ paraliza lucrarea braţelor matelotilor, lopeţile se îndoiaŭ sub puterea cu care trăgeaŭ eĭ, dar nu puteaŭ face alt-ceva de cât să oprească barca de a se întoarce înapoĭ. Când ajunserăm pe vapor, eram uzĭ până la pele şi îngheţaţĭ. De maĭ bine de şase ore şedeam uzĭ de apă şi în o temperatură glacială. Cu toate că nu eraŭ de cât câte-va grade d'asupra luĭ zero, totuşĭ frigul, apa, vêntul, ne îngheţase pelea, ne înţepenise mâinile şi picioarele.

Echipagiul şi pasageriĭ englezĭ se grămădesc în jurul nostru şi ne arată o simpatie vădită, căreia noĭ îĭ vom păstra o vecĭnică recunoştinţă.

E aşa de bine să fiĭ mângâiat când te aflĭ în nenorocire. Şi afară de asta, cum te simţĭ de măgulit, când ştiĭ prin ce nenorocire aĭ trecut, şi când sunt persoane cărora poţĭ să le spuĭ întâmplarea!...

In urmă, după salvarea noastră s'aŭ rĕspândit în lume vorba, cum că, faţă de noĭ, căpitanul vasuluĭ «Saint-Sunnivan», nu s'a purtat tocmaĭ cinstit. Ast fel se svonise că el a pretins, pentru a ne transporta la Florö, să dăm fie-care pasager, şi imediat, câte o sută de francĭ de cap. Lucrurile însă nu stăteaŭ tocmaĭ aşa. Din contră, comisarul după vasul nostru «Chanzy», întrebînd pe căpitanul luĭ «Saint-Sunnivan» despre indemnizarea care o pretinde pentru cele ce a făcut, a rĕspuns că aceasta se va regula între companiile proprietarele celor două vase, iar acum, nu e vremea de a face ast-fel de lucrurĭ. Salvarea pasagerilor şi personaluluĭ ocupă în primul rînd spiritul luĭ, şi cea ce făcu într'un mod foarte dezinteresat şi cu multă bună voinţă.

Curând după aceasta şi bagajele noastre fură aduse şi după o jumĕtate de oră debarcarăm la Florö, un sătuleţ singuratic din archipelagul ce este lângă coasta Norvegieĭ.

Cea maĭ mare parte din tovarăşiĭ noştri ne părăsiră imediat şi nu rĕmăserăm de cât opt pasagerĭ, carĭ am aşteptat o zi întreagă venirea unuĭ pachebot cu destinaţia la Bergon, cel maĭ mare oraş din partea aceasta a Norvegieĭ.

Erĭ eram veselĭ şi bine dispuşĭ, plinĭ de încredere, fericiţĭ de o viaţă care ni se părea uşoară şi intere-

santă; astă-zĭ, suntem triştĭ şi descurajaţĭ, perduţĭ pe un pămănt care ni se pare foarte depărtat. In firea noastră, în sufletul nostru zdrobit de emoţiunĭ, simţeam ca un resort stricat şi în memoria noastra era ca un fel de prăpastie, între amintirile noastre de erĭ şi de azĭ. Iuţeala evenimentelor ne a lăsat impresiunea unuĭ coşmar dureros, creerul obosit de atâtea nelinişti şi sbuciumărĭ nu maĭ funcţionează de cât la intervale şi o sforţare de reflecţiune, era necesară pentru a ne reda realitatea lucrurilor şi a ne readuce la cunoştinţa vieţeĭ.

Impresia a fost aşa de dureros simţită, in cât şi astă-zĭ, după atâta vreme trecută, icoanele acelea îmĭ apar tot aşa de clare ca atuncĭ, evocând aceleaşĭ sentimente, aceleaşĭ reflecţiĭ, simţ, văd, trăesc, ceea ce am simţit, am vĕzut şi am suferit în acele momente de spaimă.

O! e teribil un naufragiŭ! E marea aceea, infinită, clocotindă, furioasă, care îţĭ dă impresia unuĭ mormânt care se mişcă, se deschide şi se întinde spre tine, gata să te înghiţă, doritoare de a te coprinde, setoasă de a te îngropa sub greutatea mişcătoarelor sale valurĭ.

De alt-fel, nu e oare şi viaţa un fel de mare vecĭnic agitată, vecĭnic tinzênd de a te înmormânta sub periperipeţiile, mizeriile şi greutăţile eĭ?

Charles Rabot

EPISOADE DIN CĂLĔTORIA MEA
LA
POLUL NORD

V

Vîntul e tot de la nord-est; dar acum nu-ĭ maĭ daŭ importanţă.

Azĭ am fotografiat pe Iohansen la anemometru; pe când îĭ luam poza, i-a degerat nasul.

Seara ne am cântărit iar cu toţiĭ. Această operaţie e foarte interesantă; stăm cu toţiĭ şi aşteptăm plinĭ de curiositate să vedem dacă vre unul din noĭ a câştigat saŭ a pierdut ceva din greutate. De astă-dată ceĭ maĭ mulţĭ aŭ pierdut câte ceva. Poate pentru că în loc de bere se bea acum zeamă de lămâie? — Numaĭ Juell îĭ dă mereŭ înainte, acum e cu 400 de grame maĭ greŭ de cât maĭ pe urmă când ne-am cântărit.

Doctoruluĭ nostru îĭ merge în această privinţă de asemenea foarte bine; azĭ însă arată o creştere numaĭ de 400 de grame. In privinţa meserieĭ sale însă îĭ merge bietuluĭ om rĕŭ de tot: nimenĭ nu vrea să se îmbolnăvească pe bord. In disperare de cauză şĭ-a atribuit ierĭ sieşĭ o durere de cap, care n'a voit însă să ţină maĭ mult de cât până seara. In zilele din urmă a început să se dedea la studiul boalelor de câinĭ; poate că cu acest chip o să aibă maĭ mulţĭ clienţĭ.

Joĭ 8 Martie. — Spre sud! — Am făcut iar o plimbare frumoasă însoţit de Sverdrup, cu patine de zăpadă. Vreme frumoasă, numaĭ — 39° C.— Dar spre seară iar e un frig teribil, — 48. C. cu un vânt de 5—8 metri pe secundă.

Vântul acesta continuŭ de la nord şi nord-vest mĕ face iar să mĕ gândesc că poate e uscat la nord. In sfârşit, vom vedea.

Vinerĭ 9 Martie. — Tot vânt de la nord!—Iată dar schimbarea pe care o speram odată cu apropierea echinocţiuluĭ de primăvară!

De maĭ mult de două sĕptămânĭ am avut tot vânturĭ de la nord; trebue, decĭ, să mărturisesc că încep să fiŭ trist. Prea mult mi se sfărîmă speranţele una după alta.

Şi prea mult mi e dor de acasă. Poate mĕ depărtez în loc să mĕ apropiĭ de dânsa. In tot cazul însă e trist ca să vezĭ cum realizarea planurilor întârzie, dacă poate nu se nimicesc cu totul.

Astăzĭ a fost iarăşĭ destul de frig; — 47 până la — 48° C. cu un vânt de 5 metri pe secundă de la nord-nord-vest. E plăcut şi sănătos să te plimbĭ pe o ast-fel de vreme.

Am avut azĭ presiunĭ destul de puternice. Observatiile ne arată că suntem la 79° 45′; în 4 zile ne-am reîntors cu 8′ spre sud. Iar mĕ gândesc: să fie oare uscat la nord?

Incep din ce în ce să socotesc cu această posibilitate. Uscat la nord, aceasta ar explica numaĭ decât pentru ce mergem aşa, încet, spre sud. Dar poate că e şi din causa că ghiaţa s'a strâns atât de groasă şi masivă în jurul nostră.

Să se întindă oare ţara Francisc-Iosef spre est saŭ spre nord, saŭ să se întindă d'acolo un şir de insule în una saŭ alta din aceste direcţiunĭ? Nu este cu ne-putinţă.

Dacă cu adevĕrat e uscat acolo şi vom ajunge la el, atuncĭ toate grijile noastre s'aŭ sfârşit. Dar nimenea nu ştie ce ne va aduce viitorul şi e poate maĭ bine să nu ştim.

Sâmbătă 10 Martie. — Funia ne arată că mergem spre nord; acum dup'amiazĭ s'a pornit şi un vânt uşor de la sud. Astă-zĭ sunt maĭ bine dispus şi pot să mĕ las iar visurilor de fericire, despre un platoŭ la nord cu munţĭ şi văĭ unde să putem aştepta primăvara şi să facem pe urmă drumul pe jos până la pol.

Duminică 11 Martie.—Plimbare cu patinele de zăpadă spre nord; temperatura — 50° C; iuţeala vîntuluĭ 3 metri. N'am suferit prea mult de frig. Numaĭ după ce am alergat mult timp în contra vântuluĭ am început să simţim frig la genunchĭ; dar nicĭ nu eram prea bine îmbrăcaţĭ. Altfel am fi putut suporta fără greutate o temperatură cu 10, 20 şi chiar cu 30 de grade maĭ jos.

Ciudat lucru cum se schimbă impresionabilitatea omuluĭ. Acasă mi-e nesuferit un frig chiar de — 20° C şi chiar când nu e vânt; aci însă nu mi se pare maĭ frig nicĭ la—50° C şi cu vânt. E de sigur fiind-că acasă în odaia caldă, omul dobândeşte noţiunĭ exagerate despre grozăvenia friguluĭ.

Astă-seară avem — 51, 2° C, şi vânt de nord-nord-est 4 metri pe secundă. Lumină polară strălucitoare la sud. La miezul nopţiĭ chiar e destul de luminos.

Lunĭ 12 Martie. — Mergem încet spre sud. Dimineaţa am avut—51,6° C şi vânt de nord de 4 metri pe secundă.

Uf! acest vânt de nord e răcoros! Barometrul s'a urcat iar. Ceea ce m'a făcut să cred că vântul se va schimba, dar nu.

Va să zică asta este ceea ce ne-a adus luna Martie în care puneam atâtea speranţe. Acum trebue să aştept vara. O jumĕtate de an va trece în curând şi ne va lăsa în acelaşĭ loc unde ne-a găsit.

Ah! sunt obosit, atât de obosit, lăsaţi-mĕ să dorm, să dorm! Vino somn şi închide uşa gândurilor mele şi opreşte cursul lor! Veniţĭ visurĭ şi lăsaţi-mĕ să revăd soarele pe ţărmul verde de la Godt Haab!

Miercurĭ 14 Martie. — Seara toţĭ câiniĭ aŭ început deodată să latre; credeam că din causa un urs. Sverdrup şi eŭ luarăm puştile, dădurăm drumul câinilor *Ulenca şi Pan* şi pornirăm.

Luna începea să răsară. Abea lăsarăm câiniĭ pe ghiaţă, şi porniră ca nişte rachete spre vest; noĭ cât puteam după dânşiĭ. Voind să sar peste o crăpătură, intraĭ cu piciorul până în genunchĭ prin ghiaţă.

Dar la o temperatură —39° C, apa îngheţată pe haine, înainte de a pătrunde. Ba de aci înainte par'că 'mĭ ţinea maĭ cald.

Ajungênd la o crăpătură maĭ departe, am descoperit că nu era un urs, ci saŭ o morsă saŭ o focă, căcĭ în ghiaţa din noŭ formată, am vĕzut în maĭ multe locurĭ găurĭ prin carĭ unul saŭ altul din aceste animale scosese capul.

Ce miros fenomenal trebue să aibă câiniĭ aceştia! Animalul era la depărtare de peste un kilometru de la vapor şi d'abea scosese botul afară.

Ne-am întors la vapor şi am adus o lance, dar n'am maĭ zărit nicĭ o urmă nicĭ de morsă nicĭ de focă.

Int'acestea în zelul luĭ, *Pan* s'apropiase prea mult şi căzuse în apă. Ghiaţa era prea înaltă ca să poată eşi fără ajutor, şi dacă nu eram eŭ acolo, cred că s'ar fi înecat. Acum

zace în salon și se usucă. Cu toate că a stat cam multă vreme în apă nu era nicĭ el ud până la piele.

Vremea este limpede; luna străluceşte. Vînt nu e aproape de loc. Spre nord, roşaţă, spre sud, lumină polară, ca nişte suliţĭ de flacărĭ carĭ pe urmă se schimbă într'un văl de argint, cu cute fluturînde. Aceste apariţiĭ nocturne par în tot-d'a una noĭ şi impresionează imaginaţia.

Joĭ, 15 Martie.—Temperatura scade. Dup'amiazĭ la 4 ore avem — 39° C. Se pare că soarele începe să prindă putere.

Câiniĭ carĭ la — 50° C să grămădesc uniĭ într'alţiĭ în cuştile lor, acum iar sunt nerăbdătorĭ să iasă la plimbare.

Vinerĭ, 16 Martie.—Astă-zĭ bate un vînt uşor de la sud-vest. Am încercat o pînză legînd-o de două săniĭ şi am constatat că alunecă foarte bine pe ghiaţă. Aceasta ne-ar fi de un bun ajutor în cazul cînd ar trebui să ne întoarcem acasă pe ghiaţă.

Miercurĭ, 21 Martie. — In sfîrşit o schimbare; vîntul este de la sud-est şi iarăşĭ mergem binişor spre nord. Echinocţiul de primă-vară a trecut, şi ne-a lăsat tot unde am fost Sunt curios să văd unde ne va găsi cel de toamnă.

Dacă va fi maĭ spre sud, atuncĭ victoria e îndoelnică; dacă va fi maĭ spre nord, atuncĭ ea e sigură, or cît de mult ar întîrzia.

Acum aştept cu speranţă vara; ea *trebue* să aducă o schimbare.

Trebue să admitem că ea, cu marea rece la nord şi cu Siberia caldă la sud, ne va aduce vînturĭ de nord.

Şi dacă aceasta ar fi îndoelnic, avem pe altă parte mările calde din vest carĭ poate sunt maĭ tarĭ; de alt-fel şi *Jeanette* a fost dusă tot spre nord-vest.

E ciudat că cu toate aceste vînturĭ de la vest, totuşĭ nu mergem spre est. Ultima longitudine spre est a fost de numaĭ 135°.

Joia verde, 22 Martie. — Vîntul e tot de la sud-est şi înaintăm bine spre nord. Suntem bine dispuşĭ acum. Vîntul şueră d'asupra noastră ca un cântec de victorie.

Azĭ înainte de amiazĭ unul din câiniĭ ceĭ micĭ, a avut un atac violent de crampe, făcea spume la gură, şi muşca furios în toate părţile. In urmă a fost cuprins de paralizie; l'am scos atuncĭ afară pe gheaţă. Tresărea în convulsiunĭ, cu picioarele ţepene şi cu spinarea încovoiată. M'am temut că putea să fie turbare saŭ altă boală molipsitoare şi l'am împuşcat. Poate m'am cam grăbit; de unde să se fi putut molipsi pe bord? Dar alt-ceva ce putea să fie? Un atac de epilepsie?

In zilele din urmă, m'a maĭ speriat aşa un altul din cîiniĭ ceĭ micĭ, care începuse să alerge ca smintit prin cabină şi să se ascundă cînd icĭ cînd colo. L'aŭ văzut şi alţiĭ aşa, dar peste puţin s'a însănătoşit şi în zilele din urmă n'a maĭ arătat nicĭ un simptom.

Vinerea mare, 23 Martie. — Observaţiile de la amiazĭ ne daŭ 80° latitudine nordică; în 4 zile şi în 4 nopţĭ, am făcut acelaş drum spre nord, ca în 3 săptămânĭ spre sud. In tot cazul e o mîngîere.

E de mirare cît de curînd aŭ devenit nopţile luminoase. Acum abia maĭ strălucesc şi stele de prima mărime la miezul nopţiĭ pe cer.

Sâmbătă, 24 Martie.—Ajunul Paştilor. Ziua de azĭ e vrednică de însemnat: Am dat voie lumineĭ de primă-vară să intre în salon. Cît a ţinut iarna, geamlîcul de sus a fost acoperit cu zăpadă şi afară de aceea eraŭ şi cuştile cîinilor aşezate de jur împrejur. Acum am aruncat toată zăpada pe ghiaţă şi am curăţit geamurile.

Lunĭ, 26 Martie. Stăm nemişcaţĭ în loc. Cât timp o să maĭ ţie aşa? Ce mîndru şi triumfător eram când cu ultimul echinocţiŭ, toată lumea mi se părea luminoasă; acum nu maĭ sunt mândru de loc.

Soarele se ridică şi inundă întinderea de gheaţă cu strălucirea luĭ.

Primă vara vine: dar nu ne aduce nicĭ o bucurie. Aci e tot aşa de rece şi singuratic ca tot-d'auna. Sufletele chiar îngheaţă.

Şi încă şeapte anĭ de o ast-fel de viaţă saŭ poate numaĭ patru — dar cum vor fi sufilele atuncĭ?

Nu îndrăznesc să gîndesc la viitor... Şi cum va fi acasă, cînd an după an va trece, şi nimenĭ nu se va întoarce.

Ştiŭ că toate astea sunt rezultatul uneĭ dispoziţiĭ maladive; uniformitatea acesteĭ vieţĭ neactive e care 'mĭ apasă spiritul. Nicĭ o luptă, nicĭ posibilitatea uneĭ lupte!

Totul împrejur e atât de tăcut şi mort... O, chiar şi sufletul îngheaţă!

Ce n'aş da pentru o singură zi de luptă. Ba chiar pentru un moment de primejdie!

Tot trebue să maĭ aştept încă şi să observ mersul vaporuluĭ nostru; dar dacă va lua direcţia opusă, atuncĭ voĭ tăia toate punţile în urma mea şi voĭ pune totul pe un marş spre nord pe gheaţă. Alt-ceva maĭ bun de făcut nu ştiŭ. Va fi o călătorie primejdioasă, o chestiune de viaţă saŭ de moarte, dar am oare o altă alegere?

E nevrednic de un bărbat să-şĭ propună o problemă pentru ca s'o părăsească tocmaĭ cînd e punctul culminant al lupteĭ. Nu de cît *un* drum şi acesta este «Inainte», *Fram!*

Marţĭ, 27 Martie. — Ne întoarcem iar spre sud; vîntul e de la nord. Observaţiile de la amiazĭ arată 80° 4' latitudine nordică.

Dar de ce descurajare? Mă uit pînă să orbesc spre un singur punct şi mă gândesc numaĭ să ajung la pol, şi să ne facem apoĭ drum spre oceanul Atlantic. Pe cînd adevărata noastră problemă este să explorăm regiunile polare necunoscute. Nu facem oare nimic pentru ştiinţă?

Vom duce acasă din această regiune o colecţie destul de bogată de observaţiĭ. Restul este şi rămâne chestie de vanitate. «Iubeşte maĭ mult adevărul şi maĭ puţin victoria.»

Uitându mă la gravura luĭ Eilif Peterssen represintînd o pădure de brazĭ norvegiană, mă transport cu gîndul acolo.

Fridtjof Nansen

(Urmare în numĕrul viitor)

J U L E S   G R O S

PĂŢANIILE

Uneĭ nunţĭ pariziane în jurul lumeĭ

V

Intre acestea furtuna ameninţa şi nimic nu arăta, că sunt aproape de rîŭ, când de odată *Pasĕre-de-noapte* dădu un ţipĕt prelung, ca văicăreala uneĭ bufniţe. Toate furgoanele se opriră ca prin farmec.

— Fie-care să se aşeze la locul sĕŭ, mi e teamă să nu avem nevoe de a mĕsura soliditatea furgoanelor şi isteţia armelor noastre, spuse ca o suflare *Pasĕre-de noapte* unchiuluĭ Petruş.

VI

Ce se făcuse ceĭ dintĕiŭ călĕtorĭ?

Pe când unchiul Petruş şi tovarăşul luĭ de drum, se puneaŭ în apĕrare, aşezaŭ carele în pătrat ca fie care să prezinte o piedică neînvinsă, deshamă catârĭ şi'ĭ pun în centrul fortăreţeĭ improvizate, pun pe fie care luptător la postul luĭ de bătae, scoboară doamnele şi le pun la adăpost de proiectile, în faţa unuĭ foc mare aprins în mijlocul câmpuluĭ, vom merge să ajungem pe vĕnătorul Novet şi cu tovarăşiĭ sĕĭ, pe care 'l găsim gata a se isbi de un pericol, pe care, nimenĭ, afară de şeful indian nu poate să'l cunoască.

In mijlocul unuĭ peisaj sĕlbatic şi pe mărginile unuĭ rîŭ repede restogolind apele limpezĭ pe un pat de stâncĭ, treĭ oamenĭ stând în diferite poziţiĭ pe o parte a rîuluĭ acoperită de verdeaţă, şi ascunşĭ de mănunchiurĭ de sălciĭ, vorbeaŭ încet, cu

prevederea aceea, pe care o insuflă pericolele veşnice de care sunt ameninţaţi alergătorii prin păduri; păreaŭ a ţine sfat.

Maĭ jos, chiar la piciorul promotoriuluĭ, care le servea de scaun, un al patrulea personaj, cufundat până la glesne în apa curgătoare a fluviuluĭ, arunca în valurĭ şi retrăgea la fie-care clipă, o undiţă cu care se servesc eĭ spre a prinde somniĭ aceia marĭ, carĭ fac una din bogăţiile Americeĭ de Nord.

Cititoriĭ noştriĭ trebue sa fi recunoscut în aceste treĭ personaje pe vânătorul Guilom Novet, marele şef, *Ochiŭ-de-Linx*, şi nenorocitul logodnic al d-şoareĭ Clemenţa, d. Emil de Rivières.

Cât despre indian, dedat cu totul plăcereĭ pescuituluĭ, era Raton, rĕsboinicul, pe care marele şef îl luase cu dînsul.

Ceĭ treĭ oamenĭ vorbeaŭ încet, după cum am supus. Convorbirea părea foarte înflerbântată.

— Tatăl, marele şef, zise vânătorul Guilom, crede că am intrat într'o regiune stăpânită de duşmanĭ. Deci, dacă pe de o parte ne apropiem de scop, pe de altă parte, să ne îndoim prevederile, dacă nu vrem să ne jertfim zadarnic viaţa noastră.

— Fiul meŭ a vorbit înţelepţeşte, rĕspunse ceremonios şeful sĕlbaticilor.

Sfântul Duh i-a insuflat tot-d'auna ideĭ fericite; Crowĭ nu sunt departe de noĭ; totul în drumul nostru mi-a descoperit prezenţa lor şi fiul meŭ Purtătorul-de-trăsnet mi-a descoperit singur urmele.

— Doamne, domnilor, întrerupse cu o oare-care însufleţire tînĕrul Emil de Rèvières, mĕ faceţĭ să înebunesc cu presimţirile d-voastră nesfârşite. Sunteţĭ oare nişte babe fricoase? Eŭ mĕ simt fericit că duşmanul e aproape, şi nicĭ nu'mĭ trebue viaţa, dacă nu pot scăpa pe aceea care e în mâinile lor.

Bĕtrânul vânător zîmbi a rîde, dar marele şef rĕmase tot grav şi neschimbat. Sta tăcut pe când Guilom Novet rĕspunse tînĕruluĭ francez:

— Vorbeştĭ foarte uşuratic, tinere să pierzĭ viaţa, saŭ să o daĭ duşmanilor. Recunosc ferbinţeala unuĭ amorezat, care vrea înainte de toate să-'şĭ recapete logodnica, dar cum şeful şi cu mine nu suntem amorezaţĭ, veĭ găsi că facem bine de a pune la adăpost viaţa noastră şi a d-tale. Aşa dar păstrează-ţĭ focul pentru moment, şi lasă pe ceĭ care aŭ maĭ multă experienţă, să decidă ce trebue să faceţĭ.

— Fiul meŭ, Purtătorul-de-Trăsnet, a vorbit înţelepţeşte, spuse grav marele şef. Tineriĭ trebue să asculte de sfatul bĕtrânilor şi să nu'şĭ spue gândul de cât când îĭ întreabă.

Amorezatul d-şoareĭ Allard nu se simţi de loc jignit de îndoita lecţiune de morală. Se mulţumi numaĭ să rîdă uşor, apoĭ recăzu în visarea sa şi remase absolut strein din acea clipă, la convorbirea începută între ceĭ douĭ tovarăşĭ.

Şeful indian cu un glas tărăgănit şi monoton, rosti aceste cuvinte:

— Fiul meŭ Purtătorul-de-Trăsnet arată acum toată înţelepciunea şi experienţa sa. Intrăm pe un pămênt unde duşmaniĭ noştri sunt ca stăpânĭ. Fie-care trunchiŭ de copac, fie-care stâncă, fie-care buruiană poate ascunde un spion.

Dacă suntem descoperiţĭ, nu numaĭ că viaţa ne e în pericol, dar dacă isbutim să scăpăm de mâinele duşmanilor, trebue să renunţăm pentru tot d'a-una să ducem la un bun sfîrşit întreprinderea noastră. Stiŭ fórte bine în ce scop a răpit Cioc-de-Vultur pe sora noastră albă. Ceea ce maĭ întâĭ făcuse pentru un câştig, acum o făcea pentru folosul sĕŭ. Ceea pe care aŭ supranumit'o Fraga Pădurilor trebue să fie femeea luĭ dacă nu putem să le-o răpim. Cioc-de-Vultur e un rĕzboinic de temut, tribul luĭ numeros, e singurul care a resistat Linzilor, pe care îĭ comandă. Crowiĭ altă dată aliaţiĭ meĭ, vor fi pentru noĭ nişte protivnicĭ de temut. Dacă ghicesc planurile noastre şi descoper urma noastră, o să avem mult de făcut, ca să ne apărăm spinările.

— Tatăl meŭ, Ochiŭ-de-Linx să 'mĭ spue de ce plan de atac îĭ convine să se servească, întreabă bĕtrânul vînĕtor. Am într'însul o încredere oarbă, şi poate să se încreadă în ascultarea mea.

— Trebue sa ştiŭ înainte de toate unde a ascuns Cioc-de-Vultur pe sora noastră Fraga Pădurilor. Atuncĭ e vorba de a găsi un mijloc s'o scăpăm de supravegherea, care o înconjură şi de a o aduce în familie, fără să lăsăm a se vedea saŭ a se ghici cuibul nostru.

— Drace! Drace! şopti între dinţĭ Canadianul, asta e o problemă, care nu mi se pare de o soluţiune uşoară. Cu toate acestea, fiind-că tatăl nostru, marele şef, crede că e cea maĭ bună linie de purtare, ne vom sili de a nu ne depărta de dînsa.

— Dacă numaĭ fratele meŭ Purtătorul-de-Trăsnet şi Raton ar fi singurĭ, aş rĕspunde aproape de isbînda întreprindereĭ noastre, dar de ce fiul meŭ Purtătorul de Trăsnet s'a învoit să luăm cu noĭ pe tînĕrul francez, de ce ne am maĭ încurcat cu bĕtrânul Doctor, căruĭ duhul sfînt pare a'ĭ fi luat raţiunea, dându-ĭ darul de a lecui oameniĭ? Mi e teamă de neexperienţa lor.

Tînĕrul visător, care până acum rĕmase străin la convorbire, ridică fruntea:

— Dacă Ochiŭ-de-Linx crede că Doctorul şi cu mine putem fi o piedică la isbânda întreprindereĭ noastre, ne vom duce să şedem acolo de unde am plecat, să aşteptăm venirea d-voastră.

— Fiul meu e tînĕr şi vorbeşte fără să se gândească, rĕspunse şeful Linzilor, fără de asta n'ar fi spus un lucru cu neputinţă. Uită oare că suntem pe pămênt duşman şi că toate pericolele din lume ne înconjoară?

De o parte fiarele, care rătăcesc prin pădure, ursul cenuşiŭ şi negru, linx, pantere etc., pe de altă parte, ochiul care nu se înşeală, săgeata mortală şi repede a Crowilor care nu'şĭ greşeşte ţinta nicĭ o dată.

— Bine, spuse tînĕrul cu blândeţe voiŭ merge cu d-voastră şi mĕ voiŭ sili, să nu vĕ fiŭ o prea mare sarcină.

Canadianul crezu că e timpul să intervie:

— Frate-meŭ a vorbit foarte bine şi dacă l'am luat cu noĭ spre căutarea logodniceĭ sale, dacă a trebuit, maĭ mult fără de voie să luăm doctorul, maĭ trebue să înlocuim neexperienţa lor.

In acea clipă un zgomot de ramurĭ rupte făcu să tresară ceĭ treĭ interlocutorĭ; care apucară repede armele şi întoarseră capul la partea de unde se auzise această foşnitură.

Vederea acestuĭ personaj care eşia din pădure şi fusese pricina aceleĭ spaime îĭ linişti.

Noul venit se apropie de grup; ţinea în mână un obiect de o formă ciudată şi care părea că absoarbe toată băgarea de seamă.

Se apropie de grup, şi arătând ceea ce avea în mână:

— Ce naiba să fie asta? întrebă el...

Ochiŭ-de-Linx, după ce întorsese capul, luă obiectul în mână şi după ce 'l cercetă cu atenţie:

— E doctoria de rĕzboiŭ a luĭ *Cioc-de Vultur*, zise el, unde a găsit tatăl asta?

— Era agăţat de ramurile unuĭ ulm alb, rĕspunse doctorul înăuntrul pădureĭ, în mijlocul unuĭ luminiş. Nu va fi, cred, unul din obiectele cele maĭ puţin însemnate din muzeul etnografic.

— Nu e vorba acum de colecţiĭ, Crowiĭ sunt pe urma noastră, ne declară rĕzboiŭ! Maĭ iute, şi să punem între eĭ şi noĭ rîul

Rĕmase o clipă tăcut şi dedat uneĭ meditaţiĭ adâncĭ, apoĭ şopti:

— Trebue să ştim de ce Cioc-de-Vultur a rĕmas aicĭ în loc de a-şĭ urma drumul spre pământurile strămoşilor noştri. Are teamă de a fi atacat în pământurile sale? Triburile noastre sunt în rĕzboiŭ?

Tăcu şi făcu să răsune un şuerat compus dintr'o notă ascuţită urmată de un fel de tremolo.

Indată, se vĕzu pescarul Raton

lăsându-şĭ undiţa la marginea apeĭ şi făcîndu-se nevĕzut în mijlocul copăceilor, carĭ formaŭ cingătoarea fluviuluĭ. Eşi de acolo îndată într'o fel de luntre lungăreaţă, care era ascunsă şi veni spre mal. Ceĭ patru prietenĭ intrară în şubreda imbarcaţiune şi trecură repede rîul de cea-l'altă parte.

— Bine, zise Ochiŭ-de-Linx, nu ne maĭ rĕmâne de cât să ne aşezăm întru'un loc acoperit şi a sta cu pază.

— Iată un buchet de sălciĭ care mi se pare făcut într'adins pentru a asigura linişteа noastră zise Canadianul Guilom. De aicĭ, chiar dacă noaptea s'ar face tot aşa de întunecoasă ca un cuptor, vom putea observa su prafaţa apelor fluviuluĭ, fără ca să fie cu putinţă duşmanilor noştri de a bănui prezenţa noastră.

Se refugiară în trunchiurĭ, acolo puteaŭ sta în linişte şi să stăpânească cu privirea toată întinderea cursuluĭ de apă care n'avea, pe la locul acela, maĭ puţin de şease sute de metri lungime.

Pe când Guilom şi tovarăşiĭ sĕĭ inspectaŭ armele de foc şi îşĭ încărcaŭ puştele, Indianul Raton se duse să ascundă imbarcaţiunea sub copaciĭ de la rîŭ, în mijlocul tufelor de răchiţĭ unde era cu neputinţă să ghiceştĭ prezenţa lor.

— N'ar fi fi bine să aprindem un foc bun, şi să frigem vre-un somn întreabă doctorul.

— Nu, nu! nu trebue foc! strigă cu un ton de ordin, *Ochiŭ-de-Linx*. Nu trebue să arĕtăm că suntem aicĭ. E la mijloc viaţa noastră.

Soarele, care ajunsese la capătul drumuluĭ sĕŭ, se făcu nevăzut la spatele orizontuluĭ: crepusculul urmă zileĭ, apoĭ noaptea după crepuscul. Noaptea asta se ivi limpede şi înstelată; fie care se înveli bine în hainele sale şi se culcă pe pămînt, într'o iarbă deasă.

Numaĭ Raton înainta tîrîndu-se până la marginea luminişuluĭ, ţinînd lancea cu mâna stîngă, şi cu mâna dreaptă pe coarda arculuĭ sĕŭ. Se puse în poziţie de a observa bine malul opus al fluviuluĭ.

Ceĭ patru tovarăşĭ învinşĭ de oboseală, dormea deja un somn pacînic când un şuerat imitând perfect strigătul bufniţeĭ puse mica trupă în picioare.

Toate privirile se îndreptară în spre partea de unde venise acel semnal de alarmă.

Grozăvenie! zăriră lângă eĭ o familie întreagă de urşĭ cenuşiĭ.

Mama stând ghemuită jos avea lângă dînsa pe micuţiĭ eĭ, treĭ la numĕr. Tatăl în picioare mergea cu braţele înainte şi arătându şĭ ghiarele luĭ marĭ, carĭ n'aveaŭ maĭ puţin de zece centimetre de lungime, întru întîmpinarea luĭ Raton care cu lancea în faţă şi trufaş înţepenit pe picioarele luĭ nervoase, îl aştepta.

Toate carabinele fură duse la umĕr. Numaĭ doctorul se uita la această privelişte nepăsător, ca şi cum n'ar fi fost ameninţat de nicĭ un pericol.

VII

Starea era din cele maĭ încurcate Ursul pe care îl atacase îndrăsneţul Raton, avea proporţiunĭ colosale, pe de o parte o întâmplare fatală făcea că trupul sĕlbateculuĭ ameninţat forma o adevĕrată pavăză fiareĭ.

Deodată Marele şef făcu semn tovarăşilor sĕĭ.

— Puneţĭ armele jos, zise el; cea maĭ mică detunare va face pe Crowi să afle locul unde am poposit, şi pericolele care ne vor ameninţa vor fi maĭ grave de cât cele cu care ne luptăm acum.

Ceĭ treĭ albĭ se supuseră, nu fără a sta la gîndurĭ, şi *Ochiŭ de Lynx* părăsindu-şĭ locul, înaintă cu îndrăzneală ţinând arcul într'o mână şi lancea într'alta.

Era timpul să dea ajutor nenorocituluĭ Raton. Ursul, lovit de maĭ multe orĭ cu cuţitul, se arunca, după fie-care rănire, cu o putere nouă asupra duşmanuluĭ sĕŭ. Indîrjit, se aruncase asupra sălbateculuĭ cu atâta furie, că lancea indianuluĭ îĭ pătrunse în piept, şi se rupse de la jumătate.

Ochiŭ-de-Linx făcu o săritură spre luptătorĭ şi în clipa când nenorocitul Raton era să fie prins şi înăbuşit în braţele ursuluĭ, o săgeată sbură şuerând din arcul şefuluĭ şi veni să pătrundă adânc în ochiul stâng al groazniceĭ fiare. Ursul desfăcu braţele, lăsă pe duşmanul dintâĭ şi se întoarse spre cel de al doilea.

— Intre noĭ douĭ! strigă şeful indian.

Femeea care până atuncĭ privise lupta nepăsătoare, se sculă binişor şi lăsându şĭ puiĭ culcaţĭ maĭ la o parte, înaintă la locul lupteĭ. Dar un al treilea luptător veni în ajutorul celor douĭ.

Era Canadianul Guilom Novet, care până atuncĭ pândise mişcările mameĭ şi care, dintr'o săritură, se găsi în faţa eĭ, ne-avênd altă armă la mână de cât un cuţit lung de vînătoare cu lamă groasă şi strălucitoare, cu mâner de corn de cerb. Făcu un pas înainte, şi găti a se preocupa de braţele sĕlbătăciuneĭ întinse ca să'l apuce, se îndoi cu ageritatea unuĭ bun militar, scăpă de strîngerea fiareĭ, şi îĭ înfipse lama în şoldurĭ până în mâner.

— Poftim! zise el făcênd o săritură îndărăt.

Ursoaica scotea gemete de durere, şi tot în picioare, se aruncă furioasă asupra protivniculuĭ, doritoare de a'l înăbuşi cu greutateae eĭ.

Şiretul vînător execută o săritură de o parte, o lăsă să cadă cât era de mare, apoĭ întorcêndu-se spre dînsa, înainte ca ea să'şĭ fi venit în fire, înfipse lancea în şeale. Mama ursoaică căzu jos moartă. In aceiaşĭ clipă Canadianulĭ nfipse în inima duşmanuluĭ sĕŭ o lamă deja roşie de sânge. Animalul deschise braţele se învîrti în călcâe şi căzu pe spate.

— Asta'ĭ bună! strigă Ochĭ-de-Lynx, apoĭ întorcêndu-se spre însoţitorul sĕŭ:

— Fiu-meŭ e rănit! zise el.

— Foarte puţin, respunse Raton. Câte-va zgârieturĭ cel mult.

— Dar fiul meŭ *Purtătorul de trăsnet*?

— Eŭ, reluă acesta, ce vorbă? Tatăl meŭ, marele şef 'şi-a putut închipui vr'o clipă, că un om ca mine, armat de un cuţit de dimensiunea astea, poate să se teamă de dobitocul acela stupid? Spunênd aceste cuvinte Canadianul şterse pe iarbă lama armeĭ sale, şi o puse cn îngrijire în teacă.

— Ce o să facem cu ĕştĭ treĭ puĭ? întrebă Raton.

— Fiul meŭ să'ĭ strângă de gât şi să'ĭ despoae numaĭ de cât, ordonă şeful; mâine am să'ĭ frig, şi avеţĭ să'mĭ mulţumiţĭ de mâncarea bună pe care am să v'o daŭ.

Ordinele luĭ *Ochiŭ de Linx* fură urmate punct cu punct. Raton despue nu numaĭ puiĭ dar şi pe ceĭ douĭ urşĭ marĭ; apoĭ fie-care se duse la locul sĕŭ. Adormiră iar. Numaĭ şeful Linzilor, luând locul luĭ Raton, veghie până la ziuă pe tovarăşiĭ sĕĭ.

Dar tînĕrul Emil nu putea să adoarmă; îĭ era ciudă de neactivitatea la care îl osîndeaŭ. Se apropie de doctor.

— Dormĭ? zise el.

— Da, dar ce îţĭ pasă. Ce vreĭ?

— Dragă doctore, nu găseştĭ că'ĭ absurd rolul, pe care ne pune să'l jucăm? Oameniĭ aceştia cred că suntem nişte mişeĭ, nedestoinicĭ de a lua parte la apărarea comună.

— Lasă! Lasă! reluă medicul zîmbind, cărtirile d-tale sunt drepte. Lasă mĕ să dorm, şi daca nu mĕ înşel sunt în d-ta elementele unuĭ bătăios, n'are să treacă mult până să le puĭ la proba.

Indată ce se iviră zorile, Ochiŭ-de-Linx, veni binişor de sgudui somnoroşiĭ.

— Aide! Aide! toţĭ în picioare! strigă el.

Fie care se supuse.

— Iute la luntre! porunci şeful căruĭ vînătorul Canadian, păruse că 'ĭ dase toată autoritatea, pe care o ceruse el la început. Să mergem în susul apeĭ ţinându-ne pe cât vom putea în mijlocul tufişilor şi sub acoperişul arborilor carĭ se îndoaie spre rîŭ.

Vom scăpa ast-fel de privirile duşmanilor noştri, şi, dacă astă seară ajungem unde gândesc, nu numaĭ că am scăpat de ochiĭ duşmanuluĭ, dar ne apropiem de ţinta noastră.

Planul luĭ Ochiŭ-de-Linx fu urmat punct cu punct în timpul zileĭ. Barca uşoară, cu tot curentul, sub impulsiunea sdravănă a vîslelor, sbura la suprafaţa fluviuluĭ, şi de abia eraŭ patru ore după amiazĭ când se zări la doĭ kilometri de distanţă, spumegarea apelor Repeduluĭ.

(Va urma)

Călĕtoria

De la Sidi-bel-Abbes la Ain-Sefra

(Coresp. part. a «Ziaruluĭ Călĕtoriilor»)

Ain-Sefra, 25 Noembrie 1897

De la El-Biod la Mecheria.

Din cauza nisipuluĭ care ne venea în faţă nu se vedea drumul aşa că ne-am rătăcit pe drum şi a trebuit să umblăm peste două ceasurĭ până am revenit la linia ferată şi am constatat că nu făcuserăm maĭ mult de 4 kilometri.

De aci înainte am continuat pe lângă calea ferată pe un drum foarte anevoios din cauza multelor gropĭ mari făcute de nisipurile care fuseseră luate de vênt.

Pe la kilometrul al 15 lea am dat de o staţie numită Khebazza. De la această gară înainte m'a coprins o foame foarte mare aşa că îmĭ venea leşin; însă mi am luat inima în dinţi şi am maĭ putut înainta până la kilometrul 5 de Mecheria.

Aci mi-a fost imposibil să maĭ merg înainte şi am căzut jos.

Atuncĭ sergentul mi a luat puşca şi a dat'o la altul, iar pe mine m'a lăsat jos.

După vr'un ceas mi-am revenit în fire, m'am sculat şi puţin câte puţin am înaintat şi am dat de un sătuleţ locuit de câte-va sute de arabĭ la muntele Djebel-el-Antar.

Aci cum am ajuns, femeile aŭ fugit în toate direcţiunile, cămilele se uitaŭ chiorîş la mine, un bĕtrân cu barba albă, şeicul pe semne, s'a apropiat de mine şi după ce m'a salutat cu obicinuitele cuvinte *salam alekum* (ce vreaŭ) eŭ am rĕspuns, ştiind puţin limba arabă, într'un ton foarte slab *suia hubes ia chek* (niţică pâine, părinte).

— *Andek draham* (aĭ banĭ) — mĕ maĭ întrebă el.

— *Andek orba soldi* (am 20 banĭ) zisei eŭ.

Atuncĭ bĕtrânul m'a luat cu el şi m'a dus până la un cort, unde mi-a făcut semn să aştept afară.

După o secundă a eşit avênd în mână o galetă făcută din grâŭ, încă caldă, pe care o rupse în două du-mĭ o jumĕtate şi zicênd urmĕtoarele cuvinte:

— *Tale ia laskare ahe arbiŭ Alah Kebir madchovsk el orba sol li hout al suia moia ochl sirib etrach* (ţine sold-datule în numele Domnuluĭ, D-zeŭ este mare, nu primesc ceĭ 20 banĭ, ţine şi puţină apă, mănâncă şi bea şi apoĭ du te).

Tonul cu care el a pronunţat aceste vorbe m'a făcut să înţeleg că el făcuse tot posibilul pentru mine.

Apoĭ el mi-a arătat drumul. După puţin timp am ajuns la Mecheria pe la ora 5 seara.

Camaradul meŭ care purtase puşca mea nu era mulţumit dar făgăduinţa că plătesc rachiŭ l'a împăcat.

Căpitanul cum m'a vĕzut m'a trimis la doctor să mĕ viziteze. Acesta un om bun de fire mi-a zis că n'am nimic şi că cu puţină odihnă 'mĭ voiŭ recăpăta forţele.

A doua zi a trebuit să 'mĭ curăţ hainele care eraŭ pline de praf şi de nisip.

S. Schiffer, din Bucureştĭ
Soldat înreg. I. Comp. 9.
Legiunea streină.

VARIETĂŢĬ

O călătorie foarte periculoasă.— Vaporul englez *Fulham*, făcând drumul de la Sulnia la Dunkerque, era cât pe aci să piară în cale, în nişte circumstanţe foarte dramatice.

La 10 Decembrie, vaporul fiind în mers, se vĕzu că nu maĭ are cărbunĭ, şi fură siliţĭ, ca să'şĭ poată continua drumul, să ardă tot ce era posibil de sacrificat.

La 11 Decembrie, o furtună prinse vaporul la o distanţă de ma bine de o sută de mile de la Ouessant. Toate provisiunile de cărbuni fuseseră epuizate şi el era asvârlit încoace şi încolo, pe valurile gigantice carĭ le ridica uraganul.

Vaporul *Scardale* vĕzu semnalele de alarmă pe carĭ le dădea *Fulham* şi 'ĭ veni în ajutor. Dar după maĭ multe cercărĭ infructuoase de a'l lua la remorcă, *Scardale*, după ce şezu două-zecĭ de ore lângă coastele luĭ *Fulham* fu silit să'şĭ urmeze drumul.

In aceiaşĭ zi un vapor german cercă de a remorca steamarul englez, dar nu a putut reuşi.

La 14 Decembrie, vremea deveni spăimântătoare şi *Fulham* era lăsat în voia furtuneĭ, fără nicĭ o scăpare, când vaporul *Cape-Cemorin* se arătă ca o punte de salvare.

O remorcă fu trecută, dar după puţin timp se rupse şi, din nenorocire, se încurcă în elicea bastimentuiuĭ salvator.

Cele două steamare fură aruncate unul contra altuia şi se loviăă cu mare putere.

In minutul acesta, maĭ mulţĭ marinarĭ speriaţĭ, cercară de a părăsi pe *Fulham* şi voiră să dea drumul bărcilor de scăpare.

Căpitanul a trebuit să-ĭ ameninţe cu revolverul, spre a-ĭ putea aduce la datoria lor. In cele din urmă *Cape-Cemorin* putu să scape. Insă furtuna nu înceta şi pe bordul luĭ *Fulham* desperarea situaţieĭ începuse să pătrundă în inima personaluluĭ, când, la 15 Decembrie, către ora 11 dimineaţa, căpitanul observă că vaporul săŭ, fusese dus în larg, în direcţia coasteĭ engleze.

Un remorcher, care văzu semnalele sale, îĭ veni în ajutor şi puţin după aceia, steamarul intra în portul Plymouth. Era şi timpul, căcĭ căpitanul, ofiţeriĭ şi marinariĭ eraŭ sfârşiţĭ. După ce 'şĭ luă cărbunĭ, *Fulham* îşĭ urmă calea spre Dunkerque.

Drumul ce-l facem citind. — In timpul citirei unuĭ text, imprimat saŭ scris, ochiul nostru parcurge o distanţă considerabilă cât nicĭ nu credem.

S'a socotit că ochiĭ uneĭ persoane care ar citi un jurnal de la capăt până la sfârşit, împreună cu anunciurile, ar face drum de 800 de metri. Citirea unuĭ roman ordinar, represintă pentru ochiĭ noştri, o distanţă de cel puţin 1700 de metri.

După statistica de la care luăm aceste detaliurĭ, o persoană care ar citi Biblia de la prima la ultima foaie, ar parcurge cu ochiĭ o distanţă de 12 kilometri.

Camforul.—Acest produs, atât pe mult consumat în Europa, ne vine în cea maĭ mare parte din Japonia şi din insula Formoza.

De 10 anĭ, exportaţia medie a Japonieĭ este 3 milioane chilograme şi aceia a Formozeĭ e de un milion.

Şi China posedă pădurĭ de Camforĭ, dar nu dă atâta în cât să facă şi export. Trebue să notăm că acest arbore ajunge la 12 metri de circomferinţă şi 50 metri de înălţime.

Pentru a recolta camforul, trunchiul, ramurile şi rădăcinile arboreluĭ sunt reduse în bucăţĭ micĭ, carĭ se pun de se fierb cu apă în oale de fier, acoperite, avênd un tub care ese din capac şi care se scufundă în nişte paie de orez. Camforul se condensează pe aceste paie.

Lector

Numĕrul 18 din «Ziarul Călĕtoriilor» va apare Vinerĭ, 9 Ianuarie corent.

Typ. UNIVERSUL, Luigi Cazzallan, Strada Brezoianu No. 11, Bucurescĭ.

Anul II.—No. 18. 5 BANI IN TOATA ȚARA Bucureștĭ, Sâmbătă, 10 Ianuarie, 1898

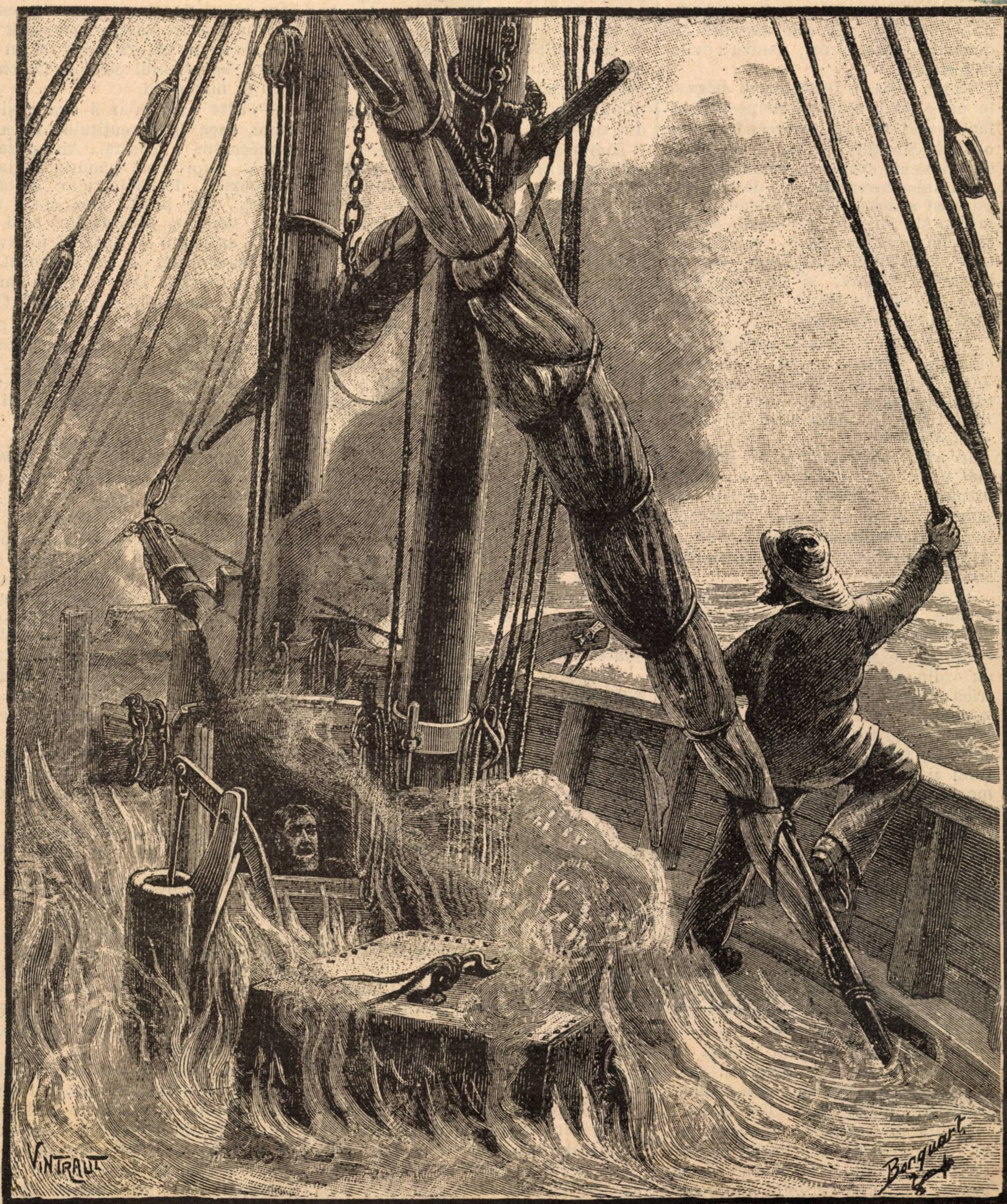
ZAIRUL CĂLĔTORIILOR

ŞI AL INTÊMPLĂRILOR DE PE MARE ŞI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI:
Leĭ 4.50 pe an în toată țara
« 2.50 « 1/2 « « «
Abonațiĭ pe un an primesc și un roman de 1 volum.

Redacția și Administrația:
No. 11,—Strada Brezoianu,—No. 11

ZIARUL CĂLĔTORIILOR
apare de 2 orĭ pe săptămână
MARȚEA și VINEREA

ULTIMUL «COPER» — Vezĭ explicația

Ultimul „COPER"

In marea Nordului, la largul coastelor occidentale ale Angliei, există o porţiune de mare, care este aşa de puţin adêncă, în cât vapoarele cele marĭ nu pot trece pe acolo. Guvernul Englez a pus din distanţă în distanţă corăbiĭ-farurĭ, pentru a evita nenorocirile.

Marea aceasta este foarte bogată în peşte, şi o mulţime de pescarĭ îşĭ fac vacul pe ea, întorcându-se cu o bună cantitate de peşte, care le dă un venit destul de frumuşel.

La debarcarea lor, fel de fel de pungaşĭ şi asasinĭ îĭ pândeaŭ, îĭ omoraŭ şi'ĭ jefuiaŭ de paralele agonisite. Ba ceva maĭ mult, societăţĭ întregĭ, construiră corăbiĭ pe carĭ le botezaŭ «Coper», şi le trimeteaŭ spre pescarĭ. In aceste corăbiĭ găseaŭ plăcerĭ grosolane.

In opoziţie la aceste corăbiĭ, societăţile biblice făcură o corabie «Anti-Coper» care ducea pescarilor tutun, rachiurĭ, ceaĭ, cafea, zahăr. Prin 1880, pe mare eraŭ vre-o 11 «Anti-Coper».

In 1884, se construi un alt «Coper» maĭ mare ca cele-l'alte, cu cabine luxoase, cu lumină electrică, cu piano şi cu două femeĭ cântăreţe. Toate precauţiunile, pentru a nu atrage atenţia, fură luate la lansarea acestuĭ vapor.

Intr'o seară, corabia ajunse aproape de o companie de corăbiĭ ale pescarilor.

Indată ce se înoptă, căpitanul dădu ordin să se aprindă lampa electrică după catargul cel mare a luĭ «Coper».

Efectul fu cel dorit. Nicĭ două ceasurĭ nu trecuseră de la apusul soareluĭ şi camerile eraŭ pline de lume, iar lămpile electrice luminaŭ puternic.

Spectacolul era curios şi demn de pictat. Spectatoriĭ îmbrăcaţĭ cu hainele lor ceruite şi cu cămăşĭ de lână, încălţaţĭ cu cisme marĭ, pe carĭ ceĭ maĭ mulţĭ nu le scoaseră de două lunĭ, stăteaŭ cu gura căscată; tot ce vedeaŭ şi auzeaŭ li se părea un fel de vrăjitorie. Ceĭ maĭ religioşĭ şi maĭ caştĭ, nu se puteaŭ opri de la alcoolul şi cartofiĭ carĭ se serveaŭ cu abondenţă.

Mateloţiĭ luĭ «Coper» d'abia puteaŭ prididi pe consumatorĭ şi de a le scutura buzunarele: şilingĭ, talerĭ, coroane, fiorinĭ din Olanda, banĭ mărunţĭ de aramă şi de nichel, totul era primit, fără vorbă multă... Ingămădiţĭ unul într'altul, consumatoriĭ intonaŭ refrenul cânteculuĭ mateloţilor, pe care 'l cântaŭ cele două femeĭ, carĭ din când în când se sculaŭ de la instrumentele lor şi venea să bea un pahar.

O bună parte din noapte trecu cântând, fumând, bând şi chiar dansând. Dar pe mĕsură ce imaginaţia se excita, pescariĭ deveneaŭ din ce în ce maĭ înrăiţĭ unul faţă de cel-l'alt. Curênd începură discuţiĭ, gelosia îşĭ vîrî coada, ciocnirile începură. Pumniĭ nu maĭ ajungeŭ, pumnalele fură trase din teacă, sângele curse.

Cum poliţie nu era, bătaia încetă când combatanţiĭ fură obosiţĭ. Adversariĭ căzuţĭ unul peste altul sforăiaŭ duşĭ, în urma somnuluĭ produs de beţie.

Dimineaţa, spectacolul oferit de «Coper» era hidos. Vre-o douĭ-sprezece indivizĭ, carĭ nu putuseră pleca, zăceaŭ în camere şi pe punte. Douĭ dintre eĭ, primiseră loviturĭ de cuţit destul de grave şi urlaŭ îngrozitor, de îndată ce eşiseră din ameţeala alcooluluĭ. Un altul, fusese aşa de teribil maltratat, în cât nu maĭ era de cât un cadavru, cel puţin aşa se părea.

— Iată unul gata, zise cu un cinism oribil, patronul luĭ «Coper» către subalterniĭ sĕĭ. Dar daravera asta poate să ne coste mult, dacă se va afla ceva; ni s'ar putea întâmpla vr'un neajuns.

Dar, adăogă mizerabilul, dacă'l vom arunca în mare, nu v'a şti nimenĭ nimic. Pe punte nu e nicĭ unul care să ne denunţe.

La aceste vorbe stăpânul vasuluĭ se arătă foarte vesel, şi începu să rîză cu hohot. Una din cântăreţe eşi în acest moment pe punte pentru a lua aer, căcĭ, cu toată oboseala eĭ, simţea nevoe de aer.

— Iată o idee minunată, zise ea, aplecându-se să vază pe mort maĭ de aproape. Uite, uite, este unul din ceĭ maĭ bunĭ dănţuitorĭ. Dar, înainte de a'l arunca în apă, aş voi să'l caut prin buzunare, ca să vĕd dacă nu găsesc vr'un lucru, care să'mĭ rĕmâe ca suvenir de la el...

Cu uşurinţă, ea vîră mâna în buzunar şi găsi punga luĭ de pele, dar goala, pe care nu o lepădă, ci o luă cu ea. De asemenea găsi la el un pachet de tutun şi un ceasornic de argint pe carĭ le luă. In urmă, cu ajutorul unuĭ matelot, îl aruncă în apă.

Se auzi numaĭ un sgomot surd.

— Uite, zise patronul, care se uita cu atenţie, s'ar zice că a făcut o mişcare, când a intrat în valurĭ.

Negreşit că fusese numaĭ adormit, şi s'a deşteptat.

— Se poate, replică femeea, căcĭ mi se pare că am auzit un ţipĕt în momentul când corpul a atins apa.

Pe urmă ea intră în cabina eĭ tot aşa de liniştită ca şi cum nu s'ar fi întâmplat nimic...

Or-cât de repede s'ar fi petrecut scena aceasta, ea tot a avut un martor care a vĕzut şi a auzit totul, şi căruia nu i-a scăpat nicĭ cel maĭ mic amănunt din cele petrecute. Acesta era cel maĭ tînĕr şi cel maĭ răŭ loĭ vit- dintre rănițĭ.

Acest nenorocit era un pescar înalt, bine făcut, avênd o figură cinstită şi sinceră, un fel de hercule. Natural că adversarul sĕŭ avea oare care scuză de a fi uzat de cuţit, pentru a putea învinge pe acest colos. Cu toate că era palid ca un cadavru, spectacolul pe care-l vĕzu îl făcu şi maĭ palid.

— Uite cum m'ar fi tratat şi pe mine, dacă lama cuţituluĭ nu ar fi alunecat pe o coastă... Ah! mizerabiliĭ!.. Lupiĭ, carĭ pândesc în jurul câmpurilor de bătae n'ar fi făcut alt-fel... Dar poziţia mea nu e maĭ bună decât a tovarăşuluĭ meŭ, pe care'l aruncară în apă! Şi nu avem nicĭ un chirurg cu noĭ... Nimenĭ nu mĕ va îngriji... De ce nu m'am ţinut de jurământul dat popeĭ? Căcĭ jurasem pe Biblie, ca să nu fac chefurĭ... şi Biblia este cea maĭ sfântă carte din lume... Am uitat totul... am uitat până şi pe Maria, cu care trebuia să mĕ însor când mĕ voĭ fi reîntors la Gravelines...

N-o s-o maĭ vĕd... N'o să maĭ vĕd nicĭ pe biata mamă... Ah! *blestemată apă de foc!* Sunt perdut, nu'mĭ maĭ rĕmâne alt-ceva, decât să mor... şi cât maĭ curând... Cât timp maĭ am putere, voĭ cerca să mĕ tărăsc până la balustrada... O să sar peste ea... O să mĕ arunc eŭ singur în mare... Cântăreaţa nu va avea nevoe să mĕ arunce ea... Afară de asta, nu'mĭ va lua portretul Marieĭ, pe care'l voĭ duce cu mine în eternitate, aci... lipit de inima mea. I-am fost necredincios, dar D-zeŭ mĕ pedepseşte, iar chipul eĭ mĕ va întovărăşi în eternitate..»

Făcu câţĭ-va paşĭ spre balustradă se ridică în sus cu multă trudă, dar înainte de a sări în apă, recăzu în genunchĭ.

— Inainte de a mĕ scufunda, zise el, trebue să zic cel puţin *Tatăl nostru şi Crezul.*

Dupe sfârşirea rugăciunilor, se opri un moment.

— Cea ce mĕ pregăteam să fac, este un mare păcat. Pentru-că maĭ am un pic de viaţă, trebue să'l întrebuinţez ast fel în cât să mĕ răsbun pe mizerabiliĭ carĭ m'aŭ făcut să uit calea cea dreaptă şi să apuc drumul perzanieĭ.

O idee sinistră, dar grandioasă, îĭ străbătu sufletul sĕŭ turburat de remuşcărĭ, de durere şi de indignaţie. Maĭ mult târându se decât umblând, el se apropie cu precauţiune de reservoriul de fer, în care este închis petroleul destinat maşineĭ de electricitate, apoĭ se uită cu băgare de seamă împrejur.

«Coper» aruncase ancora iar echipagiul era în camere, unde se o-

dihnea de obosélile nopţeĭ.

Când iĭ veni bine, pescarul vărsă reservoriul de gaz, scoase amnarul din buzunar, aprinse o hârtie şi o aruncă peste gaz.

O flacăre albăstrue, d'abea visibilă, pentru-că era lumina zileĭ, se arătă la suprafaţa lichiduluĭ. Lemnul începe să pârâe, să ia foc şi nimenĭ nu'l va maĭ putea opri din ars.

Strângându'şĭ toate forţele de care maĭ era capabil, pescarul sări peste balustradă, strigând cât îl lua gura:

— Foc, foc pe bord!... Voĭ o să vĕ frigeţĭ, canaliilor, iar eŭ mĕ voiŭ arunca în apa mĕreĭ.

La aceste vorbe, patronul luĭ «Coper» se deşteptă, dar, pe punte, in cendiul era aşa de puternic, în cât nimenĭ nu maĭ putea eşi din cabine, şi în câte-va minute, flacărĭ lungĭ, carĭ se întindeaŭ spre cer, consuma vaporul împreună cu personalul luĭ şi cu cele două femeĭ.

După această aventură atât de tragică, nicĭ un alt «Coper» n'a maĭ apărut în apele acelea, altă-dată atât de frecuentate de eĭ. Acum pescariĭ sunt liniştiţĭ, prin porturĭ nu-ĭ maĭ aşteaptă pungaşiĭ şi pot să'şĭ facă daraverile în tichnă.

Wilfrid de Fonvielle

EPISOADE DIN CĂLĔTORIA MEA LA

POLUL NORD

V

Ce plăcută trebue să fie primăvara în mijlocul copacilor înalţĭ. Simt par'că muşchiul moale în care piciorul se cufundă fără sgomăt; pîrîul murmură printre stâncĭ, aerul e încărcat de mirosul muşchiuluĭ şi brazilor, şi cerul e albastru d'asupra.

Joui 29 Martie.—Minunată e schimbarea pe care o produce lumina zileĭ ce pătrunde din noŭ la noĭ. Ne reobicinuim să ne bucurăm de ivirea dimineţilor.

Lucrăm cu mult zel pe bord. Trebue să reparăm luntrile şi săniile; de asemenea moara de vênt are nevoie de aripĭ noĭ. O! de am putea pune şi vaporuluĭ nostru aripĭ! Trebue să ascuţim lăncile, securile şi alte instrumente folositoare.

Acum ne ocupăm pe o scară întinsă cu fabricarea de încălţăminte de lemn; în acelaşĭ timp am inaugurat o nouă industrie: făurirea de cue, cu care se ocupă Sverdrup şi Lars. Produsele sunt excelente şi se trec foarte bine de oare-ce ne-am isprăvit toate cuele micĭ cu repararea săniilor.

Doctorul nostru din lipsă de pacienţĭ, a instalat o legătorie de cărţĭ, o idee destul de bună, de oare-ce unele din cărţile bibliotecei noastre, aŭ început a se uza prea mult. Maĭ avem apoĭ un atelier fotografic şi altele.

Maĭ mult însă suntem ocupaţĭ cu toţiĭ cu scrierea memoriilor noastre. Cu un cuvînt nu e nimic ce să nu putem fabrica, afară de un vênt bun, constant.

Atelierele noastre sunt din cele maĭ recomandabile; produc lucru solid şi bun. Zilele acestea activitatea noastră industrială s'a maĭ lărgit, prin întemeiarea uneĭ fabricĭ de rotocoale de note, sub firma «Nansen & Amundsen».

Cartoanele armoniuluĭ, aŭ suferit mult de umezeală şi uzaj, aşa că în timpul din urmă cam sufeream de lipsă de muzică. Erĭ am încercat cu tot dinadinsul să fabric un rotocol de zinc, şi funcţionează de minune, şi acum continuăm cu furnisare de muzică atât bisericească cât şi lumească, şi maĭ ales de valsurĭ, carĭ ne plac maĭ mult. Cum rĕsună un vals, se revarsă par'că o nouă viaţă pe bord.

M'am plâns de uniformitatea obositoare ce ne împresoară, dar am fost cu adevĕrat nedrept.

In zilele din urmă am avut un soare strălucitor, apoĭ a urmat un viscol cu zăpadă, care a împresurat tot vaporul ca într'o pânză albă; apoĭ iar s'a arătat soarele strălucind ca maĭ înainte.

Dar seara, de câte orĭ am rămas uimit de bogăţia de culorĭ răspândită pretutindenĭ. Colinele de gheaţă, cu umbrele lor albăstriĭ-violete, formează cu cerul colorat portocaliŭ şi luminat de scânteiarea soareluĭ ce apune, o poemă de culorĭ ce impresionează adânc imaginaţia. Şi aceste noptĭ limpezĭ, fantastice, câte amintirĭ nu redeşteaptă în noĭ, Norvegieniĭ!

Lumina zilea cu albeaţa eĭ uniformă şi fără viaţă, nu are nimic atractiv. Serile însă şi nopţile sunt de o mare frumuseţe.

Vinerĭ, 6 Aprilie. — Astă-zĭ trebue să se producă un eveniment vrednic de notat, şi pe care îl aşteptăm, fi reşte, cu un viŭ interes. E o întunecime de soare.

Noaptea Scott-Hansen a socotit că întunecimea va începe la 12 ore, 56 minute. Pentru noĭ era de mare importanţă să avem o observaţie bună, pentru că cu acest chip, puteam să ne regulăm cronometrele cu exactitate, de aceea, ca să mergem la siguranţă, ne-am aşezat instrumentele deja cu câte-va ceasurĭ înainte şi am început să observăm.

Hansen, Iohansen şi eŭ ne perindarăm tot la câte 5 minute înaintea telescopuluĭ ca să observăm marginea soareluĭ; ne aşteptam ca prima umbră să se arate la marginea vesticä de jos. Un altul sta în acelaş timp gata cu ceasornicul. Ast-fel aşteptarăm două ceasurĭ întregĭ fără ca să se fi întâmplat ceva.

Acum sosise momentul aşteptat cu nerăbdare, în care, după socotelile noastre, trebuia să se arate prima umbră. Hansen sta înaintea telescopuluĭ celuĭ mare, când i se păru că observă o tremurare la marginea disculuĭ solar; peste 33 secunde, exclamă: «Acum!» şi în acelaşĭ moment exclamă tot aşa şi Johansen. Ceasornicul arăta 12 ore 56, $7^1/_2$''. Cu $7^1/_2$ secunde maĭ târziŭ de cât socotisem. A fost o mare satisfacţie pentru noĭ toţĭ, dar maĭ ales pentru Hansen, de oare-ce s'a arătat astfel că cronometrele noastre eraŭ într'o ordine admirabilă.

Incetul cu încetul umbra se întindea pe când noĭ ne coborîrăm la masă. Pe la 2 ore întunecimea 'şĭ ajunse culmea, şi puturăm să observăm chiar jos în salon cum lumina zileĭ scăzuse. După masă maĭ observarăm momentul când întunecimea se sfîrşi, şi discul întunecat al luneĭ, eşi din marginea disculuĭ solar.

Duminică 8 Aprilie.—Erĭ dimineaţă stam în pat şi mă gândeam să mă scol saŭ să maĭ staŭ, când de odată auziĭ nişte paşĭ grăbiţĭ pe punte, urmaţĭ imediat de alţiĭ. Fără voie 'mĭ trecu prin minte că se arătaseră iar poate ceva urşĭ şi mĕ simţiĭ un moment îndemnat să sar din pat; dar rămăseĭ să aud daca va răsuna saŭ nu vre-o împuşcătură. N'auziĭ însă nimic şi adormiĭ iar.

Deodată Iohansen se repezi în salon strigînd că o perechie de urşĭ zăceaŭ morţĭ saŭ răniţĭ la colina de ghiaţă cea maĭ apropiată din dărătul vaporuluĭ. Că el şi cu Mogstad trăseseră de maĭ multe orĭ asupra lor, dar că nu maĭ aveaŭ cartuşe. Maĭ mulţĭ dintre noĭ puseră mâna pe puştĭ şi se repeziră sus; mă îmbrăcaĭ şi eŭ repede si urmaĭ numaĭ de cât Aflaĭ atuncĭ că urşiĭ fugiseră şi că eraŭ urmăriţĭ de oamenii noştri.

Pe când îmĭ punem patinele de zăpadă, oameniĭ se întoarseră spunând că urşiĭ dispăruseră. Totuşĭ alergaĭ cât putuĭ de repede şi în curînd dăduĭ peste urma urşilor care la început era sîngeroasă.

Era o ursoaică cu puiul eĭ, care trebue să fi fost rănită greŭ de oare ce după primul glonţ al luĭ Iohansen, căzuse de maĭ multe orĭ; crezuĭ decĭ că nu ne va fi greŭ s'o găsim. Maĭ mulţĭ căiniĭ căutaŭ urmele înaintea mea; luaseră direcţiunea spre nord est, iar eŭ 'mĭ dădeam silinţa să-ĭ urmez asudînd în soare pe când vaporul dispărea din ce în ce la orizon.

Zăpada care strălucea în toate părţile mă supăra la ochĭ şi tot nu maĭ dădeam de urşĭ. Căiniĭ nu 'mĭ prea eraŭ de folos, dinpotrivă eĭ maĭ

mult alungă urşiĭ de cât îĭ silesc să stea loculuĭ. Nu voiŭ totuşĭ să mĕ las.

Curînd după aceasta căzu o ceaţă de nu maĭ vedeam nimic în jurul meŭ, afară de urmele urşilor carĭ mergeaŭ tot înainte; şi iarăşĭ ceaţa se risipi şi soarele reîncepu să străluceăscă. Acum vaporul dispăruse cu totul din vedere, dar eŭ tot maĭ înaintam. Insfîrşit începuĭ să mĕ simt obosit şi flămând, căcĭ în grabă nicĭ nu dejunasem. Trebuiĭ să mĕ hotărăsc să mĕ întorc fără urşĭ.

Pe drum am dat peste o colină inundată de ghiaţă; era de peste 6 metri înălţime (din nefericire n'am putut s'o măsor exact), partea din mijloc se prăbuşise, probabil în urma presiuneĭ gheţurilor, pe când restul forma un minunat arc de triuf, ca din cea maĭ curată marmoră şi pe care soarele scânteia în toată splendoarea luĭ.

Mĕ urcaĭ d'asupra ca să caut direcţia în care lăsasem vaporul. Trebuiĭ însă să maĭ alerg o bucată până zăriĭ în sfîrşit, catartul ridicându se la orizont.

Abia pe la cincĭ şi jumĕtate după amiazĭ, ajunseĭ obosit şi mort de foame acasă. După postul acesta neaşteptat îmĭ priĭ prânzul de minune.

In lipsa mea uniĭ plecaseră în urma mea cu o sanie, ca să aducă ursul pe care aveam să'l împuşc. De la o vreme însă Iohansen şi Blesing carĭ mergeaŭ înainte, dădură după o colină din apropiere, de două urme noĭ de urşĭ; dar înainte de a'şĭ putea să'şĭ ia puşca la ochĭ, fiarele se depărtaseră din bătae. Dup'aceasta a început o nouă vînătoare, dar câiniĭ goniră iarăşĭ urşiĭ, aşa că Iohansen nu'ĭ putu ajunge şi vînĕtoarea luĭ se termină tot fără rezultat ca şi a mea.

Să ne fi părăsit oare norocul? Eŭ m'am lăudat în tot-d'a-una că nu mi-a scăpat nicĭ un urs de care am dat cu ochiĭ, astă-zĭ însă...! Ciudat lucru, să vedem patru urşĭ într'o zi după ce treĭ lunĭ de zile nu maĭ vĕzuserăm nicĭ unul! Să însemneze aceasta ceva? Am ajuns oare în apropierea uscatuluĭ din nord-vest la care mă aşteptam de mult? In tot cazul pare a fi o schimbare în aer.

O observaţie făcută alaltă-seară, ne arată 80° 15'; cel maĭ spre nord punct la care am ajuns până acum.

Duminecă, 15 Aprilie. — Iată ne şi la mijlocul luĭ Aprilie. Numaĭ la cuvîntul acesta ne apar viziunĭ de primăvară, ne reprezentăm timpul în care se deschid uşĭ şi ferestre pentru a lăsa să intre aerul şi soarele de primăvară, timpul în care nu maĭ poţĭ sta în casă, ci te simţĭ gonit afară, în aerul pădureĭ şi al fiordurilor desgheţate şi scânteetoare la razele soareluĭ.

Ce cuvênt magic, cuvêntul acesta April! Dar aci, aci e alt-fel. Soarele, ce-ĭ drept, străluceşte. Dar razele luĭ nu cad pe pădurĭ, luncĭ, livezĭ, ci pe albul orbitor al zăpezeĭ. Nu ne simţim îndemnaţĭ a ne părăsi retragerea de iarnă. April nu e aci timpul schimbărilor în natură; dacă ele există se arată maĭ târziŭ, mult maĭ târziŭ. Zilele se succedează uniform.

Staŭ şi mĕ închid în casa de melc a studiilor mele. Zi de zi mĕ cufund în lumea microscopuluĭ uitând timpul şi împrejurimile. Din când în când numaĭ, întreprind câte o mică escursiune din întuneric la lumină, apoĭ iar mĕ întorc jos la întuneric ca să muncesc maĭ departe.

Acum soarele nu se maĭ coboară sub orizonul de ghiaţă. E zi mereŭ. A dispărut şi spectacolul stelelor scânteetoare şi al luneĭ palide. Mĕ uit în depărtarea întinsă peste câmpia largă şi întinsă de zăpadă şi nu aud nimic, afară de murmurul slab al curentuluĭ de aer în ventilator şi une-orĭ departe, huruitul surd al gheţurilor. In mijlocul acesteĭ pustietăţĭ albe o singură pată mică neagră «Fram».

Dar sub acest acoperiş de ghiaţă la sute de metri adâncime, mişue o lume plină de viaţă sub toate formele eĭ schimbătoare, o lume cu aceleaşĭ instincte ca pretutindenĭ, cu aceiaşĭ luptă pentru existenţă; aşa e în tot de-auna, chiar când am sparge coaja cea maĭ tare, dăm de pulsul viŭ al vieţiĭ.

Mi se pare ca şi când aşĭ sta aci în singurătate şi aşĭ asculta la sunetele uneĭa din coardele puternice ale natureĭ. Neturburate sună măreţele eĭ simfoniĭ în nenumărate veacurĭ d'a rînd prin univers. Când în sgomotele lărmuitoare ale vieţiĭ active, când în răceala amorţitoare a morţiĭ, ca în marşul funebru al luĭ Chopin. Şi noĭ, noĭ suntem vibraţiile microscopice, nevĕzute ale coardelor în această muzică puternică a universuluĭ, necontenit schimbătoare şi totuşĭ mereŭ aceiaşĭ. Sunetele eĭ sunt lumĭ; unul vibrează maĭ mult, altul maĭ puţin şi fie-care, pe rând, trebue să facă loc unor sunete noĭ.

Lumea care va veni! Iarăşĭ şi iarăşĭ mi se întoarce în minte acest gând. Privesc departe peste veacurĭ..

Incet şi pe nesimţite căldura soareluĭ scade şi în aceiaşĭ măsură scade şi temperatura pămĕntuluĭ. Miĭ, sute de miĭ, milioane de anĭ trec; iernile vin şi se duc şi căldura scade din ce în ce. Incetul cu încetul grămezile de ghiaţă călĕtoare se întind, pătrund spre latitudinele sudice fără ca să se observe; până când în sfârşit toate mările pămĕntuluĭ vor forma un singur bloc de ghiaţă. Viaţa a dispărut de pe suprafaţa pămĕntuluĭ şi nu maĭ continuă de cât în adîncimele oceanuluĭ.

Dar temperatura continuă a scădea, ghiaţa creşte, devine tot maĭ groasă, şi domnia vieţiĭ dispare. Milioane de anĭ vor trece până când ghiaţa va da de fundul măreĭ. Ultima urmă de viaţă a dispărut, pământul e acoperit cu zăpadă. Nimic din toate pentru câte am trăit nu există. Roadele tuturor silinţelor şi suferinţelor noastre s'aŭ şters deja de milioane de anĭ, sunt îngropate sub linţoliul de zăpadă.

O masă inertă şi amorţită, pămîntul 'şĭ urmează drumul până în veĭcnicie, discul aproape stins al soareluĭ licăreşte slab pe cer. Luna nu maĭ luceşte şi d'abea se maĭ vede. Dar poate lumina polară maĭ pâlpăe încă d'asupra întinderilor pustiĭ de ghiaţă, şi stelele maĭ strălucesc liniştite şi pacînice ca odinioară. Unele s'aŭ stins, altele s'aŭ aprins; şi în jurul lor se învîrtesc globurĭ noĭ cu lumĭ noĭ de viaţă, cu noĭ suferinţe fără scop.

Acesta este cercul nesfîrşit al eternităţiĭ, e ritmul vesinic al natureĭ.

Lunĭ, 30 Aprilie. — Mergem spre nord. Observaţiile de erĭ arată 80°42', cele de azĭ 80°44'30" latitudine nordică. Vîntul bate mereŭ de la sud şi sud-est.

E o vreme plăcută. Se simte că a sosit primăvara de şi termometrul contestă aceasta.

Pe bord am început curăţitul mare de primăvară. Depărtăm zăpada şi ghiaţa de pe pereţiĭ vaporuluĭ. Zăpada de pe punte a fost curăţită pe rênd şi aruncată peste bord.

Vaporul curat şi strălucitor se înalţă în soare.

Ne scăldăm în soarele arzător, în partea caldă a vaporuluĭ unde termometrul stă acum peste zero, fumăm în linişte câte o pipă şi ne uităm la nouriĭ uşorĭ de primăvară carĭ plutesc în depărtările albastre. Poate uniĭ din noĭ se gândesc la primăvara din patria depărtată unde acum înverzesc ştejariĭ.

CAP. VI.

Primăvara şi vara anuluĭ 1894

A venit anotimpul pe care acasă îl numim primăvară. Timpul bucurieĭ, a reîmuguririĭ când natura se deşteaptă din lungul somn de iarnă. Nouă însă nu ne-a adus nicĭ o schimbare; zi de zi ne uitam peste aceiaşĭ întindere albă şi fără viaţă peste aceleaşĭ grămezĭ de ghiaţă şi zăpadă. Mereŭ ne clătinam între speranţă şi abatere, între nelucrare resemnată şi activitate febrilă, după cum se schimbaŭ vînturile, după cum ne împingeaŭ spre scopul nostru saŭ ne respingeaŭ de către el.

După părerea unuia dintre oameniĭ noştriĭ căruia îĭ plăcea să facă politică, a fost o luptă continuă între stînga şi dreapta, între progre-

siştĭ şi reacţionarĭ. După o epocă de vînt «progresist» şi un mers bun spre nord, a venit la cîrmă «dreapta radicală», care ne-a ţinut pe loc saŭ chiar ne-a dat îndărăt, pricinuind cu aceasta mare mîhnire politicianuluĭ nostru Amundsen.

Fridtjof Nansen

(Urmare în numĕrul viitor)

JULES GROS

PĂŢANIILE

Uneĭ nunţĭ pariziane în jurul lumeĭ

VII

— Trebue să ne oprim acolo şi să vĕ odihniţĭ o oră. Am nevoe, de a mĕ duce să fac o recunoaştere, zise marele şef al Linzilor. Numaĭ, că fraţiĭ meĭ cu obrajĭ palizĭ să'mĭ făgăduiască, că în timpul lipseĭ mele, nu se vor depărta şi nu vor făptui nicĭ o neprevedere.

Nu aprindeţĭ nicĭ un foc, şi puştile să stea liniştile.

— Marele şef are nevoe să ne părăsească? întrebă vînătorul Guilom.

— Da! Trebue să ştiŭ dacă prieteniĭ sunt aproape de aicĭ. Cunoscênd locul unde poposesc aş putea hotărî măsurile de luat pe viitor.

Pe când *Ochĭ de Linx* se depărtă de tovarăşiĭ sĕĭ, debarcaţĭ pe mal, şi care se folosea de acest timp de popas pentru a mânca puţin pesmet cu rasol, doctorul începu să'şĭ reguleze colecţiunea.

Apoĭ îndată ce şeful Linzilor se depărtă, turbatul doctor, uitându'şĭ recomandaţiile, începu a rĕscoli şi a erboriza maĭ ântêĭ în ochiĭ tovarăşilor, apoĭ fără a'şĭ da seamă, se depărtă de locul unde se odihneaŭ şi se făcu nevĕzut în pădure. Vînĕtorul Canadian, obişnuit deja cu escursiunile, nu se îngriji peste mĕsură de această lipsă. De obiceiŭ, colecţionarul se depărtă puţin de tovarăşiĭ sĕĭ de drum şi se ştia, că orî-ce imputare relativ la asta era de prisos.

Doctorul tot erborizând se depărtă aşa de mult în pădure, că voind să se întoarcă, nu maĭ ştiu ce drum să ia, şi aşa se rătăci din ce în ce maĭ mult.

Grija îl apucă pe dată, căcĭ ştia câtă prevedere aŭ tovarăşiĭ sĕĭ, ca să nu le dea de urmă. Se gândi la generozitatea acestor oamenĭ, carĭ fără de nicĭ un interes personal, îşĭ pusese viaţa în joc, să înapoieze tutoruluĭ şi logodniculuĭ fata răpită. Inţelese dar că a striga saŭ a da focurĭ de revolver înseamnă a'ĭ compromite, se hotărî dar de a'şĭ urma drumul până la rîŭ. Odată ajuns acolo, nu'ĭ va fi greŭ se cunoască locul unde să vor fi oprit.

Umbla de vr'o două ceasurĭ şi soarele plecându-se din ce în ce spre orizont, îĭ aducea groaze noĭ, cu perspectiva de a sta nemâncat până a doua zi şi de a petrece noaptea întreagă în mijlocul pădureĭ sălbatice.

Ast-fel se gândea el când de o dată, nişte strigăte groaznice rĕsunară lângă dînsul. Indată recunoscu strigătul de rĕzboiŭ al indienilor. Doctorul lovit de groază se lăsă să lunece ca un şearpe în mijlocul bălăriilor, şi se ascunse pe cât putu.

Atuncĭ rĕsună în vĕzduh un şuerat ascuţit, care europeanul ştia că'ĭ semnalul: «Inainte!» dat de şef. Apoĭ, vĕzu că se formează în jurul sĕŭ un gard de indienĭ purtând costumul şi zugrăveala de rĕzboiŭ.

Acest costum care constă în haine pe care fie-care le crede maĭ uşoare, este cât se poate de rudimentar. Cât despre pictură, constă într'o desă vîrşită măzgăleală şi în dungĭ de argil alb, de roşelĭ, şi un strat de cărbune de pămênt amestecat cu grăsime de urs, cu care indieniĭ îşĭ acoper corpul şi membrele precum şi obrazul. Acesta din urmă e uneorĭ jumĕtate roş jumĕtate negru, altă dată negru tot, aşa că rĕzboinicul e de necunoscut.

Indianiĭ, carĭ ţineaŭ toţĭ de groaznica trupă a Crowilor, nu se lăsară a fi amăgiţĭ de doctor; eşind din toate părţile, alergând în jurul luĭ, se aruncă spre tufa, care slujea de adăpost fugaruluĭ. Unul dintr'înşiĭ, pe care costumul maĭ luxos şi armele maĭ frumoase, îl arătaŭ ca pe şeful bandeĭ, îl apucă de braţ pe nenorocitul bĕtrân şi 'l trase la iveală.

Acolo, cu o mişcare brutală, rĕsturnă pălăria cu aripĭ marĭ, care căzu pe iarbă.

Bogatul pĕr al doctoruluĭ, saŭ maĭ bine zis al peruceĭ sale, căzu ca o cascadă pe umerĭ.

Şeful, atuncĭ, luând într'o mână briciul de despicat pĕrul de pe cap, apucă cu cea-l altă pĕrul, din care nădăjduia să'şĭ facă o podoabă frumoasă.

Dar de o dată, ce mirare! părul ne-aşteptând arma omorîtoare, se desfăcu şi rĕmânând fără împotrivire în mâna învingătoruluĭ încremenit, lăsă să se vadă ochilor înmărmuriţĭ aĭ indienilor, un craniŭ maĭ neted şi maĭ alb de cât fildeşul. Era un fel de ras cum nu maĭ vĕzuseră eĭ nicĭ în vis.

VIII

Pe când doctorul Leroux era în cel maĭ groaznic pericol, marele şef al Linzilor venise la tovarăşiĭ sĕĭ, după ce explorase cu îngrijire împrejurimile.

— Fiiĭ meĭ, zise el, nu maĭ avem nicĭ un minut de perdut. Crowiĭ aŭ fost de sigur informaţĭ de planurile noastre şi ne sunt pe urmă. Din fericire cursul pe rîŭ nu lasă urme şi până acum duşmaniĭ noştri nu ştiŭ unde suntem, saŭ cel puţin ne cred maĭ îndărăt. Nu 'ĭ de alt-fel nicĭ o bănuială de păstrat asupra intenţiilor lor, căcĭ sunt zugrăviţĭ la rĕzboiŭ; fiecare poartă la cingătoarea sa cuţitul şi briciul.

«Tribul întreg s'a adunat nu departe de aci, într'un loc unde nu se poate pătrunde.

«Să ne grăbim a părăsi aceste locurĭ şi a şterge pe cât se va putea orĭ-ce urmă de trecerea noastră».

Isprăvind aceste cuvinte, marele şef trase din toc amnarul şi iasca, apoĭ începu a îngrămădi ierburĭ uscate la picioarele unuĭ copac veşted.

— Ce vreĭ să facĭ? îl întrebă tînĕrul Emil, care urma cu o privire atentă toate mişcările indianuluĭ.

— Puţin lucru fiul meŭ, rĕspunse *Ochĭ-de-Linx*, am să ard pădurea, ca să ştergem urmele noastre şi a depărta duşmaniĭ.

— Ah! drace, replică tînĕrul, tatăl meŭ, Marele şef, să nu se grăbească şi să aştepte cel puţin ca doctorul să se întoarcă.

Ochĭ-de-Linx străbătu cu privirea împrejurimile, se îngălbeni şi întrebă cu grijă:

— De mult a plecat tata?

— Ne a părăsit aproape o dată cu d-ta?

— Atuncĭ Spiritul Duh să'ĭ vie în ajutor, căcĭ mĭ-e teamă că acum orĭ ce ajutor e zadarnic.

— Ce spuĭ? strigă cu iuţeală tînărul francez.

— Spun că în clipa asta doctorul nostru e saŭ mort saŭ cu capul jupuit, şi nimenĭ pe pămînt n'ar putea să'l scoată din mâinile duşmanilor, în caz când i-ar fi cruţat viaţa.

— Atuncĭ, mă duc să'l rĕsbun, strigă logodnicul d-reĭ Allard, luând du şi repede carabina şi depărtându-se hotărît.

— Să se oprească fratele nostru, zise şeful cu un glas jumătate înduioşat, jumătate hotărît. Fratele meŭ vînĕtorul mĭ-a lăsat comanda şi mi-aţĭ jurat de a mă asculta. Vedeţĭ, prin pilda doctoruluĭ, ce urmărĭ rele poate să aducă cea maĭ mică neascultare la disciplină. Rămâneţĭ aicĭ saŭ maĭ de grabă duceţi-vĕ să mĕ aşteptaţĭ în luntre, avênd grijă de a sta nemişcaţĭ şi de a vĕ ascunde cu îngrijire în tufe.

Marele şef al Linzilor se depărtă pe când tovarăşiĭ săĭ se dispuneaŭ a se duce spre îmbrăcare. Dar se întoarse de o dată, ca şi cum l'ar fi chemat cine-va.

— Inapoez frateluĭ meŭ *Purtătorul de trăsnet* toată autoritatea, pe care mi-a dat'o, dacă peste două ceasur

nu m'am întors, Raton vă va, conduce într'un loc pe care 'l ştie el, d'asupra repezilor. Şeful va veni la voĭ, dacă împrejurările îl vor sili să maĭ stea în pădure.

Europeniĭ şi Raton se duseră la luntre, apoĭ o luară pe apă, până se înfundară într'un desiş de răchite care le făcură o bună ascunzătoare.

E nevoie oare de a maĭ spune că aşteptară cu cea maĭ mare grijă reîntoarcerea mareluĭ şef?

Deja termenul pus de *Ochĭ de-Linx* era atins, şi vînĕtorul Guilom Norvet, credincios datorieĭ sale, da semnalul plecăreĭ, când de departe, din pădure se auzi ţipătul cucuvaleĭ.

Canadianul făcu semn cu mâna să se oprească şi trase cu urechia.

La strigătul cucuvaleĭ urmă acela maĭ slab şi maĭ tânguitor al bufniţeĭ cenuşiĭ.

Guilom duse mâna la gură şi formând cu buza luĭ inferioară un fel de tub, dădu la două intervale aceleaşĭ ţipete, care răsunară.

Un strigĕt de o altă natură respunse în pădure. Era un fel de lătrat, amestecat cu gemete tînguitoare.

— E semnalul luĭ *Ochĭ de Linx*, zise vînătorul încet, apoĭ vorbind luĭ Roton la ureche, îĭ porunci să abordeze fără de sgomot la mal.

Indată ce luntrea dădu de pămînt, o formă omenească tîrîndu se pe pămînt, veni în tăcere în mijlocul tovarăşilor săĭ.

Era marelĕ şef.

După un semn al luĭ Raton băgă vîslele în apă, şi barca se depărtă fără de zgomot de mal, pentru a se duce iar să se adăpostească în tufişurile înalte luminate de lună.

Era aproape miezul nopţeĭ când ajunse la poalele repezilor.

Şeful luând loc pe punte, puse un deget pe buze, ca şi cum ar fi vrut să taie pofta de întrebărĭ, orĭ cuĭ 'ĭ ar fi adresat-o. Dar urechea ciulită a tînĕruluĭ Riviéres prinse aceste cuvinte:

— Să se liniştească frate-meŭ. Tóte merg bine.

După ordinul luĭ Ochi-de-Linx, barca se opri pe malul opus, chiar la poalele cădereĭ apeĭ cea maĭ ridicată din partea aceea.

Acolo, săriră pe pământ, apoĭ legară barca cu o fringhie pe care o luară pe umerĭ, şi ridicând luntrea fără a părea să se resimt de sarcina pe care o duceaŭ, plecară pe o cărăruşă îngustă dintre stîncele, care mărgineaŭ fluviul şi formaŭ o serie de cascade maĭ marĭ şi maĭ micĭ.

Luna lumina cu o lumină albă şi vie acel umblet greoiŭ, dar călĕtoriĭ eraŭ bucuroşĭ şi'şĭ simţiaŭ inima uşurată din ce în ce, gândind că, în acele cărăruşe încurcate, mărginite de o parte şi de alta de stâncĭ ascuţite formând zid, eraŭ cu totul la adăpost de privirea străpungĕtoare a duşmanilor.

Sosiră ast-fel, după o jumĕtate de ceas de suiş, pe o platformă înverzită, sămănată icĭ colea cu nişte stîrpiturĭ de brazĭ, care o înconjuraŭ de o perdea de verdeaţă. Şi la lumina luneĭ, nu întârziară de a se asigura că punctul, pe care îl atinseră domina fluviul şi repezile cu vr'o sută de paşĭ aproape.

— Acum, zise Marele Şef, fraţiĭ pot să vorbească, peste câte va clipe vor fi în siguranţă. Dar înainte de toate fie-care să urmeze literă cu literă instrucţiunile mele.

Fratele meŭ Purtătorul de trăsnet şi Raton pot depune acolea barca de care vom avea nevoie maĭ târziŭ. Apoĭ, Raton să vie să'mĭ ajute.

La intrarea defileuluĭ prin care suise panta piezişă, se găsea o bucată mare de stâncă, care părea că cere, ca să fie urnită din loc, sforţările a miĭ de braţe. Stânca aceea de formă rotundă, astupa aproape trecerea, şi trebue să pună barca pe o rînă, ca să o facă să intre în şes.

— Frate-meŭ Raton, să vie să împingă această stâncă, ca să închidă cu totul intrarea aceste deschizăturĭ zise Ochi-de-Linx.

Un altul ar fi rîs de gravitatea şefuluĭ, care părea cu totul nesimţitoare, dar Raton se duse şi puse umărul de o parte a stânceĭ.

Ochi-de-Linx puse umĕrul pe cea-l'altă parte.

— Acum curaj şi împinge, zise el.

Spre mirarea tuturor, stânca supuindu-se ca şi cum ar fi fost o fiinţă însufleţită se puse în mişcare şi apropiindu se de peretele vertical care forma cea-l'altă parte a deschizătureĭ, se lipi de dînsa.

— Şezĭ acolo şi ţine-o bine, făcu şeful indian, făcênd treĭ paşĭ îndărăt. Apoĭ se întoarse ţinênd în braţele sale vînjoase o altă bucată de stâncă de o dimensiune maĭ mică. Impinsă acea stâncă la spatele uneĭ petre marĭ, formând baricadă între ea şi peretele de care era lipită.

— Acum lasă porunci Ochĭ-de-Linx. Stânca stătu nemişcată.

Ceĭ douĭ albĭ priveaŭ la toate astea fără a spune un cuvênt.

— Acum zise şeful Linzilor, duşmaniĭ ne pot găsi urma. Numaĭ să nu aibă aripĭ ca vulturiĭ, alt-fel lear fi greŭ să ne ajungă.

Eraŭ pe un loc înalt; în faţă şi la stânga prăpăstiĭ de o sută de metriĭ iar de cele-l'alte părţĭ numaĭ stâncĭ.

Negreşit nimenĭ n'ar fi putut să se suie până la dînşiĭ, afară numaĭ, după cum spunea şeful, să aibă aripĭ.

— Locurile acestea, îmĭ sunt cunoscute de mult, zise el; vom avea aci un adăpost, şi graţie proviziunilor noastre vom putea sta atât cât ne va trebui. Când se va face ziuă ne va fi cu putinţă să frigem carnea puilor de urşĭ. Chiar vom putea să ne variem mâncarea, gătind somniĭ, pe care i a prins Raton, iar ceĭ pe care nu'ĭ vom putea mânca fripţĭ, să'ĭ afumăm. Cât despre dormit este o peşteră aicĭ în apropiere, vom duce acolo crăcĭ de brazĭ, care ne vor face un culcuş moale.

Programul acesta fu urmat punct cu punct, şi chiar atuncĭ aprinseră un foc de ramurĭ răşinoase, şi obosiţĭ şi rupţĭ de foame, făcură o masă bună.

— In numele Spirituluĭ Duh pe care îl adoraţĭ, zise Emil de Riviéres, adresându-se şefilor Linzilor, nu mĕ maĭ lăsa în grija omorîtoare în care mĕ aflu, şi spune'mĭ ce aĭ putut afla de soarta tinereĭ captive şi a doctoruluĭ Leroux.

— Nu ştiŭ nimic de *Fraga Pădurilor*, e închisă în câmpul Crowilor. Cât despre tata marele medic, are de sigur în puterea luĭ leacurĭ maggice, care aŭ puterea de a linişti duşmaniĭ. Am căpĕtat siguranţa că un fapt s'a petrecut în favoarea luĭ, care n'a maĭ avut loc nicĭ odată în timpul rĕzboiuluĭ Crowilor. I-aŭ cruţat viaţa, şi l'am vĕzut dus prizonier şi înconjurat de semne de stimă din partea duşmanilor.

După masă, fie care se gândi la somn, ca să'şĭ repare puterile sleite.

Renunţând pentru ziua aceea de a maĭ intra în peşteră, toţĭ se întinseră cum putură, uniĭ pe blănurile încă proaspete ale urşilor morţĭ, alţiĭ în mantalele lor, pe iarba verde şi rĕcoroasă. Numaĭ Raton, călăuzit poate de o presimţire tristă, pătrunse în peşteră şi se arunca într'un colţ pe o grămadă de crăcĭ de brad, pe care vêntul le strînsese.

De odată, chiar în momentul cînd se ivi zorile, pe când toată lumea se lăsase somnuluĭ, marele Şef se sculă de odată şi se ridică.

In faţa luĭ era, cu degetul pe buze, Raton, galben ca un mort.

— Mare Şef, zise el cu un glas slab ca o suflare, duşmaniĭ aŭ găsit o trecere prin peşteră, să fugim, saŭ suntem perduţĭ.

Şeful Linzilor de câmp nu stătu mult la gândurĭ, se hotărî îndată; sculă pe ceĭ douĭ tovarăşĭ adormiţĭ, apoĭ fără a rosti un cuvînt, cu degetul pe buze le făcu semn, să'ĭ urmeze.

Inaintară spre deschizătura închisă prin stâncă.

Ajuns acolo, sĕlbatecul scoase binişor piatra, care servea de punct de razăm stânceĭ, care se învîrti în loc şi reluă cu o mişcare înceată, poziţia cea dintĕi.

— Treceţĭ, zise el cu un glas încet, luaţĭ barca şi aşteptaţi-mĕ în deschizătura prin care am venit. Nu

vĕ depărtaţĭ maĭ mult de o sută de paşĭ. Cât despre mine, rĕmân aicĭ şi mĕ însărcinez să păzesc intrarea şesuluĭ. Dacă Raton aude semnalul meŭ, întoarceţi-vĕ fără a vĕ codi, că nu veţĭ maĭ fi în pericol.

— Dar, şefule, zise *Purtătorul de trăsnet*, nu putem să te lăsăm a te expune singur la pericolele, care te amenință.

Şeful Linzilor puse iar degetul la gură:

— Când Ochĭ-de-Liux a poruucit, ceĭ-l'alţĭ trebue să'ĭ se supue.

Vitejiĭ aventurierĭ înţeleseră că e nefolositor să te lupţĭ cu o hotărâre aşa de statornică. Apoĭ aveaŭ o încredere nemărginită în înţelepciunea şi experienţa mareluĭ şef; eşiră dar iute, lăsând pe întreprinzătorul Indian să se lupte cu mânia duşmanuluĭ.

Uşa colosală se închise după eĭ. Era şi timpul!

In aseiaşĭ clipă un val de sălbatecĭ armaţĭ de rĕzboiŭ, dădu năvală în peştera subterană.

In frunte mergea *Cioc-de-Vultur*, Marele Şef al Crowilor, chiar acela care furase pe frumoasa Clemenţa Allard.

In loc de a cerca să fugă *Ochi-de-Linx* se înveli în mantaua luĭ de piele de bizon, înaintă spre *Pasĕrea Nopţeĭ* şi făcu semn cu mâna că vrea să vorbească.

IX

Am lăsat pe n.norocitul medic Leroux, în cea maĭ groasnică stare, în mâinile Indienilor, în clipa când eĭ recunoscură nedumeriţĭ, că pĕrul duşmanuluĭ, se desfăcuse singur de pe cap lăsând, în locul uneĭ rănĭ sângeroase, o faţă albă şi lustruită ca o bombă de fildeş.

Fenomenul acesta mişcă adânc pe *Cioc-de-Vultur* şi rĕsboinicii, pe care îĭ comanda.

Şeful se întoarse spre oameniĭ sĕĭ:

— Acesta mi se pare că stăpâneşte cea maĭ puternică medicină din lume.

Medicul care nu înţelegea nicĭ un cuvînt indian, pricepu cu toate astea că era un obiect de admiraţie pentru oameniĭ aceştia primitivĭ.

Fără a 'şĭ da seamă exact de rolul pe care peruca sa îl juca în această împrejurare, se gândi că hainele sale, calabalîcul sĕŭ de cutiĭ şi cartoane, recoltele luĭ de istorie naturală, puse cam la întâmplare pretutindenĭ unde putuse să le agaţe, dăduse duşmanilor sĕĭ o idee înaltă despre ştiinţa sa.

Pe de altă parte ştia că de multă vreme triburile din Canada fuseră în contact cu aventurieriĭ francezĭ. Cerca dar să înceapă vorba în franţuzeşte, celor care îl făcuse prizonier.

— Glorios şef al uneĭ marĭ naţiunĭ, zise el şefuluĭ indian, aĭ ghicit de sigur cine sunt. Ţin de naţiunea glorioasă a Franciei, al căruĭ renume trebue să fi venit până la tine. Am onoarea de a fi medic pentru compatrioţiĭ meĭ, şi sunt singur aicĭ în pădurea asta, ca să caut în adîncimea pădurilor leacurile pe care spiritul Duh le a ascuns, şi pe care învăţaţiĭ pot să le descopere.

(Va urma)

VARIETĂŢĬ

Un cartof noŭ.—In Australia occidentală s'a găsit un fel de cartofĭ, de o specie cu totul nouă. Aceştia, numiţĭ de indigenĭ «yook», cresc pe malul lacurilor sărate, şi în nisip fin.

Scoşĭ din pământ, eĭ seamănă cu lămâile şi aŭ un miros particular. Coaja le este foarte amară, dar miezul are un gust plăcut, semănând cu acela aĭ morcovilor, cu toate că e maĭ puţin pronunţat.

Eĭ sunt foarte suculenţĭ şi pot servi la potolirea seteĭ

Adâncimea pământuluĭ. — Cea maĭ adâncă săpătură de sondă cunoscută până astă-zĭ, s'a făcut aproape de Rybnik (Silesia) şi avea o profunziune de 2005 metri. Scopul lucrăreĭ aceştia era de a da cunoştinţe exacte asupra natureĭ soluluĭ. Aparatul săpător a traversat 82 de straturĭ de hulie.

Din nenorocire, tija se rupse la acest punct, şi în faţa enormelor cheltuelĭ carĭ necesitaŭ facerea uneĭ alteia, lucrarea se opri. Costul total a fost de 94.000 francĭ.

Soldatul englez.—Dintre toţĭ militariĭ, soldatul englez e cel maĭ fericit.

Soldatul englez mănâncă de treĭ orĭ pe zi. Masa cea maĭ abundentă este cea de seara, care constă din următoarele felurĭ: dumineca, friptură, cartofi, budincă; — lunĭ, mâncare, cartofi, guliĭ; marţĭ, friptură, varză, cartofi; mercurĭ, carne de berbec, cartofi; — joĭ, mâncare, cartofi; —vinerĭ, friptură, verdeţurĭ, cartofi; — sâmbătă, carne de berbec, cartofi. Dupe masă li se dă ceaĭ cu pâine şi cu unt. La prânz: cafea şi sandwichs-urĭ.

Soldatul primeste 5 şilingi şi 6 pence pe sĕptămână (5 fr. 65). Sergenţiĭ primesc 2 şilingi 75 pe zi, furieriĭ şi sergenţiĭ majorĭ 3 şi 25 pe zi.

Sergenţiĭ şed în acelaşĭ local cu oameniĭ lor, dar nu sunt încazarmaţĭ. Fie-care dintre eĭ poate locui într'o căscioară alăturĭ, unde poate să'şĭ ţie familia şi să'şĭ cultive pământul.

Dacă maĭ adăogăm faptul că în coloniĭ, soldatul englez are indigenĭ carĭ îl servesc, putem să spunem cu drept cuvînt că este cel maĭ fericit soldat.

Lector.

Chestia Geografică No. 3.

Charta mută

Ce grup este acesta şi cum se numeşte insulele carĭ îl compun?

☛ **Explicaţia se va da peste 15 zile**

☛ Se va acorda, prin tragere la sorţĭ, între acele persoane carĭ vor trimite explicaţia exactă, un volum ilustrat din romanele noastre.

Explicaţia la a doua chestie apărută în No. 12 de la 20 Decembrie 1897 este:

Chartu mută; Gibraltar— Algésiras — Tarifa Centa — Tanger — Capul spartel — punta de la Almina şi fortul Auho — Punta de Europa — Strâmtoarea Gibraltar.

Anagramă: Oraşul italian **Massa.** provincia indiană **Assam**

Aŭ deslegat pe amêndouĕ chestiunile:

D niĭ Costică Iarca şi I. Kobberjerg din Bucureştĭ; Paul Roséna, din Bêrlad; d-rele V. Titina, R. Vinţescu şi d-niĭ B. Ricardo-Vrânceanu, M. Nicolau, S. Zăvoianu, Mentor, I. R Ionescu, Iordan Crăciunescu; d-nele Olga Crăciun şi Pompadoure din Brăila; d. Artagnan Ocna din Buzĕŭ; Sever Vladoianu din Cărbuneştĭ (Gorj); N. Ageamaglu, din Galaţĭ; Rubin Löbel, Alexandru Mihăescu, Traian Demetrescu, Nedelea Teodosie şi d-ra Smaranda Demetrescu din Giurgiŭ; Sigal M. Avram, Nicolas-Andreĭ Anastasiu şi N. Nicolescu din Afuşĭ; d. Constantin Mogâldea, din Roman.

Premiul a fost câştigat prin tragere la sorţĭ de d. Alexandru Mihăescu din Giurgiŭ.

Numĕrul 19 din «Ziarul Călĕtoriilor» va apare Marţĭ, 13 Ianuarie corent.

Typ. UNIVERSUL, Luigi Cazzavillan, Strada Brezoianu No. 11, Bucuresci.

Anul II.—No. 19. 5 BANI IN TOATA ȚARA București, Miercurĭ, 14 Ianuarie, 1898

ZIARUL CĂLĔTORIILOR
ŞI AL INTÊMPLĂRILOR DE PE MARE ŞI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI:
Leĭ 4.50 pe an în toată țara
« 2.50 « 1/2 « « «
Abonațiĭ pe un an primesc și un roman de 1 volum.

Redacția și Administrația:
No. 11,—Strada Brezoianu,—No. 11

ZIARUL CĂLĔTORIILOR
apare de 2 orĭ pe săptămână
MARTEA ȘI VINEREA

BLANCHA DE MOYEN. — Vezĭ explicația

Blancha de Moyen

.... Vînătoriĭ trecuseră pe lângă mine ca un vârtej... Departe, se auzeaŭ lătrăturile câinilor... Rezimat de un arbor, cu puşca lângă mine, mă perdusem în visărĭ, privind sălbatica splendoare a ceruluĭ limpede, pe care ardea un soare de August...

De o dată, la câţĭ-va paşĭ de mine, văzuĭ cu mirare o căprioară, cu ochiĭ eĭ seninĭ şi dulcĭ. Era o căprioară albă, albă de tot, de o culoare ivorie. Şi era aşa de elegantă, aşa de tremurătoare, aşa de graţioasă cu aerul săŭ fricos şi blând...

Cum am pus puşca la ochĭ? Nu ştiŭ. Detunătura m'a speriat chiar pe mine, aşa de inconştient am tras.

In acelaş moment, o voce 'mĭ strigă:

— Nu trage, domnule, te rog nu trage.

Un păzitor bătrân alerga spre mine, cu faţa schimbată, cu pĕrul în vênt.

— A fost căprioara cea albă, nu e aşa? ah! d-le, ce-aĭ făcut?

Ce făcusem? Eĭ da, nu o nemerisem.

— N'aĭ nemerit-o, domnule, n'aĭ nemerit-o.

De o dată el se plecă şi de-abia putu să'şĭ înăbuşească o exclamaţie: pe frunzele căzute eraŭ picăturĭ marĭ de sânge.

Păzitorul era aşa de galben, şi aşa de speriat în cât d'abia îndrăzniĭ să'l întreb ce avea. Dar tot nu voi să-mĭ rĕspundă nimic.

— Am rănit-o în spinare, ziseĭ eŭ.

— Să dea D-zeŭ, murmură gardianul. Apoĭ nu maĭ voi să răspunză nimic.

Când m'am întâlnit cu ceĭ-l'alţĭ vînătorĭ, le povestiĭ, într'un mod vesel, întâmplarea mea.

Fără a fi aşa de mişcaţĭ ca gardianul, eĭ nu se arătară atât de veselĭ precum speram eŭ. Unul dintre eĭ îmĭ zise cu un glas grav;

— Căprioara albă! Ah! aĭ tras în căprioara albă... Atuncĭ să bagĭ bine de seamă la puşca d-tale.

In minutul acesta, tocmaĭ o ridicam după umăr.

Fără să'mĭ pot explica cum cocoşul fu ridicat şi puşca se slobozi.

Nu lovi pe nimenĭ, dar toţĭ tovarăşiĭ meĭ se deteră la o parte, îngălbenind.

Gardianul, întorcându-se spre eĭ, le spuse câte-va vorbe pe carĭ nu le-am priceput.

Ne-am întors în sat: prieteniĭ meĭ eraŭ duşĭ pe gândurĭ, şi în zadar eŭ mă căzneam să le gonesc reaua dispoziţie.

Din ziua aceasta, nu m'aŭ maĭ invitat la nicĭ o vînătoare. Dacă mĕ vedeaŭ cu puşca în mână, toţĭ se fereaŭ de mine. Ce însemna spaima aceasta?

Silit de mine, pe urmă rugat, pe urmă ameninţat, bătrânul gardian persistă în tăcerea sa.

M'am adresat tovarăşilor meĭ, carĭ manifestaŭ cea maĭ mare jenă când mĕ vedeaŭ că mĕ duc să trag în raţe sălbatice, dar răspunsurile lor fuseră nesigure.

In fine, găsiĭ un amic, maĭ necredul, maĭ sinçer şi maĭ devotat care îmĭ povesti ceea ce era cu căprioara cea albă.

*
* *

«Prin anul 1418, în castelul de Moyen, locuia contele de Réginart împreună cu fiica sa Blancha, cea maĭ frumoasă principesă din Lorena, şi prin urmare din toată lumea. Blancha îşĭ bine meritase numele. Părul sĕŭ era de culoarea nopţeĭ, un negru strălucitor, cu reflecte albăstriĭ. Ochiĭ săĭ de culoarea mureĭ, aveaŭ o dulceaţă de expresie neţărmurită. Faţa sa, de o albeaţă curată, era înflorită de doĭ bujorĭ în fie-care obraz. Când rîdea, albul strălucitor al dinţilor apărea după buzele eĭ roşiĭ, carĭ se perdeaŭ în două gropiţe... Aproape în tot-d'a-una îmbrăcată în alb, ea era un portret încântător. Toţĭ o iubeaŭ. Dar dragostea aceasta ce i o arătaŭ toţĭ, avea un caracter de adoraţie amestecată cu teamă.

«Cât era de liniştită de obiceĭ, Blancha în zilele de vînătoare se dedea cu trup şi suflet pasiuneĭ sale.

«Sub puterea voinţeĭ sale, această pornire era oare-cum înăbuşită. Ea urmărea cerbiĭ şi mistreţiĭ cu o oare care indiferenţă. Dar curând, albele sale degete se strângeaŭ convulsiv pe mânerul cravaşeĭ. Sprâncenile strânse d'asupra ochilor, dădeaŭ priviriĭ sale un aer maĭ mare de patimă, priviriĭ eĭ.

«Lângă lupul gonit de câinĭ, lângă cerbul fugind desperat, lângă mistreţul furios, în tot-d'a-una se vedea o pălărie albă, un păr negru, o faţă albă, cu două gropiţe în obrajĭ, înclinată cu un surîs de estaz: era Blancha care galopa, ducând cu sine patima sa de vînătoare.

«Pe mĕsură ce Blancha se mărea în vîrstă, patima vînătoareĭ o stăpânea din ce în ce maĭ mult. Amor, căsătorie, speranţe, ambiţiunĭ, vînătoarea distrusese totul, înlocuise totul.

«Blancha nu se ocupa de cât de animalele carĭ alergaŭ prin pădurĭ şi de acelea pe carĭ le îngrija în grajdul sĕŭ.

«Câiniĭ sĕĭ, cu colţiĭ ascuţiţĭ, de statură splendidă şi aleşĭ după spusele eĭ, păreaŭ a înţelege toate dorinţele stăpâneĭ lor şi o ascultaŭ cu sfinţenie.

«Intr'o dimineaţă de Decembrie, un gardian tînăr veni şi anunţă pe tînăra d-şoară că într'un loc din pădure a vĕzut o familie întreagă de mistreţĭ.

«Dar, nu făcuse nicĭ un siert de drum, şi bietul gardian mărturisi că s'a înşelat şi că fiarele îşĭ părăsiseră culcuşul lor.

«Pentru a scăpa de supărarea fiiceĭ sale, contele de Réginart, care o însoţea, pretextă o afacere, întoarse calul şi galopă înapoĭ.

«Blancha, din înălţimea şeleĭ, privi fix pe stupidul gardian pe care'l chemă cu un semn.

«Vinovatul se apropie cu frică şi aşteptă.

«Teama are une-orĭ aparenţe de o curiozitate extremă: atitudinea şi limbagiul par câte o dată injurioase când ele nu sunt în realitate de cât desperate.

«Nu se ştie ce rĕspuns dete el Blancheĭ. Se ştie numaĭ că ea îĭ dete o lovitură cu cravaşa şi că vĕzându-l fugind printre arborĭ, ca o fiară, îĭ veni ideea de a'l urmări...

«Iĭ veni ideea aceasta.

«Cu o singură vorbă îşĭ chemă câiniĭ, cu o singură vorbă îĭ asmuţi pe gardian şi vînătoarea începu. Vînătoare fantastică! Vînătoare infernală! Vînătoare prea scurtă!

«Victima simţindu se atins de câinĭ se întoarse spre Blancha şi se aruncă în genuchĭ, înaintea eĭ cu mâinele împreunate, dar Blancha aţâţată de furie, trosni din buze.

«Ce s'a maĭ petrecut? Calul sĕŭ, cu coama lungă şi albă ca zăpada, se întoarse seara la castel fără Blancha. Câiniĭ sosiră cu gurile pline de sânge. Blancha n'a maĭ reapărut.

«Din timpul acela, o căprioară albă rătăceşte prin pădurile noastre. Vecĭnic este urmărită, dar în tot d'a-una, după osteneli infructuoase, scapă vînătorilor. Acela care o răneşte, moare printr'un accident saŭ omoară la vînătoare, pe unul din tovarăşiĭ sĕĭ

Bĕtrâniĭ cred că biata Blancha îşĭ ispăşeşte păcatul sub această formă de căprioară albă.»

*
* *

Cum sfârşi amicul meŭ această legendă, sosi bĕtrânul gardian şi mĕ pofi să viŭ până la poartă.

— Voiţĭ să mĕ însoţiţĭ până la colţul şanţuluĭ? Am să vĕ arăt ceva.

Gardianul avea un aer de veselie pe care nu i l cunoşteam.

Cu tot frigul şi zăpada care cădea, îl urmaĭ. Sosind la locul hotorît, gardianul dete la oparte cu bâţul ierburile şi ramurile carĭ acopereaŭ o parte din şanţ şi văzuĭ în fund scheletul uneĭ căprioare.

Bietul animal! Treaue să fi murit, căsnindu-se să sară peste obstacol. Oasele picioarelor eraŭ tot îndoite, iar capul şi gâtul întinse, ca într'o sforţare supremă.

Imprejurul acestuĭ delicat schelet, deosebiĭ bucăţele de pele de o albeţe nepătată.

Am luat aceste bucăţele de pele albă, iar scheletul îl înmormântaĭ.

Ast fel crima Blancheĭ fu expiată şi eŭ am fost acela, pe care soarta l'a hotărît, ca să'ĭ daŭ eĭ rĕpaosul absolut, eterna pace...

Emile Hinzelin

EPISOADE DIN CĂLĔTORIA MEA LA POLUL NORD

VI

Vrednic de notat e că ciocul luĭ «Fram» în tot timpul acesta a fost întors spre sud saŭ sud-vest.

Iată de alt fel mersul nostru în cursul primăvereĭ şi vereĭ anuluĭ 1894:

Data	Latitudine		Longitudine	Creşterea saŭ scăderea latitudineĭ
1 Maiŭ	80°46'	lat nord.		
4 »	80°50'	» »	. . . . .	+4'
6 »	80°49'	» »	. . . . .	--1'
8 »	80°55'	» »	129°58' l. est;	+6
12 »	80°52'	» »	. . . . .	--3
15 »			129°20' long. est	
21 »	81°20'	» »	125°45' » »	
23 »	81°26'	» »	. . . . .	+6
27 »	81°31'	» »	. . . . .	+5
2 Iunie	81°31'	» »	121°47 l. est	0
13 »	81°46'	» »	. . . . .	+15
18 »	81°52'	» »	. . . . .	+6

Până aci am înaintat în chip destul de mulţumitor spre nord; acum reîncepe reacţiunea:

Data	Latitudine		Longitudine	Creşterea san scăderea latitudineĭ
24 Iunie	81°42'	lat. nord.		
1 »	81°33'	» »	. . . . .	9
10 »	81°20'	» »	. . . . .	13
14 »	81°32'	» »	. . . . .	+12
18 »	81°26'	» »	. . . . .	--6
31 »	81°2'	» »	129°5''5 l. est	-24
8 August	81°8	» »	. . . . .	+6
14 »	81°5	» »	127°38 . .	--4
5 Septemb.	81°14	» »	123°36' . .	+13

După aceasta începurăm să înaintăm iar spre nord de şi nu prea iute.

Ca şi până acum mereŭ ne aşteptam să dăm de uscat, dar toate semnele ce ne făceaŭ a crede aceasta se vede că eraŭ numaĭ închipuire; afară de aceea şi adîncimea foarte mare a apeĭ arăta că uscatul nu putea să fie aproape.

Maĭ tîrziŭ, la 7 August, când am găsit 3850 metri adâncime, am scris în ziarul meŭ:

«Nu cred că se va maĭ vorbi în viitor de o mare polară puţin adîncă unde pretutindenĭ poate cine-va aştepta să dea de uscat. E foarte posibil că vom eşi în oceanul atlantic fără să fi dat peste nicĭ un vîrf de munte.»

Planul de care am pomenit deja de a căuta să înaintez pe ghiaţă, cu câinĭ şi săniĭ mĕ preocupă foarte mult şi de aceea atenţiunea mea se îndrepta, în cursul plimbărilor pe carĭ le făceam zilnic, mereŭ asupra stăreĭ gheţeĭ şi căutam să'mĭ daŭ seama dacă vom fi în stare să riscăm marşul pe ghiaţă.

In cursul luneĭ Aprilie, ghiaţa a fost maĭ cu seamă potrivită pentru folosirea câinilor la săniĭ. Suprafaţa era maĭ lucie din cauza soareluĭ şi numaĭ eraŭ aşa multe crăpăturĭ în ghiaţă, aşa că puteam să facem drumurĭ de milurĭ întregĭ fără multă osteneală.

In luna Maĭ însă se produse o schimbare. Deja la 8 Maĭ, vîntul crăpase ghiaţa în multe părţĭ făcând-o impropie pentru mersul săniilor cu câinĭ. Temperatura era însă aşa de scăzută în cât canalurile formate îngheţară iar curând.

Pe la sfârşitul luneĭ vremea se mue iarăşĭ aşa că ghiaţa nu se maĭ forma aşa de curênd şi crăpăturile deveneaŭ din ce în ce maĭ numeroase.

In multe cazurĭ voind să trec peste zăpadă, cu patinele am ajuns în situaţiĭ grele. Din când în când zăpada ceda fără veste sub paşiĭ meĭ aşa că une-orĭ numaĭ cu mare greutate reuşam să mĕ întorc nevĕtămat pe ghiaţă.

La 5 Iunie, suprafaţa gheţeĭ şi-a zăpezeĭ era cam tot aşa. Dar până acum tot maĭ putem face câte o excursiune.

De la această dată încolo, zăpada începu să se topească, opunêndu-ne piedicĭ aproape invincibile.

La 13 Iunie, scriam în ziarul meŭ:

«Ghiaţa devine din zi în zi maĭ moale; în jurul nostru se formează băltoace marĭ; patinele de zăpadă se cufundă pretutindenĭ în apă.

«Astă-zĭ n'am putea să ajungem departe dacă am fi siliţĭ să plecăm spre sud saŭ spre vest. E ca şi când am fi blocaţĭ.

«Une-orĭ mi se pare destul de ciudat că nicĭ unul din oameniĭ noştri nu e neliniştit că mergem tot maĭ mult spre nord, tot maĭ mult spre necunoscut. Toţĭ se posomorăsc când mergem spre sud, saŭ prea mult spre vest, şi se bucură când mergem spre nord, cu cât maĭ departe cu atât maĭ mult.

«Şi cu toate acestea nimenĭ dintre dînşiĭ nu poate să nu ştie că e vorba de viaţă şi de moarte, de se va întâmpla acum ceva din ceea ce ne-aŭ profeţit aproape toţĭ. Dacă vaporul va fi sfărîmat de ghiaţă ca «Jeanette» şi se va cufunda fără ca să fim în stare a mântui destule proviziĭ ca să ne continuăm drumul pe ghiaţă, atuncĭ ar trebui să ne îndreptăm spre sud, şi în acest caz puţină îndoială ar maĭ fi asupra soarteĭ noastre.

«Oamenilor de pe «Jeanette» le-a mers destul de rĕŭ, dar vaporul lor s'a cufundat la 77° latit. nordică; pe când uscatul cel maĭ apropiat pentru noĭ, e la o distanţă maĭ mult ca îndoită, fără a maĭ vorbi de cel maĭ apropiat ţinut locuit. Suntem acum la maĭ bine de 550 km. depărtare de la capul Celiuskin, iar de acolo şi până la o regiune locuită maĭ este încă mult drum.

«Dar «Fram» nu va fi sfărîmat. nimenĭ nu crede nicĭ măcar în posibilitatea unuĭ ast-fel de caz. Suntem ca acel vîslaş de caic, care ştie foarbe bine că o singură lovitură greşită ar fi de ajuns ca să'l rĕstoarne şi să'l expedieze în vecinicie; dar îşĭ urmează drumul liniştit, pentru că ştie că această lovitură greşită nu va fi».

Maĭ târziŭ, în Iulie, suprafaţa gheţeĭ deveni şi maĭ rea. Printre colinele de ghiaţă ne cufundam une orĭ până la brâŭ. In decursul luneĭ însă după ce zăpada s'a maĭ curăţit, am avut iar o suprafaţă maĭ solidă.

Acum însă se îmulţeaŭ băltoacele. Deja pe la 8 şi 9 Iunie începuse a se arăta în jurul vaporuluĭ un lac, aşa că zăcea într'o baltă mare de apă dulce, şi trebuia să trecem peste o punte ca să ajungem pe ghiaţă tare.

Unele din aceste băltoace de apă dulce sunt de dimensiunĭ şi adâncimĭ destul de respectabile. Unul din ele, la spatele vaporuluĭ, ajunsese aşa de mare, în cât pe la mijlocul luneĭ Iulie, puteam să plutim pe el cu luntrile.

Seara era o plăcere pentru uniĭ din noĭ să pornească aşa şi să se exercite la mânarea luntrilor, pe când altora le făcea şi maĭ mare plăcere să arunce în ceĭ dinteĭ, de la ţărm cu cocoloşĭ de zăpadă şi cu bucăţĭ de gheaţă.

Pe acelaş loc am încercat odată să vedem dacă una din luntrile noastre ne-ar putea purta pe toţĭ 13 de odată.

Când câiniĭ vĕzură că părăsim cu toţiĭ vaporul, ne urmară plinĭ de mirare, neştiind ce să însemneze această mişcare neobicĭnuită. Pe urmă când ne coborîrăm cu toţiĭ în luntre, începură să urle, prinşĭ de o desperare sălbatică şi crezând de sigur că n'o să ne maĭ vază. Uniĭ din eĭ se luară în not după noĭ, pe când doĭ maĭ şireţĭ, *Pan* şi *Koik*, avură strălucita idee de a înconjura lacul, şi a ne lua în primire de cea l'altă parte.

Peste câte-va zile, spre marea mea părere de rĕŭ, lacul a dispărut. Apa 'şĭ făcuse loc în fundul gheţeĭ, şi cursese toată în mare. Aşa se sfîrşi şi cu această petrecere a noastră.

De câte orĭ am făcut câte o excursiune vara pe ghiaţă, am întâlnit, afară de ast fel de lacurĭ şi crăpăturĭ în toate direcţiile. De obiceĭ nu eraŭ prea marĭ, aşa că puteam să le trecem cu uşurinţă.

Une orĭ se arătaŭ semne că tre-

buiaŭ să fie întinderĭ de ape deschise înaintea noastră. De sigur însă nu era destul de marĭ, ca să putem pluti cu vaporul pe ele.

La 15 Iunie scriam în ziarul meŭ: «In diferite direcţiunĭ s'aŭ format crăpăturĭ; nicĭ una însă prea întinsă. Pilotul nostru afirmă |într'una că e sigur că vom avea mare liberă înaintea sosireĭ toamneĭ şi că vom putea să înaintăm cu abur spre nord; aceasta pare de a fi, de alt fel, părerea celor-l'alţĭ, afară de Sverdrup.

«De unde cred eĭ că o să avem mare deschisă? De alt fel aceasta este cea dintâĭ expediţie închisă de ghiaţă şi care nu şi-a petrecut vara pândind după marea deschisă şi dorind din suflet ca ghiaţa să se împrăştie. Eŭ doresc din contra ca să ţină cât maĭ bine şi să ne ducă cât maĭ repede spre nord.

«In viaţa aceasta totul atârnă de la ceea ce aşteaptă cine-va de la dânsa. Unul se pregăteşte să plutească în mare deschisă poate chiar până la pol, dar se înţepeneşte în ghiaţă şi se tângueşte; altul se aşteaptă ca să fie înţepenit în ghiaţă, dar nu s'ar supăra şi daca ar găsi mare deschisă. Maĭ sigur e în tot-d'auna să se aştepte cât maĭ puţin de la viaţă, pentru-că atuncĭ se dobândeşte adesea maĭ mult».

Deschizăturile şi crăpăturile în ghiaţă sunt provocate, fireşte, ca şi presiunile, prin schimbarea vênturilor şi a curentelor anotimpurilor, carĭ mână ghiaţa când într'o direcţie când într'alta. Aceasta dovedeşte poate maĭ bine de cât orĭ-ce, că marea polară, trebue să fie privită ca o masă compactă de blocurĭ de ghiaţă, carĭ sunt în mişcare continuă şi când înghiaţă, când se desfac saŭ se sfărîmă unele de altele.

In tot decursul drumuluĭ nostru, am dat o deosebită atenţiune gheţurilor nu numaĭ cu privire la mişcările lor ci şi la formarea, la creşterea lor.

In introducerea acesteĭ scrierĭ am amintit deja că ghiaţa chiar anĭ d'a rîndul nu poate să dobândească prin gheţare, decât o grosime anumită. Din măsurătorile făcute necontenit am văzut că ghiaţa care s'a format în cursul toamneĭ, în Octombrie şi Noembrie, a crescut toată iarna până primăvara, dar cu atât maĭ încet cu cât devenea maĭ groasă.

La 10 Aprilie era de 2,31 metri, la 21 Aprilie 2,41 metri; la 5 Maiŭ 2,45 metri, la 21 Maiŭ 2,52 metri, la 9 Iunie 2,58 metri; creştea decĭ necontenit cu toate că zăpada la suprafaţă se topise repede şi că pe banchiză se formaseră bălţĭ marĭ de apă dulce. La 20 Iunie, grosimea era neschimbată, de şi topirea la suprafaţă mergea crescênd. La 4 Iulie, grosimea era 2,57 metri. La 10 Iulie, găsiĭ spre marea mea surprindere că ghiaţa crescuse la 2,76 metri, de şi prin topire la suprafaţă scăzuse zilnic cu maĭ mulţĭ centimetrĭ.

Am sondat în maĭ multe locurĭ, dar am aflat pretutindenĭ acelaşĭ lucru; sub vechea banchiză era o masă solidă de ghiaţă nouă formată din apă dulce.

In decursul vereĭ, ghiaţa se subţie în urma topireĭ continue la suprafaţă. La 20 Iulie ghiaţa cea veche nu maĭ avea decât o grosime de 2,23 metri, iar împreună cu pătura din nou formată 2,49. La 10 August grosimea gheţeĭ celeĭ vechĭ scăzuse până la 1,94 metri, grosimea totală era de 3,17 metri. La 22 August, ghiaţa cea veche era de 1,86 metri, iar în total de 2,06 metri. La 3 Septembrie era în total de 2,62 metri, iar la 30 Septembrie de 1,98 metri. Din Octombrie ghiaţa începu iar să crească foarte încet. La 11 Decembrie am găsit 2,11 metri, la 3 Ianuarie 1895 2,32, la 18 Ianuarie 2,48 metri şi la 6 Februarie 2,59 metri.

De aci se vede că ghiaţa nu se îngroaşe în mod apreciabil direct prin îngheţare. Se întâmplă însă adesea că banchizele se suprapun şi înghiaţă împreună aşa încât apar ca o singură bucată, ast-fel a dobîndit şi «Fram» o bază bună dedesuptul sĕŭ.

Juell şi Peder aŭ discutat adesea în decursul ierneĭ cât să fie de groasă ghiaţa sub «Fram.» Peder care văzuse multă ghiaţă, afirma că trebue să fie de cel puţin 6 metri, pe când Juell nu voia să crează şi propuse un rămăşag de 20 de coroane că nu era aşa de groasă.

La 19 Aprilie, discuţia începu din noŭ; iată ce scriam despre aceasta în ziarul meŭ:

«Juell propuse să facă un sondaj, dar sfredelul nostru din nenorocire nu ajunge de cât pentru 5 metri. Peder însă se oferi să spargă el metrul al şaselea.

«Toată iarna aŭ vorbit mult despre acest rămăşag dar fără să se poată înţelege. Peder zice să înceapă întâĭ Juell cu sfredelul; pe când Juell pretinde să spargă întâĭ Peder un metru de ghiaţă. Astă-seară s'a pus capăt discuţieĭ prin faptu că Juell a oferit aşa pe negândite 10 coroane aceluia care va sfredeli ghiaţa în locul luĭ.

«Bentsen îl apucă cu vorba şi se puse numaĭ decât pe lucru cu Amundsen. Zicea că nu are tot-d'auna să câştige aşa de uşor 10 coroane. Amundsen se oferi să'ĭ ajute pentru o coroană pe ceas.

«Lucrară până târziŭ noaptea, când ajunseră la o adîncime de 4 metri, sfredelul luneca puţin, şi se arătă ceva apă la suprafaţă, dar imediat sfredelul prinse în ghiaţă, până când, în sfâşit sfredelul numaĭ ajungea. Atuncĭ chemară pe Peder să-şĭ spargă metrul.

«Dimpreună cu Amundsen, Peder lucră cu securea până îl trecură năduşelile. Ca de obiceĭ, Amundsen era foarte zelos; jura că nu se lasă până nu va sparge ghiaţa, chiar de ar fi fost de 10 metri.

«Intr'acestea Bentsen venise pe bord, dar i se aduse în curând vestea că metrul era spart şi că sfredelirea putea să re'nceapă. Când maĭ eraŭ câţĭ-va centimetri până la 6 metri, sfredelul căzu şi apa ţîşni în sus. Acum lăsară o funie prin gaura făcută şi găsiră la o adîncime de 10 metri, iarăşĭ ghiaţă. Ast fel fură siliţĭ a'şĭ întrerupe lucrul.»

Fridtjof Nansen

(Urmare în numĕrul viitor)

JULES GROS

PĂŢANIILE

Uneĭ nunţĭ pariziane în jurul lumeĭ

XI

Isprăvind aceste cuvinte, ca să dea o sfinţire cuvintelor sale, doctorul deschise cutia cu probele de botanică şi arăta privirilor mirate ale sălbatecilor, ramurĭ, trunchiurĭ, frunze florĭ, răsadurĭ tinere până şi buchete de muschiŭ, din care făcuse o recoltă frumoasă. Toţĭ spectatoriĭ şedeaŭ muţĭ, şi doctorul începuse a se dezespera că 'ĭ va face să înţeleagă.

— Pe legea mea! zise el, iată nişte oamenĭ carĭ nu ştiŭ nicĭ un cuvînt franţuzesc. Să vedem dacă nu voiŭ fi maĭ fericit dacă le voiŭ vorbi vicleana limbă a Albionuluĭ.

Atuncĭ începu să'şĭ traducă în englezeşte pologhia luĭ.

Şeful îĭ făcu semn că înţelege şi 'şĭ puse mâna la ureche, arătând că vrea să asculte.

După ce doctorul isprăvi vorba, Cioc-de-Vultur fără de nicĭ o vorbă începu a arăta pe rînd îmbrăcămintea bĕtrânuluĭ colecţionar; aşa arătă pe rînd paltonul luĭ de blană, ghetrele de pânză albă, vr'o câte-va pieĭ de gusgan puse la chimir, şi o pălărie cu două aripĭ, pe care o luă de jos.

Numaĭ atuncĭ, catadicsiĭ a luat cuvîntul într'o englezească ce lăsa mult de dorit:

— Vĕd, zise el, că tata cu obraz alb, n'are limba despicată şi a spus adevĕrul. Cu toate acestea tata trebue să fi găsit în pădurile noastre leacurile de răsboi, şi a aflat ast-fel că nu cruţăm pe aceĭ carĭ trec peste hotarele noastre.

Doctorul făcu semn că vrea să vorbească.

— Cum se face, zise el, că marele şef vorbeşte englezeşte şi nu ştie că obrajiĭ albĭ n'aŭ nimic a împărţi cu pieile roşiĭ ?

Cioc de-Vultur rĕspunse :

— Trăim departe de wigwamurĭ, de obrajiĭ albĭ, şi nu vrem să cunoaştem obiceiurile lor ; acel care m'a învĕţat limbagiul tatăluĭ meŭ e un om din tribul sĕŭ, care a venit să stea printre noĭ, şi care a învăţat maĭ multe leacurĭ bune pe medicul poporuluĭ meŭ. De aceea avem să'ţĭ lăsăm viaţa, dar numaĭ cu o condiţie.

— Orĭ care ar fi, o primesc de maĭ înainte, se grăbi de a rĕspunde Doctorul.

— Atuncĭ să fumăm împreună luleaua împăcăciuneĭ.

Se aşeză pe pămênt ca croitoriĭ, încrucişându şĭ braţele strânse tare, apoĭ întinzênd braţele înainte şi regulat până se aşeză jos, cu glesnele încrucişate, picioarele sub dînsul.

Făcu semn doctoruluĭ să vie la dreapta luĭ.

Acesta se lăsă să cadă pe pămênt şi se aşeză maĭ mult răŭ de cât bine într'o poziţie la fel cu a luĭ Cioc-de-Vultur.

Câţĭ-va rĕzboinicĭ, de sigur ceĭ maĭ sus în gradurĭ, formară lângă dînşiĭ un semi-cerc.

In centrul aceseĭ jumĕtăţĭ de cerc se desfăcu un steag alb, şi luleaua păceĭ, plină de tutun fu pusă pe două furcĭ înţepenite la pămênt, gata să fie fumată îndată ce clauzele tractatuluĭ se vor stabili. Cioc de-Vultur luă atuncĭ cuvîntul în modul următor :

— Tatăl meŭ, marele medic, să mă asculte.

— Şeful Crowilor, care'Ĭ vorbeşte a furat o fată tînĕră de la obrajiĭ albĭ. Făgăduise să o dea în schimbul uneĭ rescumpărărĭ, unuia din compatrioţiĭ d voastră. Dar s'a rĕsgândit, şi a dus'o în tabăra luĭ ca s'o ia de nevastă E aşa de frumoasă şi de fragedă, că cele-l'alte femeĭ şi toţĭ tovarăşiĭ meĭ aŭ supranumit'o *Fraga Pădurilor.*

Fie care s'a silit să'Ĭ arate respec tul şi dragosteaa, care se datoresc celeĭ, care va fi nevasta unuĭ mare şef şi viteaz rĕzboinic. Cu toate acestea nimic n'a putut înduioşa inima sa ; nu vrea nicĭ să se uite la mine, nicĭ să rĕspundă. Dacă *Răchiţa-mlădioasă,* obrazul, marele şef vrea să se prindă, să'mĭ redea libertatea înainte de patru lunĭ, aşa ca să mĕ pot întoarce în pămêntul părinţilor meĭ, şi de a îndeplini o datorie de doctor, voiŭ vedea pe Fraga Pădurilor, mĕ voiŭ închide cu ea într'un *pavilion de medicină,* şi o voiŭ supune operatiunilor mele tainice.

Poţĭ să mĕ crezĭ pe cuvînt, şi la nevoe să întrebĭ pe toţĭ obrajiĭ palizĭ, pe carĭ îĭ cunosc. Medicina mea e bună. Dar fiul meŭ să nu uite, că nimenĭ nu-Ĭ maĭ învĕţat de cât Spiritul Duh.

Un resboinic se pregătea să bată amnarul pe bucăţĭ de lemne pe jumătate descompuse şi care juca rolul de iască.

— Medicina ta va fi oare atât de puternică, ca să schimbe sentimentele eĭ faţă de mine, şi să aducă liniştea şi veselia în faţa eĭ urmă Cioc-de-Vultur.

— Fiul meŭ şeful Crowilor, rĕspunse Doctorul cu pază, îmĭ pune o întrebare, la care mi-e cu neputinţă să rĕspund numaĭ de cât. Medicina mea e puternică nu'Ĭ vorbă, dar e maĭ puţin de cât voinţa duhuluĭ sfînt. Intre acestea, acela pe care Crowiĭ îl numiaŭ Răchită Mlădioasă, şi care 'şĭ isprăvise viaţa la eĭ, îĭ învăţase întrebuinţarea aceseĭ unelte, maĭ puţin primitiv de cât întrebuinţarea a două bucăţĭ de lemne frecate unul de altul, ca să se capete focul.

Doctorul scoase grav din unul din buzunarele sale o cutie de chibriturĭ chimice, şi zgârâind uşor cu unghia capătul lemnuluĭ, făcênd să ţîşnească o mică flacără.

Toţĭ indieniĭ, între care şi marele şef, dădură un ţipêt de mirare şi de uimire.

— Aţĭ vĕzut? ziceaŭ eĭ. A scos flacări din degetele sale.

Trebue să fie geniul foculuĭ în persoană.

In clipa aceea, bĕtrânul Doctor fu un musafir sfînt şi tainic.

Se aprinse luleaua păceĭ cu ierburĭ uscate aprinse de focul Dumnezeesc al prizonieruluĭ. Toţĭ se uitaŭ la dînsul ca la un frate şi nu prieten.

După ce se isprăvi ceremonia, fiecare se sculă, fără să'şĭ puie mâinele pe pămênt, fără cea maĭ mică silinţă.

Hotărât, Providenţa se declara în favoarea doctoruluĭ, căcĭ chiar în clipa aceia şeful Crowilor apropiându-se respectos de el, îĭ adresă cuvîntul în aceştĭ termenĭ ; foarte prie tenoşĭ :

— Să ne întoarcem în wigwamurile noastre, zise el, dar să ne încredinţăm maĭ întâiŭ, ca duşmaniĭ noştriĭ nu sunt pe aicĭ. Mi s'a spus că sunt sub ordinele luĭ Ochĭ-de-Linx prietenul meŭ de altă-dată, care mĕ trădează şi s'a aliat cu obrajiĭ albĭ, ca să vie să'mĭ răpească pe Fraga Pădurilor. Dacă aŭ urmat fluviul, ceia ce trebue să fie aproape sigur, voiŭ şti să'Ĭ regăsesc la peştera Rapizilor, Ochi-de-Linx nu ştie că'Ĭ cunosc trecătoarea : De sigur că acolo îĭ voiŭ surprinde cu tovarăşiĭ luĭ şi'Ĭ voiŭ sfărâma.

Doctorul speriat de intenţia şefuluĭ indian, se înfioră gândindu-se la pericolele care ameninţaŭ pe prieteniĭ sĕĭ, dar avu puterea de a'şĭ ascunde grijile sale.

Şeful Crowilor îĭ înapoiă preţiosul păr, pe care 'l puse cu ceremonie, avênd grije de a'l aşeza într'o oglindă, pe care o scoase din buzunar. Pieile roşiĭ asistaŭ nedumeriţĭ la această neînchipuită medicină, care dădea voe unuĭ om ras, să'şĭ recolte instantaneŭ pĕrul.

Doctorul crezu că ţinêndu-se de şef, asupra căruia câştigase o mare înrîurire, să poată veni în ajutor prietenilor sĕĭ ; dar trebui să se lase de aceste iluziĭ. Cioc de-Vultur chemă pe unul din tovarăşiĭ sĕĭ.

— Frate Urs-Lăţos, zise el, ia cincĭ spre-zece rĕzboinicĭ, şi du pe medic în wigwam, apoĭ puneţĭ'l în contact cu Fraga-Pădurilor. Nădăjduesc că la întoarcerea mea s'o găsesc schimbată. Nu era de stat la gândurĭ în faţa unuĭ ast-fel de ordin. Doctorul plecă.

Mica trupă merse toată noaptea. De doĕ orĭ făcură focurĭ, la care fripseră bucăţĭ de bizon uscate. Când soarele se ivi la orizont, doctorul ajunse la satul Crowilor unda nenorocita domnişoară era ţinută închisă.

In centrul acela de populaţie eraŭ v'o 300 de corturĭ de piele, făcute maĭ toate în acelaş mod. 15 saŭ 20 de prăjinĭ formaŭ schelele caseĭ acoperită numaĭ de un acoperiş ; 15 saŭ 20 de pieĭ de bizon cusute împreună, zugrăvite şi brodate cu toate culorile, formaŭ cortul.

Centrul cortuluĭ luĭ Cioc-de-Vultur era ocupat de cuptor. Fumul eşea pe sus şi forma de asupra acestuĭ bordeiŭ un penaj mare şi alb.

Vr'o şease câinĭ puţin ospitalierĭ păzeaŭ cortul şi începură a lătra sburlindu şĭ pĕrul. Dar nu întârziară de a se linişti. Doctorul fu lăsat singur în locuinţa aceea şi'şĭ preumblă privirile în toate părţile, nădăjduind să descopere unde era ţinută tînĕra captivă. Nu vĕzu pe nimenĭ. Nu era acolo, întinse pe pămênt în jurul cuptoruluĭ, de cât pieĭ de bizon, pe care femeile petrecuseră noaptea cu picioarele la foc.

— Ne ducem să luăm pe Fraga-Pădurilor şi s'o ducem în pavilionul de medicină, după cum ne-a spus marele şef, zise Ursul Lăţos. După aceea vom veni să luăm pe tata doctorul.

Unul din Pielea Roşie, care era din escorta savantuluĭ întinse pe pămênt o rogojină, şi făcu semn doctoruluĭ să ia loc. Acesta se supuse. Sta acolo de vre un sfert de oră, singur, nemaĭ putênd de nerăbdare, când de odată o bucată de piele de bizon, care era ca portieră ridicându-se binişor, şi o groaznică apariţie se ivi înainte ochilor luĭ Leroux.

Inchipuiţi vĕ un fel de monstru scurt şi gros, enorm, acoperit de piele de urs cenuşiŭ, a căruĭ cap îĭ ţinea loc de mască, şi părea a fi parte nedeslipită din fiinţa luĭ.

partea superioară a capuluĭ lângă urechile blegĭ, se iveaŭ o pereche de coarne de bizon formând chipul uneĭ lire. In locul coardelor avea ţepĭ de ariciŭ, formând buchet.

In vîrful nasuluĭ monstrul avea o piele de gusgan; gîtul era împresurat de o salbă fantastică, adunătură ciudată de jupuelĭ de diverse animale: pieĭ de reptile şi de păserĭ, opincĭ de antilope, labe, unghiĭ, pieĭ de broaşte şi brotăceĭ, de liliac, capete de veveriţă.

In spate avea un fel de cutie plină de plante uscate, pieĭ şi alte obiecte fantastice. Purta pe umĕr o lance lungă de a lungul căreia eraŭ înţepuşate animale de specia rozătoarelor, gusganĭ, şoarecĭ, etc.

— D-ta eştĭ? zise în englezeşte groaznicul personaj pe care îl escorta cincĭ saŭ şease rĕzboinicĭ, d-ta eştĭ noul medic. Aveţĭ, mi s'a spus, darul de a scoate foc chiar din corpul D-voastră.

Doctorul înţelese că avea în faţa luĭ pe medicul oficial, care era un personaj de luat cu binele. Se sculă se aprepie de vrăjitor, îl salută adânc, ş'apoĭ zice:

— Sunt într'adevĕr, doctorul, zise el. Sunt fericit că întâlnesc aicĭ un confrate, a căruĭ reputaţie se întinde peste munţĭ şi mărĭ.

Vrăjitorul păru mişcat de compli mente şi scoase un fel de grohăitură mulţumită.

Doctorul urmă:

— Am într'adevĕr ştiinţa aceea, care îmĭ dă voie să scot din trupul meŭ foc, etc.

Impunând aceste cuvinte îşĭ trase preţioasa cutie de chibriturĭ şi repetă cu succes experienţa, pe care o făcuse deja.

— Nu pot, zise el, să vĕ comunic această medicină, dar ca să vĕ arăt câtă stimă vĕ port, am să vĕ arăt, cum vĕ puteţĭ împrumuta de la soare cu o rază, să vĕ aprindeţĭ ţigara.

— Ceea-ce 'mĭ spune doctorul cu obraz alb e oare adevĕrat? întrebă vrăjitorul cu o tresărire de bucurie.

Doctorul înţelese, ce folos va putea trage din neştiinţa şi trufia colegului sĕŭ.

X

— Frate meŭ, marele şi puternicul medic, n'are de cât să mĕ însoţească până afară din sat, îĭ voiŭ aprinde luleaua cu o rază din soare.

Vrăjitorul întinse mâna doctoruluĭ.

— Frate-meŭ, cu obraz alb zise el ceremonios, a adus de dincolo de ape, leacurĭ tainice, care sunt maĭ puternice de cât ale noastre. Să nădăjduim că ne va arăta ştiinţa luĭ, ca şi Peile Roşiĭ, să se folosească de ea.

Eşiră din cort, şi dintr'una din cutiile sale doctorul Leroux luă o lupă care măreşte.

Când *Răsunătoarea Tainică*, ast-fel se numia doctorul Crowilor—îĭ dădu luleaua plină de tutun doctorul îndreptă lentila, ca să concentreze focarul luminos pe iarba uscată. Fumul se ivi pe dată: luleaua era aprinsă.

Nicĭ odată nu se maĭ văzuse aşa ceva în tribul acesta.

Toţĭ răboinicĭĭ, pe care curiozitatea îĭ adusese în jurul vrăjitorilor, exclamară ca sĭ'şĭ arate bucuria şi încântarea lor.

— Confratele, zise doctorul, să'mĭ dea voie, să'ĭ ofer această medicină spre semn de prietenia şi admiraţia adâncă, ce am pentru el.

— Dar trebuie ca frate-meŭ cu obraz alb, să mĕ înveţe cum să mă servesc de dânsa.

Doctorul repetă experienţa arătînd precum putu maĭ bine cum să puie lentila faţă de soare şi de corpul pe care vreĭ să'l aprinzĭ.

— Fratele meŭ, *Răsunătoarea Tainică* poate să se slujească orĭ când de ea, fără să se învechească, numaĭ să n'o spargă.

— Mare medic de peste mărĭ, zise doctorul Indian. De azĭ înainte sunt prietenul tăŭ. Nicĭ un medic din trib nu va fi nicĭ la talpa mea, şi d-tale am să'ţĭ datorez această glorie.

Rămase o clipă pe gândurĭ, apoĭ spuse:

— Resboinicĭĭ să se retragă şi să ne lase să vorbim în pace. Nimenĭ n'are drept să ne urmeze în pavilionul pe medicină.

Ceĭ doĭ vrăjitorĭ ajunseseră la centrul acela de ceremoniĭ religioase şi intenţiunĭ medicale.

Când ajunseră la uşă, doctorul, care ştia că d-şoara trebue să fie înăuntru, şi voia să vorbească fără de martorĭ, se adresă ast fel confrateluĭ săŭ:

— Frate-meŭ, zise el, ştie că Cioc de-Vultur, mi-a încredinţat logodnica luĭ albă şi m'a însărcinat să găsesc un leac, care să schimbe în dragoste, ura pe care i-o arată.

«Ca să pot opera, trebue să fiŭ singur maĭ întâĭ.

«După ce mă voiŭ încredinţa că voiŭ învinge, reaua eĭ voinţă, voiŭ chema pe savantul meŭ coleg, ca împreună să luptăm la împotrivirile tinereĭ fete. Aşa vom avea drept la recunoştinţa şefuluĭ Crowilor.

— Vaĭ! fată cu obraz alb mi e teamă că ţinta urmărită să fie maĭ greŭ de atins de cât credeţĭ. De si gur! Sunt cel d'întâĭ a recunoaşte, că eştĭ aşa de sus pus d'asupra celor-l'alţĭ oamenĭ, ca vulturul care plutes d'asupra pământuluĭ; dar cu atât maĭ mult poţĭ să te înşelĭ cu cât e greŭ să cunoştĭ cântecul păsăriceĭ, care e ascunsă în inima eĭ.

— Nu te-aĭ maĭ înşelat o dată?

Mi s'a spus că aĭ ordonat să vie ploaie şi până acum nu văd nicĭ o picătură de apă?

— Frate meŭ e neîncrezător, rĕspunse doctorul, zîmbind bine-voitor, dar vă trebui să se dea învins dacă înainte de mâine dimineaţă, ploaia va cădea din belşug.

— Dacă această prezicire se va îndeplini, nimenĭ altul maĭ mult de cât fratele meŭ, nu va fi meritat supranumele de *Făcător de ploaie*; dar va vroi el oare să mă înveţe şi pe mine preţioasa luĭ medicină.

— De sigur, făcu doctorul ironic, nu numaĭ că voiŭ face cunoscut bucuros taina medicineĭ aceştia, dar chiar ţi-aş dărui-o cu dragă inimă, dacă s'ar putea.

Medicina aceasta se chiamă *reumatism* şi stă în picioarele mele. Din nenorocire, Spiritul Duh nu'mĭ dă voie s'o împărtăşesc. Mi-a pus'o în picioare, şi n'am putut nicĭ o dată s'o scot.

Explicaţiunea aceasta era cam nedesluşită. De aceea isbuti să mărească mirarea şi uimirea *Rĕsunătoareĭ tainice*. Vrăjitorul acesta se depărtă, pe când confratele săŭ intra în pavilionul de medicină.

D şoara Clemenţa Allard, sta ghemuită pe o pătură, dusă pe gândurĭ. Nicĭ nu ridică fruntea când auzi uşa deschizându-se. Când vĕzu că ea maĭ nu se mişcă se apropie.

— D-şoară Clemenţa! eŭ sunt zise el cu jumĕtate voce.

Tînĕra fată se sculă în sus repede, şi vĕzĕnd pe bĕtrânul învĕţat cu un deget pe buze, înăbuşi un strigăt de bucurie şi alergă să'ĭ strîngă mâna; de sigur venise s'o scape!

— Cum! d-ta eştĭ, d-le doctor, în mijlocul duşmanilor noştri?

— Da, da, eŭ sunt, se grăbi el a spune încet, că de-abia putea fata să'l audă. Mărturisesc că n'am venit aicĭ din propria mea voinţă. Dar în sfârşit sunt aicĭ, şi e de trebuinţă să ne sfătuim, să vedem cum am putea lua lucrurile pentru binele nostru. Inainte de toate trebue să ne ferim de tot ce ar putea arata o înţelegere dintre noĭ. Poate să ne spioneze cine-va; şi dacă Crowiĭ bagă de seamă că ne facem rîs de dînşiĭ, ne vor trece prin toate felurile de chinurĭ, care ştiŭ eĭ să le facă duşmanilor. Şezĭ domnişoară şi rĕspunde'mĭ cu glas încet, în franţuzeşte. Sunt sigur că nimenĭ în trib nu ştie această limbă. Dacă e cine va la pândă şi'mĭ cere explicaţiĭ, voiŭ spune că sunt formulele magice căcĭ trebue să vă spun că m'am ridicat la gradul de vrăjitor cl. I.

— In acest caz, păzeştete de doctorul Crovilor. E un om, răŭ, gelos, rĕsbunător.

N'are să'ţĭ erte nicĭ o dată, că i-aĭ luat înainte.

— Despre asta fiĭ liniştită, mai l'm

câştigat în partea mea. Mă rezim mult pe prietenia luĭ şi maĭ cu seamă pe prostia luĭ, să ne recăpătăm libertatea.

Dar îţĭ repet, nimenĭ să nu priceapă, că ne cunoaştem.

— Atuncĭ cum vom pute vorbi împreună ?

— Nimic maĭ simplu. Vorbesc englezeşte cu Cioc-de-Vultur şi cu vrăjitorul.

Le voiŭ jura că nicĭ eŭ nu înţelege franceza, pe care o ştiĭ d-ta. Tot ce voiŭ rosti franţuzeşte va fi pentru d-ta, dar păzeşte-te de a avea aerul că înţelegĭ.

Vor crede că mă servesc propriŭ farmecelor. Cât despre d-ta spune mĭ ce vreĭ cântând.

— Dragă doctore, cu toate că foarte neştiuitoare în limba indiană, am înţeles că prieteniĭ sunt în căutarea mea, şi că răpitorul meŭ îĭ urmăreşte cu armata sa. Să cred oare în acesteĭ informaţiunĭ ?

— Toate astea sunt adevărate, şi sunt cu atât maĭ luminat în acest subiect, cu cât chiar eŭ făceam parte din expediţia bătrânuluĭ nostru Guilom Novet, îndrăsneţul vînător şi a viteazuluĭ Ochi de-Linx, a d-luĭ Emil de Rivières logodnicul dumitale.

— Bunul meŭ Emil, îl voiŭ maĭ revedea oare ? zise suspinând nenorocita captivă, care lăsă să'ĭ curgă un torent de lăcrămĭ.

— Plângĭ, copilă, asta te va uşura Dar fiiĭ bărbătoasă. Cât despre mine, nu voiŭ înceta de a fi la pândă şi de a căuta tot ce va putea favoriza fuga noastră.

Informează te la rêndul d-tale, de orĭ-ce amănunt, care l'aĭ putea surprinde. Nimic nu trebue lăsat, căcĭ totul poate fi de seamă. Indată ce superstiţia li'e în joc, se va putea face crede orĭ ce din aceştĭ proştĭ de sălbatecĭ !

Şi doctorul rîse în tăcere. După ce vĕzu că d-şoara isprăvise de plâns,

— Să nu las maĭ mult singur pe idiotul acela de vrăjitor. Vroiŭ să judec prin d-ta însuşĭ de prostia acestuĭ om. Din fericire că am ceva talente, din care pot să fac o bună întrebuinţare în aceste timpurĭ. Nu perde nicĭ un cuvînt din convorbirea noastră.

Doctorul eşi şi se întoarse numaĭ decât cu noul săŭ prietin.

— E un lucru, pe care nu mi'l aţĭ spus, şi care face aproape neputincioasă medicina mea. Ceea pe care o numiţĭ *Fraga Pădurilor* nu vorbeste nicĭ o limbă, care să'mĭ fie cunoscută. Asta mi'e teamă, să nu mĕ încurce rĕŭ.

— Cum ? rĕspunse *Rĕsunătoarea Tainică*, arătênd o mare mirare. *Cioc de-Vultur* m'a încredinţat că fata e frumoasă ?

— Asta e probabil, după cât am înţeles ; dar eu sunt Englez, limba, pe care o vorbesc cu marele şef şi cu fratele maŭ medicul, e englezească. *Fraga Pădurilor* nu înţelege însă nicĭ o vorbă.

— Frate-meŭ, medicul cu obraz alb, răspunse indianul, cu oare-care răutate, mărturiseşte dar, că sunt şi lucrurĭ cu neputinţă.

— Frate-meŭ să mĕ ajute cu sfaturile şi experienţa sa, zise doctorul Lereux cu modestie.

— Atuncĭ gloria isbândeĭ, nu va fi numaĭ a luĭ, zise *Rĕsunătoarea tainica.*

— De sigur, dar sunt departe de a mĕ plîge. Voiŭ fi de o mie de orĭ maĭ fericit, dacă voiŭ contribui a mări influenţa pe care o are frate-me piele roşie asupra rĕzboinicilor din tribul sĕŭ.

— Dacă e aşa, reluă vrăjitorul liniştit pe deplin, frate meŭ să aibă toată încrederea în mine.

(Va urma)

VARIETĂŢĬ

O nouĕ staţiune aeriană.—In apropierea oraşuluĭ Arequipa (Peru) pe vîrful munteluĭ Misti, unul din cele maĭ culminante puncte din munţiĭ Anzi, s'a inaugurat o nouă staţiune meteorologică care, probabil, este cea maĭ înaltă din lume. Ea e situată la maĭ mult de zece miĭ metri altitudine.

Pentru a ajunge la ea, trebue să urcĭ cu catârĭĭ, timp de douĕ zile, un drum greŭ, care duce de la Arequipa la staţiunea meteorologică. La sfîrşitul primeĭ zile de ascensiune se face un popas, într'o colibă situată la 5.056 metri de altitudine. La întoarcere, drumul nu durează de cât o zi.

Se asigură că la enorma înălţime la care se află această staţiune, nu numaĭ sunetul voceĭ, dar chiar mirosul şi gustul se modifică cu totul.

Preţul fiarelor sĕlbatice. — La Hamburg se ţine tîrgul fiarelor sălbatice, de unde se aprovizionează toate grădinile Zoologice din întreaga Europa.

Unele preţurĭ, ajung sume enorme, De altmintrelea, iată câte va mostre:

Elefant indian, femee, de 1 m. 85 înălţime, dresat	7 500 fr.
Elefant indian, femee, de 1 m. 85 înălţime, nedresat	6.500 »
Zebre din Goa, perechea	10.000 »
Măgar sĕlbatic din Nubia, de 6 anĭ	1.000 »
Tigru de Bengal, de 6 anĭ, bărbat	3 500 »
Tigru de Bengal, de 6 anĭ, femee	3.750 »
Leĭ de Nubia, de 6 anĭ, perechea	7 800 »
Urs alb	5.000 »
Orang Utang, de 7 anĭ, bărbat	7.500 »
Kaugur	575 »

Cea maĭ mare gară din lume. — Gara Victoria, care s'a terminat de curînd în Bombai (India) este, fără îndoială, cea maĭ mare gară din lume.

Este în întregime construită din marmură şi din granit, în stilul vechĭ indian. Forma îĭ este ca a uneĭ potcoave, cu turnurĭ enorme, surmontate de cupole, iar faţada formează portice în formă de bolţĭ.

In zece anĭ sa construit această, gară, iar preţul a fost de 62 milioane şi jumĕtate de francĭ

Un pod de bumbac.— Atelierele uzineĭ de tors din Zwichau, (Saxonia) avînd nevoe de un cazan noŭ, care să înlocuiască pe cel vechiŭ, s'a comandat un altul de 41 metri lungime, 2 m. 50 de diametrul şi cântărind 28.000 chilograme.

Când namila acea sosi în gară şi voiră să o transporte la uzină, situată do cea-l'altă parte a rîuleţuluĭ Mulde, se observă că podul, care unea cele douĕ malurĭ ale rîuluĭ, era prea slab pentru a putea suporta o asemenea greutate. Insă pentru a putea face acest transport, nicĭ nu era de gândit să se construiască un noŭ pod de lemn. Atuncĭ le veni ideea, de a face o paserelă, a căreĭ picioare să le formeze baloturile de bumbac, carĭ, după cum se ştie, sosesc cercuite cu fier şi foarte tare comprimate. Se puse baloturĭ unul peste altul, le uniră cu grinzĭ de fer şi puseră peste ele scândurĭ, formându-ĭ pardoseala.

Această lucrare fu cu atât maĭ uşoară, cu cât apele, în acea epocă, eraŭ foarte scăzute Odată terminată această instalaţiune, se putu trece cazanul, împingându l peste sulurĭ rotunde de lemn.

Lector.

Numĕrul 20 din «Ziarul Călĕtorilor» va apare Vinerĭ 16 Ianuarie corent.

Typ. UNIVERSUL, Luigi Cazzavillan, Strada Brezoianu No. 11, Bucurescĭ.

Anul II.—No. 20. 5 BANI IN TOATA ȚARA București, Sâmbătă, 17 Ianuarie, 1898

ZIARUL CĂLĔTORIILOR
ŞI AL INTÊMPLĂRILOR DE PE MARE ŞI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI:
Leĭ 4.50 pe an în toată țara
« 2.50 « 1/2 « « «
Abonațiĭ pe un an primesc și un roman de 1 volum.

Redacția și Administrația:
No. 11,—Strada Brezoianu,—No. 11

ZIARUL CĂLĔTORIILOR
apare de 2 orĭ pe săptămână
MARȚEA și VINEREA

UN POMPEI AFRICAN. — (Vezĭ explicația)

Un Pompei African

Cu părere de rău am părăsit Biska şi oasa sa înverzită, pentru a mă duce la Timgad. Plecaţ la 6 dimineaţa, cu singurul tren care leagă Biska de lumea civilizată, am ajuns la 11 ziua la Batna, pe Platourile-Nalte. De la Batna, care e un orăşel cu 6000 locuitorĭ, la Timgad, o altă localitate care atrage pe vizitatorĭ este Lambeze.

Timp de 18 secole, Thamugadi, vechiul oraş roman, situat la 1200 metri, de altitudine, la poalele munţilor Aures, dormea în pace în ierburile Platourilor-Nalte, când consulul englez, d. Playfair, vorbi de prezenţa acestor ruine Mersul până acolo, nu e de loc uşor. Drum bătut, de cât până la Lambeze, nu există; ţara e pustie, tranversată din când în când de caravane, pe carĭ petrele carĭ maĭ şed în picioare le lasă recĭ cu totul. Câte va turme de capre rătăcesc printre ruine (ilustraţia).

Astă zĭ, la Timgad, nu este nicĭ un otel, nicĭ un birt.

In zare nicĭ un arbor, nicĭ un pământ cultivat, nicĭ măcar vr'un cort saŭ vr'o colibă de nomad. Pe Platoul acela gol, bătut de vênt şi ars de soare, fără verdeaţă, fără pic de apă, oraşul Thamugadi îşĭ desfăşoară pe 98 de hectare, locurile acoperite altă-dată de casele romane, grandioasa sa basilică, cu curia şi templul Victorieĭ. Thamugadi este situat departe de or-ce drum saŭ loc practicabil de mers, şi ridicăturile terenuluĭ opresc pe călătorĭ de a vedea perspectiva ruinelor. Voiajorul trece, şi nu observă la orizont de cât câte-va petre risipite, ridicate saŭ răsturnate, şi crede că vede un cimitir arab, ale căruĭ petre sepulcrale albe se desenează pe pământul gris saŭ pe iarba îngălbenită.

Plecând din Birka într'un landoŭ înhămat cu treĭ caĭ puternicĭ, avênd cu noĭ proviziunĭ de mâncare precum şi apă, că la Timgad nu se găseşte nimic, am făcut împreună cu d-nul şi d-na C... în treĭ ore drumul de 38 chilometri care ne separa de Timgad. Drumul trece printr'un peisaj sever; plecênd din Lambeze, vegetaţia arborescentă încetează cu totul; câmpia se desfăşoară netedă, acoperită cu păşunĭ. La sud şi la Vest se zăresc vârfurile acoperite cu zăpadă ale munţilor Aures, şi în enormul cerc, ce-l limitează la orizont, soarele îşĭ varsă razele luĭ de foc. Ajunşĭ în vêrful uneĭ coline, vizitiul ne arată cu coada biciuluĭ sĕŭ, un câmp acoperit cu pete, zicênd: «Timgad, maĭ avem cincĭ chilometri».

— Cum numaĭ atât?

Părăsind şesul pe care-l urmasem până atuncĭ, trăsura noastră plecată pe dreapta se angaje pe un teren foarte accidentat. Pe măsură ce noĭ înaintam, ruinele apăreaŭ. La dreapta şi la stânga eraŭ ruinile unuĭ arc de triumf şi înaintea noastră resturile, pe jumătate distruse ale unuĭ templu; în jurul nostru coloane răsturnate zăceaŭ trântite pe pământ. Pe urmă soclurĭ, bucăţĭ marĭ de zidurĭ, carĭ cu tot timpul trecut se maĭ conservaŭ; un forum care'şĭ aştepta oratoriĭ şi pe mulţimea auditorilor, un teatru aproape intact şi o frumoasă scară de marmură, ambele goale, lipsite de spectatorĭ, de viaţă. Privirea rătăceşte pe acest cadru grandios, cu atât maĭ mirată, cu cât ne aşteptam maĭ puţin la spectacolul ce ni se desfaşura. Transiţia e bruscă. Indoiturile (pământuluĭ ascund curiosul spectacol care se prezintă ochilor, până în momentul când trăsura ajunge pe puntul culminant.

La Est se arată o basilică de 48 metri pe 20, apoĭ curia şi templul Victorieĭ, carĭ sunt aşezate în jurul uneĭ elegante colonade, formênd portice. Forumul e frumos; un pasaj îl uneşte cu teatrul care este aşezat pe o ridicătură. Băncile inferioare din teatru sunt intacte; asemenea intacte sunt scena şi orchestra. Lărgimea teatruluĭ este de 62 metri şi ar putea coprinde până la 4.000 de spectatorĭ. Pe aceste ruine, se poate reconstitui trecutul, se poate evoca mulţimea dispărută, sgomotul, mişcarea, viaţa; pe această scenă, se închipue: icĭ corurile antice, colo actoriĭ. Iată colo şedeaŭ personagiile cu vază; dicolo plebea.

Dar unde curiositatea se îndoeşte, unde ilusia este şi maĭ complectă, unde viaţa romană se redeşteaptă maĭ bine, este în târg, unicul în felul sĕŭ, şi în Therme, maĭ complecte şi maĭ intacte ca toate pe carĭ ni le a păstrat antichitatea. Târgul este conservat de minune. Un portic de 8 coloane, ale căror soclurĭ maĭ ecsistă, îĭ fac intrarea; o curte vastă, pavată cu marmură îĭ formează centrul. In faţa porticuluĭ, curtea se suceşte într'o semi-circomferinţă unde sunt înşirate prăvăliile negustorilor. In faţa fie-căreia era câte o bucată mare de marmură care servea drept tarabă. După această marmură, era un spaţiŭ destinat amforilor, sacilor, baloturilor. Nicĭ în Roma, nicĭ în Pompeĭ, nu s'a descoperit un târg ca acesta.

Tot atât de curioase şi tot atât de bine conservate sunt şi Thermele. Bogat construite, ele conţin două piscine marĭ şi altele maĭ micĭ. In subsol sunt cuptoarele de încălţit, nişte ligheane marĭ de cărămidă în carĭ se ferbea apa, conductele de adus apa şi de a o distribui în piscine. Pardoseala există încă, asemenea şi câte-va mozaicurĭ.

Astă zĭ apeducurile sunt stricate, canalurile sunt goale şi apa lipseşte în Thamugadi.

Două strade largĭ, carĭ se întretae în unghiŭ drept, traversează oraşul şi'l legă cu *Sitifis colonia*, astă zĭ Sètif, cu Lambeze cu Constantina, cu oraşul Cirta, cu El-Kantara şi cu Sahara. In unele locurĭ se maĭ văd urme de pavagiĭ, tocite de roţile carelor.

Cercetările se urmează şi acum iar Thamugadi, acest Pompei african, ne va complecta detaliurile ce ne lipsesc din Pompeiul italian.

Anul acesta, maĭ mult de 1000 de persoane aŭ visitat aceste ruine şi numĕrul curioşilor se măreşte din ce în ce.

E tristă o ast-fel de privelişte... Iţĭ deşteaptă în minte atâtea şi atâtea suvenirurĭ din trecutul atât de frumos, îţĭ aminteşte o viaţă, o ecsistenţă, o lume alt fel trăită, alt fel simţită prin depărtarea secolilor, o lume pe care, fie care şi o închipue maĭ alt-fel de cât cea de azĭ, şi în care mulţĭ ar fi dorit să trăiască...

Şi dus aşa pe gândurĭ, privind ruinele uneĭ cetăţĭ vechĭ, cugetând, visând la lumea care a fost şi acum a dispărut, te coprinde o jale, o durere, şi şoptestĭ, gândind la viaţa ta proprie: Cine ştie ce va fi peste un secol?... Cine ştie?...

Varigny

EPISOADE DIN CĂLĔTORIA MEA

LA

POLUL NORD

VI

Temperatura pe gheaţă se învîrteşte în jurul luĭ zero în vremea vereĭ, dar când iarna se apropie, ea scade repede.

Am observat necontenit temperatura gheţeĭ în diferite păturĭ pentru a stabili cât de repede merge acest proces de răcire a gheţeĭ în decursul ierneĭ, şi în ce măsură creşte iarăşĭ temperatura după sosirea primăvereĭ.

Temperatura cea maĭ joasă a gheţeĭ a fost în Martie şi la începutul luĭ Aprilie; la o adâncime de 1,2 metri, a fost de vr'o —16° C, iar la 0,8 metri adâncime vr'o — 30° C. După începutul luĭ Aprilie a început să crească încet.

La aceste temperaturĭ joase, ghiaţa devine foarte aspră şi sfărămacioasă pe când din contră vara, când temperatura e în apropiere de zero, ghiaţa e maĭ elastică, aşa că se sfărîmă maĭ cu greŭ.

Această deosebire în starea gheţeĭ vara şi iarna, se putea constata şi cu urechia: ciocnirea gheţurilor

iarna era împreunată toc d'a-una cu zgomot mare, pe când vara ar fi putut să se producă cele maĭ violente presiunĭ în apropierea noastră fără să le auzim.

In vecinătatea imediată a vaporuluĭ, ghiaţa a rămas aproape tot anul cu desăvârşire liniştită, şi n'am fost expuşĭ până atuncĭ la o presiune maĭ mare. *Fram* stă sigur şi neatins pe banchiza în care e încleştat şi se ridică mereŭ după cum suprafaţa ghieţeĭ se topeşte cu încetul sub influenţa soareluĭ de vară.

Toamna vaporul a început iar să se lase puţin în jos.

Intr'acestea viaţa pe bord, 'şĭ urma cursul eĭ obicĭnuit. Acum la lumina zileĭ aveam, fireşte, maĭ mult lucru de tot felul pe ghiaţă de cât iarna.

De maĭ multe orĭ am pomenit despre încercările noastre zadarnice de a da de fundul măreĭ. Din nenorocire nu eram pregătiţĭ pentru adâncimĭ aşa de marĭ. A trebuit decĭ să ne ajutăm întrebuinţând şi una din funiile de sîrmă ale vaporuluĭ.

Am despletit cabul şi ne am făcut o nouă funie, împletindu-l pe urmă numaĭ în două. Ast-fel am dobândit o funie de 4000—5000 metri, cu care am putut să dăm în sfîrşit de fundul măreĭ. *Adâncimea apeĭ varia între 3500—3900 metriĭ.*

Aceasta a fost o descoperire vrednică de însemnat, căcĭ după cum am maĭ spus până acum se admitea ca Marea Polară necunoscută nu era adâncă şi presărată cu numeroase insule necunoscute. Şi eŭ când mi am schiţat planul credeam încă aşa şi presupuneam numaĭ o adâncitură ce poate era continuarea adâncimilor Oceanuluĭ Atlantic de Nord.

Din presupunerea uneĭ mărĭ polare puţin adâncĭ se trăsese concluzia că regiunile din jurul poluluĭ fuseseră înainte un uscat întins şi că insulele ce se văd acum, nu sunt de cât rămăşiţeţele aceluĭ uscat. Maĭ departe se presupune că această ţară polară întinsă era locul de origine al multora din speciile zoologice şi botanice ale noastre şi de acolo s'aŭ coborît spre latitudinele noastre. Toate aceste presupunerĭ par acum a se rezima pe o bază şubredă. *Adâncimea mare a măreĭ dovedeşte că aci n'a putut nicĭ de cum să fie uscat într'o epocă geologică recentă; această adâncime e fără îndoială tot atât de veche, ca şi a oceanuluĭ Atlantic din care marea polară face parte, aproape cu siguranţă.*

O altă problemă căreia eŭ i am dat mare importanţă şi despre care am pomenit adesea a fost stabilirea temperatureĭ măreĭ la diferite adâncimĭ, de la suprafaţă până la fund. Măsurătorile acestea le-am făcut de câte orĭ ne-a permis timpul; ele ne aŭ dat, după cum am spus deja, rezultate surprinzătoare, arătându-ne existenţa unor valurĭ de apă caldă, sub pătura rece de la suprafaţă.

Nu e aci locul să daŭ rezultatele diferitelor măsurĭ; voĭ da însă un exemplu ca să-şĭ poate face cine va o idee de felul cum se succedează această temperatură.

Observaţiile acestea sunt de la 13 până la 17 August.

Maĭ întâĭ temperatura scade de la suprafaţă în jos până la o adâncime de vre-o 80 de metri, apoĭ creşte până la 280 metri pentru a scădea până la 300, şi a creşte iar până la 320. Aci temperatura e de 0,49°C., apoĭ scade pentru a se urca iar la 450 metri, de unde scade mereŭ până la 2900 metri, iar spre fund creşte iarăşĭ încet.

O ast-fel de creştere am găsit aproape la toate măsurătorile pe carĭ le-am făcut, şi variaţiile de la o lună la alta aŭ fost aşa de micĭ, în cât la adâncimile corespunzătoare se deosibeaŭ numaĭ cu câte va sutimĭ de grad.

Une orĭ temperaturile păturilor calde eraŭ maĭ ridicate. Ast-fel am găsit la 17 Octombrie la 300 metri adâncime 0,85°C., iar la 500 metri 0,62°C., după care temperatura a scăzut iar regulat până spre fund când a crescut iar.

Nu ne aştem ca să întâlnim multe păserĭ de mare în regiunile acestea pustiĭ.

Am fost surprinşĭ când la 13 Maĭ, în ziua de Rusaliĭ, ne-a vizitat o ast-fel de sburătoare. Maĭ târziŭ am văzut foart multe şi de diferite soiurĭ, până când în cele din urmă, ne obicĭnuiserăm cu ele, aşa că nicĭ nu le maĭ dam importanţă.

Am împuşcat multe, între carĭ şi opt «Rodostetia Rosea» această locuitoare, rară şi misterioasă a norduluĭ necunoscut, despre care nimenĭ nu ştie de unde vine şi unde se duce, dar care trăeşte exclusiv nu maĭ în aceste părţĭ.

E o pasere foarte frumoasă cu spatele şi aripele cenuşiĭ presărate cu negru; pieptul şi corpul sunt albe trandafiriĭ saŭ portocaliĭ, în jurul gâtuluĭ un inel cenuşiŭ; unele aŭ spatele albăstriŭ.

Pe când vremea trece, tot maĭ mult mă preocupa planul la care gândisem din iarnă: planul de a explora marea necunoscută pe alt drum de cât cel pe care mergea *Fram*.

Cu mare grije observarăm câiniĭ, temându ne să nu li se întample ceva, şi ca să fiŭ sigur că mĕ pot bizui pe eĭ, de oare-ce toată speranţa mea era într'înşiĭ. Maĭ mulţĭ din eĭ fuseseră ucişĭ în hârţuelile lor doĭ fuseseră spintecaţĭ de urşĭ, dar maĭ aveam încă 26 şi afară de aceasta ca rezervă căţeiĭ ceĭ micĭ, dintre carĭ, cum am spus, lăsasem în viaţă opt.

Când primăvara fu în toiul eĭ îĭ lăsarăm pe punte, iar la 5 Maĭ le deterăm drumul pe ghiaţă. *Koik* îĭ conducea. Maĭ întĕĭ le recomandă aparatele noastre meteorologice, apoĭ cursa de urşĭ, şi în sfîrşit diferitele coline de ghiaţă. La început eraŭ foarte precauţĭ şi se uitaŭ cu temere prin prejur, neîndrăznind să înainteze, de cât încet, pas cu pas, de lângă vapor. In curând însă începură să sburde ca nebunĭ, prin lumea din noŭ descoperită.

In aceiaşĭ zi după amiazi, unul din căţeiĭ cu alb, avu un acces de nebunie. Ca turbat alerga şi lătra în jurul vaporuluĭ; în acelaş timp muşca orĭ-ce îĭ sta în cale, pe când ceĭ-l-alţĭ îl urmaŭ. In cele din urmă reuşirăm să'l închidem pe punte, unde peste cât-va timp se linişti. Acesta era al patrulea care a avut un ast-fel de acces. Aceasta s'a întâmplat la 5 Maĭ.

La 3 Iunie scriam în ziarul meŭ:

«Azĭ înainte de amiazi iarăşĭ a pierit un căţel în urma unuia din acele accese neexplicabile şi nu pot să mĕ ascund că aceasta mĕ întristează. Acesta, care a pierit acum, era cel maĭ mare şi maĭ tare dintre toţĭ; ierĭ încă sărea şi se juca şi se alipea de mine. Ceea ce e maĭ rĕŭ e că nu putem ghici ce să fie această boală.

«Turbare nu poate să fie.

«Şi *Ulenka*, cel maĭ frumos câine dintre toţĭ, mângâerea şi speranţa noastră, s'a îmbolnăvit într'o zi fără veste.

«Era în dimineaţa zileĭ de 24 Maĭ când l'am găsit paralizat în cuşca luĭ pe punte; încerca să se ridice dar nu putea; cădea iarăşĭ ca un om lovit de apoplexie. L'am îngrijit cum am ştiut maĭ bine, şi s'a îndreptat cu încetul dar pe picioare n'a maĭ putut să se ţină bine ca înainte nicĭ o dată, de şi ne a însoţit în expediţia noastră de maĭ pe urmă cu săniile.

«Se pare că câinilor nu le place vara. Le e prea cald şi nicĭ umezeala nu le prieşte.»

La 11 Iunie scriam:

«Astă-zĭ toate bălţile din jurul vaporuluĭ aŭ crescut, aşa că nu e de loc plăcut a părăsi vaporul fără încălţăminte inpermeabilă.

«Câiniĭ asudă din ce în ce maĭ mult de căldură, de şi temperatura până acum arare-orĭ se ridică peste zero. Acu câte-va zile aŭ fost strămutaţĭ în două şirurĭ de cuşţĭ. Aci petrec câiniĭ cea maĭ mare parte a zileĭ şi am scăpat ast-fel de toată necurăţenia afară de a celor patru căţeĭ, carĭ rĕmân tot pe punte, şi duc o viaţă minunată cu somn şi joc. Şi *Ulenka* e tot pe punte şi se însănătoşează încetul cu încetul».

Felul de viaţă zilnic al câinilor e şi acum tot aşa de regulat ca şi

iarna. Dimineaţa la orele 8 şi jum., li se dă drumul. In tot-d'a-una sunt foarte neliniştiţi când se apropie ora liberăriĭ lor. Indată ce se arată ci ne-va pe punte răsună în cor lătratul a 26 de glasurĭ, carĭ cer cu insistenţă, nutreţ şi libertate.

După ce sunt lăsaţĭ liberĭ, primesc dejunul ce constă dintr'o jumĕtate de peşte uscat şi câte treĭ bucăţĭ de pâine preparată pentru eĭ. Până la amiazi îşĭ petrec apoĭ scormonind toate grămezile de gunoĭ pe carĭ le găsesc, rozând şi lingênd toate cutiile de tinichea, şi oale pe care de sute de orĭ le aŭ examinat deja. De câte orĭ bucătarul aruncă o cutie nouă pe ghiaţă, se reped cu toţiĭ disputându şĭ cu furie noua pradă.

Adese orĭ se întâmplă că unul saŭ altul dintr'înşiĭ încercând să ajungă cu botul până în fundul uneĭ cutiĭ înguste, i se înţepeneşte capul în cutie şi nu maĭ poate să'l scoaţă. Atuncĭ sare şi aleargă orbeşte cu cutia în cap, făcênd tot felul de încercărĭ caraghioase ca să scape din această închisoare spre marele haz al nostru, al spectatorilor.

După ce isprăvesc cu acest lucru, se întind la soare când este. Uneorĭ când soarele arde prea tare, se trag la umbră. Inainte de a le da prânzul, sunt iarăşĭ legaţĭ; uniĭ dintre eĭ însă, obicinuesc a se furişa în acest moment pe dupe coline, aşa că nu li se vede, de cât icĭ colo câte o ureche. Când cine-va se duce să'ĭ aducă, mîrîe, arată dinţiĭ, şi chiar s'ar să muşte; dar apoĭ să întind la pămênt şi să lasă să fie tîrîţĭ iar la cuşcă.

Restul zileĭ îl trec câiniĭ cu somn şi găfiială din cauza căldureĭ extraordinare care abia maĭ e de câte-va grade sub zero. Din când în când numaĭ se pornesc în cor pe câte un urlet care de sigur s'aude până în Siberia, şi se iaŭ la câte o păruială de sboară periĭ în toate părţile prin aer.

Mutarea câinilor pe ghiaţă a impus celor de pază greaua datorie de a rĕmânea noaptea pe punte, ceea ce maĭ înainte nu se făcea; dar de când a fost o dată ursul pe bord şi ne-a răpit, două din preţioasele noastre animale, nu maĭ vrem să avem ast fel de oaspeţĭ.

La 31 Iulie *Kvik* ne spori încă o dată populaţia de câinĭ, dând viaţă la 11 căţeĭ.

Unul dintre eĭ era un monstru şi a fost ucis numaĭ de cât; alţĭ douĭ pieriseră maĭ târziŭ, dar ceĭ maĭ mulţĭ crescură foarte frumoşĭ. Toţĭ trăesc încă.

In acest timp s'a petrecut puţin saŭ nimic, afară fireşte de diferitele sĕrbătorĭ pe carĭ le ţineam în tot d'auna cu mare solemnitate.

Maĭ ales în ziua de 17 Maĭ aniversarea constituţieĭ norvegiane, am sĕrbătorit-o cu mare strălucire

Despre această serbare găsesc următoarele notiţe în ziarul meŭ:

Vinerĭ 18 Maĭ.—Ziua de 17 Maĭ a fost sĕrbătorită cu mare pompă. Dimineaţa ne am deşteptat la sunetele armoniuluĭ, apoĭ avurăm un dejun splendid, cu somon afumat, limbă de boŭ etc. Toţĭ purtam, spre serbarea zileĭ, eşarpe naţionale.

Era un vînt puternic şi steagul norvegian fîlfîia vesel în aer. Pe la 11 ore ne adunarăm cu toţiĭ cu steagurile pe ghiaţă lângă vapor, şi procesiunea porni.

Maĭ întêĭ mergea conducătorul expediţieĭ cu steagul «curat» norvegian (fără simbolul unireĭ cu Svedia); dupe el venea Sverdrup cu pavilionul vaporuluĭ, lung de 6 metri şi cu inscripţia «Fram» pe fond roş. Apoĭ urma o sanie cu muzica (Iohansen cu armonica) şi Mogstad ca vizitiŭ. Apoĭ pilotul cu o puşcă şi o suliţă; după el Hendriksen cu o suliţă lungă pe urmă Amunsen şi Nordhal cu un steag roş. Urma după aceasta doctorul cu un steag de manifestaţie pentru ziua de lucru normală, era o flanelă de lână cu iniţialele zileĭ normale brodate pe piept şi atârnată de o prăjină foarte lungă, făcea o impresie mare. Urma şeful bucătărieĭ Juell cu nişte oale în spinare. Apoĭ veneaŭ metereologiĭ cu un aparat ciudat constând dintr'o tablă de tinichea neagră peste care traseseră de a curmezişul o dungă roşie cu inscripţia: «Vot universal» în iniţiale. Până în ziua de astă zĭ n'am putut încă să mĕ lămuresc ce voiaŭ să însemneze aceste embleme. Că doctorul, din lipsă de clienţĭ, ar fi voit să aibă o zi de lucru normală, aceasta e destul de explicabil, de ce însă meteorologiĭ ţipaŭ după vot universal? Aceasta trece peste puterea mea de judecată. Voiaŭ oare să restoarne vr'un despotism?

In sfîrşit procesiunea se puse în mişcare. Câiniĭ păşeaŭ cu toată gravitatea, ca şi când în toată viaţa lor n'ar fi avut nimic alt ceva de făcut de cât procesiunĭ, iar musica intonă un marş sĕrbătoresc minunat, de şi nu fusese compus anume pentru această ocazie.

Procesiunea făcu de două orĭ încunjurul vaporuluĭ; după aceasta se îndreptă cu mare solemnitate spre colina cea mare de ghiaţă, iar pe drum fu fotografiată de fotograful expediţieĭ. Pe colina de ghiaţă s'a strigat un viŭ: «să trăiască» pentru *Fram.*

Fridtjof Nansen

(Urmare în numĕrul viitor)

Numĕrul 21 din «Ziarul Călĕtoriilor» va apare Marţĭ 20 Ianuarie corent.

JULES GROS

PĂŢANIILE

Uneĭ nunţĭ pariziane în jurul lumeĭ

X

— Să ne începem dar lucrările, zise doctorul. Inainte de toate să fiŭ luminat asupra situaţieĭ.

— Frate-meŭ să mĕ întrebe, voiŭ rĕspunde; nimic nu trebue să rĕmâe secret pentru un om ca dînsul.

— Frate meŭ roş a primit vre-o veste de la Cioc-de-Vultur?

— Da. Ni s'a vestit că a făcut un prizonier, un fost prieten, un aliat, de altă dată, care va fi adus în curînd aicĭ, ca să fie supus la legile rĕzboiuluĭ, se numeşte Ochĭ-de-Linx

— Frate-meŭ, medicul, va putea să'mĭ spue dacă numaĭ pe acesta l'a făcut prizonier?

— Numaĭ pe el, Cioc-de-Vultur l'a surprins într'o ascunzătoare.

— Ce soartă e rezervată captivuluĭ, zise doctorul, care cerca să'şĭ asigure vocea.

— Va fi agăţat de parul chinuluĭ, torturat şi omorît. Ce se poate face maĭ lesne pentru un trădător?

— Nicĭ vorbă! când va avea loc execuţia?

— Mâine, dacă e frumos, saŭ după ploae dacă prezicerea frate meŭ se împlineşte.

— Aide! zise doctorul în sine, avem o amânare preţioasă, întâia dată în viaţa mea când trebue să mulţumesc reumatismelor.

— Să ne întoarcem la daraverile noastre, zise el, ce gust l'a apucat pe Cioc-de-Vultur, să se însoare cu Fraga Pădurilor?

— Asta are o poveste. Spiritul Duh de câţĭ-va anĭ, par'că ar vrea pierzania triburilor indiene. El insuflă marilor sefi, nebunul gând de a se însoţi cu femeĭ din rasa voastră. Cincĭ surorĭ de ale luĭ Cioc-de-Vultur s'aŭ însoţit cu albĭ, şi aŭ născut copiĭ cu pielea maĭ puţin închisă de cât a noastră. Marele şef, a jurat că va face ca surorile sale. Aşa are să se piardă neamul nostru. Peste două sute de anĭ, nu va maĭ rĕmânea nicĭ urmă din noĭ.

Doctorul constată cu plăcere că vrăjitorul era puţin favorabil ideilor matrimoniale şi amoroase a mareluĭ şef, înţelese că va fi uşor să'l facă un aliat, ca să întoarcă pe Cioc-de-Vultur de la gândul căsătorieĭ sale.

— Sunt fericit de celea ce'mĭ spune frate-meŭ Răsunătoarea-tainică, căcĭ am consultat pe Spiritul Duh, şi mi'a interzis formal de a lăsa să se îndeplinească această căsătorie.

— Ce? strigă medicul Crowilor, aĭ puterea de a consulta pe Spiritul

Duh, și consimte să'ți rĕspundă! Vreĭ să spuĭ că ți'a trimis un vis?

Așa are el obiceiŭ să comunice cu Piele roșiĭ.

— N'am avut un vis, reluă Doctorul Leroux, cu gravitate. Am evocat chiar aicĭ pe Spiritul Duh. Posed, ca toțĭ Doctoriĭ cu obraz alb, taina de a putea aduce pe stăpânul stăpânilor. Daca fratele meŭ, medicul Crowilor vrea, va auzi chiar el cuvintele Mareluĭ Spirit.

— Frate-meŭ cu obraz alb să facă din mine ce va vrea, rĕspunse umilit Răsunătoarea-Tainică. Il declar cel maĭ puternic medic din lume.

Doctorul puse pe confrate într'un colț, apoĭ duse pe Clemența în alt colț, recomandându'ĭ să nu rîdă. Cuvintele fură spuse pe franțuzește, cu o mulțime de gesturĭ extra-vagante.

Vrăjitorul improvizat spuse în gură o frunză de frasin, ca să'șĭ denatureze glasul, apoĭ slujindu-se de limba engleză, cunoscută confrateluĭ începu:

— Spirite Duh zise el cu un glas monumental, te somez să'mĭ repețĭ aicĭ în fața savantuluĭ medic, ceea ce mi aĭ spus maĭ adineaurĭ.

Doctorul, printre alte talente avea și pe acela de a fi ventrilog. Fără ca buzele să facă vr'o mișcare, vorbea din stomac o voce slabă, care par'că venea din cer:

— Inștiințez pe fiul meŭ iubit, marele medic alb că daca Cioc-de Vultur se însoară cu Fraga Pădurilor, nu numaĭ el și cu familia sa, dar toată națiunea Crowilor e osândită la o distrugere desăvârșită.

Nicĭ odată nenorocitul indian nu maĭ văzuse și auzise așa ceva. Ișĭ mărturisea că până în acea clipă, poate era singurul om, care nu credea în spiritul Duh, dar acum nu'ĭ maĭ rămânea de cât să plece în fața groasniceĭ realitățĭ.

In acea clipă, niște strigăte grozave răsunară afară și de jurul împrejurul pavilionuluĭ de medicină.

Ceĭ douĭ vrăjitorĭ eșiră să vadă ce este, și văzură întregul trib aclamând trupa luĭ Cioc-de Vultur și pe șeful sĕŭ care mergea în frunte.

In mijlocul rĕzboinicilor, se vedea capul împodobit cu pene a șefuluĭ Linzilor, pe care'l aduceaŭ prizonier.

Indată ce pătrunseră în sat, toate femeile alergară și luând pe Ochĭ-de-Linx îl tătără să'l lege de stâlpul chinurilor.

— La ce'mĭ vor sluji toate șiretenile și prostia dușmanilor meĭ, dacă nu pot scăpa pe Ochĭ-de-Linx.

Rămase o clipă pe gândurĭ.

XI

Să ne întoarcem la situația critică, în care am lăsat pe Ochĭ-de-Linx, devotându-se ca să'șĭ puie tovarășiĭ în afară de orĭ-ce pericol. Cel dintĕĭ gând al luĭ, fu să se urce în vîrful unuĭ copac, după ce va șterge orĭ ce urmă, și să stea acolo, până ce Cioc-de-Vultur va inspecta peste tot și va vedea că nu'ĭ nimenĭ, se va întoarce ploat la el acasă. Dar acest plan fu zădărnicit de sosirea neașteptată a luĭ Cioc de-Vultur și a oamenilor săĭ. Ochĭ-de-Linx, când se vĕzu strîmtorat vru s'o ia pe altă caie.

— De sigur, Spiritul Duh, zise el, trimite pe marele șef al Crowilor, prietenul luĭ Ochĭ-de-Linx, în aceste locurĭ singuratece.

— Limba frate meŭ e înțeleaptă. Dar înainte de a se zice prietenul nostru, s'a gândit bine și nu încearcă de a ascunde adevĕratele simțiminte?

— De ce Cioc-de-Vultur crede asta? Oare în lipsa mea, rĕzboiniciĭ meĭ aŭ năvălit pe pămĕntul Crowilor? In acest caz, să erte frate-meu o greșală nevoită. Indată 'ĭ se va da dreptate.

— Nu, zise cu amărăciune, Cioc-de-Vultur, Linziĭ n'aŭ atacat Crowiĭ, dar frate-meŭ Ochĭ-de-Linx seamănă cu femeile și limba îĭ slujește să spuie contrariu de ce gândește. Știu că frate meŭ s'a dus pe marginea mareluĭ fluviŭ care curge din partea soareluĭ, și a făcut un tractat de prietenie cu albiĭ, veșniciĭ și neîmpăcațiĭ noștriĭ dușmanĭ. Știu că v'ațĭ prins să venițĭ în wigwamul nostru și să'mĭ răpițĭ pe Fraga Pădurilor, pe care am luat'o de la rudele eĭ, să mi'o fac mie nevastă. Știu că s'a atiat cu Purtătorul-de-trăsnet, periculosul dușman al Crowilor, care vine să'șĭ urmărească vânatul până pe pământurile noastre.

Să spuie, frate meu, dacă mĕ înșel, saŭ dacă nu'ĭ sigur ceea ce spun și dacă vrea să'mĭ dovedească sinceritatea să'mĭ spuie unde s'aŭ ascuns, tovarășiĭ sĕĭ.

— Frate-meŭ Cioc de-Vultur mă învinovățește pe nedrept. Am plecat, într adevĕr cu albiĭ, dar nu știam în ce scop, și de azĭ dimineață 'ĭ am părăsit.

— Să'mĭ spue frate-meŭ, ce drum aŭ luat? întrerupse șeful Crowilor.

— Nu știŭ. Ceea ce știu e că eĭ sunt șease, și foarte bine înarmațĭ, și că s'aŭ întors pe drumul care ne-a adus aicĭ în peșteră.

— Fratele-meŭ este, după cum vĕd, un monstru de minciună și ascundere.

Numaĭ un om a pătruns în peșteră, și acel om e un indian, se vede de pe urme. Așa dar fiind-că frate-meŭ minte, frate-meŭ se declară dușmanul meu, și eu, din clipa asta, îl fac prizonier. Cunoaște legile rĕsboiuluĭ și știe care sunt chinurile care merg înaintea morțeĭ?

— Câine! mișel! infam! hoț de de femeĭ! zise atuncĭ șeful Linzilor, te gândeștĭ oare că tu și cu armata ta, veĭ putea face să tremure Ochĭ-de-Linx.

Zicând aceste cuvinte, făcu o săritură îndărăt, și se rezimă de zid. Se pune în apărare.

— Inainte! zise rĕzboinicilor sĕĭ Cioc de Vultur, și treĭ zecĭ de oamenĭ se aruncară asupra unuĭ dușman.

— Acesta, fără ca obrazul luĭ să arate vr'o emoțiune, doborî cu o lovitură de topor pe ceĭ doĭ dintâĭ, care se înfățișară și străpunse cu lancea pe ceĭ doĭ protivnicĭ, carĭ căzând peste ceĭ doĭ camarazĭ morțĭ, formară ca un fel de baricadă în fața șefuluĭ Linzilor.

Crowiĭ începură atuncĭ să asvîrle o ploaie de săgețĭ asupra dușmanuluĭ.

Ochi-de Linx prin scutul sĕŭ, pe care îl mănuia cu o agerime fără de pereche putu să se ferească de loviturile îndreptate asupra luĭ, apoĭ isbuti și el a 'șĭ lua arcul și a trimite protivnicilor, carĭ mergeaŭ mereŭ dînd îndărăt, patru saŭ cincĭ săgețĭ toate nemerite.

Cioc-de-Vultur înțelese că ast fel victoria are să-l ție prea scump.

— Opriți vă, zise el tovarășilor sĕĭ; apoĭ înaintând spre *Ochi de-Linx*, îĭ propuse de a hotărî de soarta luptând între eĭ doĭ.

Șeful Linzilor primi și intrară în luptă.

Incepură cu lancea, se aruncară unul asupra altuia ca niște taurĭ, dar amândoĭ mânuiaŭ așa de bine scutul, că nu se atinseră, până ce arma luĭ *Ochi de Linx* se rupse de scutul celuĭ-l'alt.

Acesta, îșĭ aruncă și el lancea, și amândoĭ luptătoriĭ făcând un pas îndărăt, apucară topoarele.

Armele se încrucișară, șuerînd în văzduh.

Aceia a șefuluĭ Linzilor se înfipse în scutul luĭ Cioc-de Vultur, dar fără a-ĭ face cea maĭ mică rană.

Ochi de Linx se feri de lovitura dușmanuluĭ sĕŭ, dar groaznica bardă cu două tăișurĭ, alunecând pe scut, sfărîmă arcul de lângă îndrăznețul luptător.

Atuncĭ aruncară toate la o parte și apucară cuțitele tăbărînd unul pe altul să se lupte corp la corp.

Amândoĭ eraŭ tot așa de puternicĭ de agerĭ și ușorĭ. Isbânda era nehotărîtă.

Dar de odată Ochi de-Linx călcă răŭ.

Dușmanul sĕŭ, folosindu-se de acest prilej, se aruncă asupra luĭ, îl luă de gât și îl doborî de tot.

Punându l sub genunchĭ, îl apucă de braț și îĭ smulse arma, cu care șeful Linzilor vroia să-ĭ străpungă inima.

— Fratele meŭ e învins și dezarmat, zise *Cioc de-Vultur*, așĭ putea să'ĭ înfig lancea asta în gât și să-ĭ iaŭ părul ca să îmĭ împodobesc cio-

magul, dar vroĭ să-l duc, maĭ bine, la squawiĭ noştri şi să vedem dacă va arăta acelaşĭ curaj în chinurĭ, ca la luptă.

Ast-fel nenorocitul *Ochi-de-Linx*, învins şi cu mâinile strîns legate, fu dus în mijlocul tribuluĭ duşmanilor săĭ.

Toată lumea, femeile maĭ cu seamă îl înconjura, îl acopereaŭ de înjurăturĭ.

Soaţele celor, carĭ muriseră de mâna luĭ, ar fi vrut să-l rupă cu unghiile, dar fură oprite.

Doctorul şi cu colegul săŭ se apropiară la rîndul lor de cel captiv. D. Leroux înţelese ce folos ar putea trage din neştiinţa Crowilor în limba franceză.

Urmându-şĭ rolul de vrăjitor, începu a trage cu un beţişor cules de pe jos, împrejurul prizonieruluĭ, tot felul de figurĭ fantastice, mormăind şi gesticulând foarte tainic.

Ceea ce spunea el scandând şi ca denţând silabele era o franţuzească excelentă.

— Ascultă, zise el, şi prizonierul ciulea urechile.

La întrebările pe care ţi le voiŭ face tu veĭ rĕspunde *da* stînd nemişcat şi *nu* ridicând degetul cel mic.

Nicĭ o trăsură din obrazul luĭ nu tresări.

— Ceĭ-l'alţĭ tovarăşĭ sunt liberĭ? întrebă doctorul.

Ochi-de-Linx stătu nemişcat ca o statue, dar obrazul celuĭ care întreba se lumină.

— Avem toată nădejdea la dînşiĭ. Vînătorul Guillom nu ne va părăsi.

Prizonierul, solid legat de stîlpul tortureĭ, părea aşa de strein la tot ce se petrecea în jurul săŭ, că nişte oamenĭ maĭ puţin nevinovaţĭ de cât Crowiĭ n'ar fi bănuit nicĭ odată că ceea ce spunea vrăjitorul improvizat, era înţeles de dînsul.

— Vreĭ un cuţit? Da? Eĭ bine aĭ să capeţĭ unul acuşĭ.

In acea clipă Cioc-de-Vultur se apropie de doctor.

— Ce face aicĭ venerabilul meŭ tată? întrebă cu un ton bine voitor.

— Inchid prizonierul într'o reţea de legăturĭ nevĕzute, din care n'ar maĭ putea eşi nicĭ dracul, rĕspunse savantul.

Se spusese mareluĭ şef, toate minunile făcute de doctor, precum şi aceea de a comunica cu spiritul sfânt.

— Da, mare şef, răspunse vrăjitorul. Voiŭ face să se audă glasul luĭ aicĭ în faţa voastră şi a poporuluĭ vostru.

Luă pe Cioc-de-Vultur de mână şi arătându'ĭ cerul:

— Frate-meŭ să privească şi să judece, zise el. Am chemat norĭĭ carĭ vin şi iată cea dintêiŭ picătură de ploae pe care am poruncit'o! Are să curgă şiroae acum, şi marele spirit ca să arate puterea mea are să tune şi să fulgere.

Lucrul acesta învîrti capul tutulor.

— Poruncesc tutulor să asculte orbeşte tatăluĭ meŭ, marele doctor de dincolo de mărĭ. Voiŭ omorî pe cine nu va voi să'l asculte.

Doctorul luă cuvîntul.

— Puternicul şef al Crowilor să mĭ încredinţeze mie paza prizonierilor roşĭ saŭ albĭ. Nimenĭ maĭ mult de cât mine nu poate să rĕspundă şi să împedice fuga lor.

— Se va face după cum va voi tatăl meŭ. Am o încredere fără de margine în medicina sa.

Intre acestea se înopta şi întunericul era cu atât maĭ mare cu cât norĭĭ se grămădeaŭ d'asupra satuluĭ. Incepu să plouă.

Fie-care se duse în cort, numaĭ Ochi-de-Linx rĕmase afară cu păzitorul săŭ, doctorul. Pretinsul vrăjitor tot făcea cu beţişorul cercurĭ în jurul prizonieruluĭ, cercurĭ din ce în ce maĭ micĭ, cu cât se apropia de dînsul.

Când ajunse lângă el, se uită în toate părţile, apoĭ scoţând un cuţit mare tăe legăturile luĭ Ochi-de-Linx.

— Frate-meŭ să se grăbească, zise doctorul punênd cuţitul în mâna prizonieruluĭ.

— Frate-meŭ vrea să rîdă de sigur, rĕspunse şeful. Staŭ, fiind-că fuga mea ar compromite situaţia sa şi a *Frageĭ Pădurilor*. De altmintrelea trage cu urechea. Ne vine în ajutor.

Doctorul ascultă în zadar.

— N'aud zise el, de cât sgomotul furtuneĭ. Şeful a auzit ceva?

—Frate-meŭ n'are obişnuiţa sgomotelor pădureĭ. Eu aud galopul cailor, care se apropiă şi în urma lor uruitura care o face o trupă de buhaĭ sburdând. In maĭ puţin de un ceas n'are să maĭ rămâie aicĭ nicĭ un cort şi nicĭ un locuitor cu viaţă dacă duşmaniĭ nu simţesc pericolul, care 'ĭ ameninţă.

— Un motiv maĭ mult ca să fugim maĭ repede, d-şoara Allard a rĕmas în pavilionul de medicină. Putem pleca numaĭ de cât şi fără teamă de vr'o urmărire.

— Nu se poate să fugim aşa. Iată că duşmaniĭ încep a se mişca, de sigur aŭ auzit ceia ce'ĭ ameninţă de sigur că în curând vor lua'o la fugă.

Doctorul se gândi să vestească pe nenorociţiĭ Crowĭ de pericolul care'ĭ aşteaptă.

Alergă la cortul şefuluĭ, în care pĕtrunse.

— Frate, şef al Crowilor strigă doctorul, iute, în picioare! Marele Spirit m'a înştiinţat că o trupă numeroasă de buhaĭ, alungată de duşmanĭ, s'a înfundat în strîmtoarea unde sunt corturile noastre.

Şeful îşĭ alipi urechia de pămênt apoĭ se ridică îngrozit, scoţând două şuerăturĭ, care merse repeţite de toate ecourile văieĭ.

Intr'o clipă tot satul fu în picioare. Fie-care îşĭ luă ce putu, apoĭ se agăţară de stâncĭ, şi se ridicară cât putură maĭ sus d'a lungul acestor pereţĭ colţuraţĭ.

Numaĭ prizonierul rĕmase nemişcat. Il lăsară în pace, sigurĭ de soarta care îl aşteaptă.

Cât despre Doctor, rĕspunse luĭ Cioc-de-Vultur care 'l ruga să'l urmeze:

— Frate-meŭ să n'aibă grijă. Marele Spirit veghiază asupra noastră.

De o dată şase caĭ mânaţĭ în galop pe care eraŭ treĭ cavalerĭ, năvăliră de o dată.

— Suntem cu un sfert de oră înainte de aceĭ, care ne urmăresc, zise vesel glasul luĭ Guilom, atuncĭ doctorul şi d-şoara Allard le eşiră înainte. Se suiră şi eĭ pe ceĭ treĭ caĭ rĕmaşĭ liberĭ, şi plecară ca o săgeată, cu vînătorul în frunte şi Ochĭ-de-Linx la urmă.

După câte-va clipe de la plecarea cavalerilor, groaznica dărăpănare sosi cu un vuet de o mie de orĭ maĭ grozav de cât răsunetele tunetuluĭ. Sub neînvinsa impulsiune a acesteĭ turme strânse unde două miĭ de dobitoace se înghesuiaŭ, cu capul plecat spre pămênt, corturĭ, pavilioane, stâlpĭ, dispărură ca un fir de paĭ luat de vijelie.

In câte-va clipe toate bogăţiile şi mijloacele de existenţă ale nenorociţilor indianĭ, fură măturate.

Scăpară numaĭ cu viaţa. După ce ceĭ şase cavalerĭ puşĭ pe fugă eşiră din strîmtoare, căutară un mic frunziş să stea la adăpost.

— Cum naiba a'ţĭ putut băga trupa asta de buhaĭ în culoarul acesta aşa de strîmt, maĭ cu seamă că eraţĭ înaintea lor? întrebă marele şef al Linzilor.

— Nimic maĭ simplu, rĕspunse Guilom: le-am tăiat orĭ ce loc de retragere dând foc câmpieĭ, apoĭ am luat înainte, foarte sigurĭ, că turma va intra în singura deschizătură pe unde să poată scăpa.

CAP. XIII.

Pe când d-şoara Allard şi ocrotitoriĭ săĭ scăpară de pericolul cel mare, care îĭ ameninţă, să ne întoarcem la unchiul Milion şi la caravana sa, pe care am fost nevoiţĭ să o părăsim de asemenea într'o situaţie grea.

La un semn al Pasĕreĭ-de-noapte, carele greoae se opriseră şi luaseră loc într'un spaţiŭ larg, între marginea pădureĭ şi fluviŭ. Norĭĭ carĭ se grămădeaŭ pe cer adăogaŭ întunecimea lor luminilor nehotărâte ale crepusculuĭ. Unchiul Petruş eşind

din furgonul unde avusese domiciliŭ, se apropie de un grup de tovarăşĭ, care se formase în dosul fortăreţeĭ făcută din care.

— Să se aprinză torţel ! zise el.

Il ascultară.

Pasĕre-de-noapte se apropie de călĕtor şi'ĭ spuse încet:

— Frate-meŭ, marele şef al albilor, să pue să i se aşeze trăsurile în cerc şi toţĭ rĕzboinniniĭ să se aşeze în centru, numaĭ aceĭ carĭ sunt nevoiţĭ să păzească ferestruicele, nu. Nu ştiŭ bine nicĭ cu cine, nicĭ cu câţĭ oamenĭ avem de a face. Cu toate acestea e bine să luăm măsurĭ.

Furtuna, urmă el, nu va întârzia de a isbucni. Poate duşmaniĭ se vor folosi de asta ca să ne atace. Să fiţĭ gata de a'ĭ primi. Cât despre mine, plec în recunoaştere.

In lipsa mea las comandamentul frate meŭ Castor-Ager, e un rĕzboinic voinic şi înţelept.

Isprăvind aceste cuvinte, rĕsboinicul singur se depărtă şi se făcu nevĕzut în iarbă.

Fie-care atuncĭ se aşează la postul arătat.

Tînĕrul Ernest Champion, după ce se încredinţă că doamnele sunt la adăpost, luă comanda unuĭ vagon.

După pilda luĭ fie-care european luă comanda unuĭ vagon, afară de d. Barbier Atanasie care fiind de felul luĭ om paşnic, preferă maĭ bine, să se ducă să ţie de urît cucoanelor.

Unchiul Petruş care exersa funcţiunea de general-şef, se asigură că toţĭ era pe picior de apărare.

In clipa aceia isbucni furtuna.

Maĭ întâĭ în picăturĭ marĭ cât mâna, făcând în praful de pe jos, urme adîncĭ, apoĭ curse în şiroaie.

Fulgerile încrucişându se în toate direcţiunile lumina noaptea asta de subterană ca un foc de artificiĭ.

Tunetul da nişte bubuiturĭ sinistre, când nişte zgomote stridente, când un vuet aşa de mare că aĭ fi crezut că se scufundă pămĕntul.

Corturile preparate pentru cucoane nu rezistară multă vreme. Focul, cu toată cantitatea de jăratec şi adunăturile de lemne se stinse.

Doamnele înspăimântate se aruncară spre un fungon unde pătrunseră în dezordine. Era tocmaĭ acela pe care unchiul Petruş îl alesese pentru statul sĕŭ major. In sfîrşit n'avură încotro, trebuiră să dea adăpost fugitelor într'un colţ din imensa cutie şi să le aducă covoare şi plăpumĭ.

Stătură aşa în grija cea maĭ adîncă timp de câte-va ore.

Deodată Castor-Ager, care şedea lângă unchiul Petruş, ţinând în mâinĭ o puşcă mare, tresări.

Un strigăt plângător se auzia.

— Iată Pasĕre-de-Nopte, zise el.

Şi într'adevĕr, din umbră se ivi şeful Linzilor.

De pe mantia luĭ de piele de taur, curgea apa şiroaie, penele de aquilă care împodobea capul sĕŭ, fuseseră culcate de vijelie; dar numaĭ hainele se modificară, obrazul luĭ sta liniştit şi zîmbitor.

Sui în tăcere treptele, care dedeaŭ în furgonul comandat de unchiul Petruş, apoĭ fără de a arunca vr'o privire locotenentuluĭ sĕŭ, zise:

— Fratele-meŭ şeful obrajilor albĭ să se liniştească.

— Aĭ vr'o veste? întrebă unchiul Petruş.

— Da, şi încă bună, rĕspunse şeful Linzilor.

(Va urma)

La 15 Februarie viitor se va face tragerea pentru cele doué bilete, dus şi întors, unul la Viena şi altul la Veneţia, ce se acordă la toţi abonaţiĭ ziarul uĭ *Universul*. Toate persoanele ce se vor abona până în seara de 14 Februarie, vor lua parte la această tragere, prin urmare cititoriĭ noştriĭ să se grăbească a se abona.

Afară de concurarea prin tragerela sorţĭ la biletele de maĭ sus, abonaţiĭ primesc gratuit şi alte premiĭ carĭ sunt anunţate pe pagina 6.

O vênătoare de tigri

In India şi în Indo-China, tigrul este regele carnivorelor, rege absolut, tot aşa de necontestat, ca şi ceĭ maĭ putemicĭ autocraţĭ prezenţĭ şi trecuţĭ, căcĭ el nu pune frâŭ gusturilor sale, ferocitatea luĭ nu cunoaşte teamă

Tigrul, prin apucăturile sale incorecte, prin lipsa obiceiurilor stabile, este mult maĭ de temut de cât leul care se cunoaşte după obiceiurile şi caracterul sĕŭ. Leul are nobleţea, greutatea, maiestatea uneĭ forţe de necomparat; tigrul e mlădios, şiret, crud. Ambiĭ sunt din rasa felină, dar fără multă greutate se poate vedea că tigrul seamănă mult maĭ mult cu pisica de cât leul.

E un spectacol frumos, vederea unuĭ tigru în domeniul sĕŭ, trecând pe cărările înguste, făcute de indienĭ saŭ aruncându-se mândru şi îndrăzneţ printr'o săritură gigantică în mijlocul unuĭ luminiş, pentru a se opri în urmă brusc. Privirea tigruluĭ este de o fixitate remarcabilă ochiĭ sĕĭ aŭ o strălucire metalică, care nu se poate suporta; spatele saŭ vărgat saŭ pătat admirabil, părul de pe pântece de un alb strălucitor, adaogă la prestigiul sĕŭ; labele sale dinainte sunt armate de 5 ghiare, asemenea şi cele dinapoĭ. In gură, are forţa uneĭ minghinele. El trăeşte prin locurile mlăştinoase, nu se depărtează de om, pe care la nevoe, ştie să şi-l facă pradă.

Locuitoriĭ indostanuluĭ nu-l vînează îl prind în gropĭ, pe carĭ le acoperă cu ierburĭ.

E frumoasă şi înfiorătoare o vînătoare de tigru.

In bazinul Induluĭ se semnalase o dată, prezenţa unuĭ tigru s'a format îndată un cortej de vînătoare: două-zecĭ de elefanţĭ, uniĭ ducând servitorĭ, alţiĭ servitorĭ cu muniţiĭ.

Porniră binişor, cu băgare de seamă. Tigrul trebue să fie aproape.

Un european, care era cu vînătoriĭ, îşĭ puse în carabină un cartuş cu glonţ explosibil.

Elefanţiĭ eraŭ plinĭ de ardoare. Aceste animale inteligente, păreaŭ a înţelege concursul pe care'l cereaŭ şi aşteptaŭ vînătoriĭ de la eĭ.

Elefanţiĭ înaintaŭ în tufişurĭ, formând un fel de cerc, care mergea strângându se.

Tăcerea câmpieĭ era adâncă. Soarele ardea ca de foc. De odată tigrul apăru fără sgomot, numaĭ o uşoară atingere a erburilor denota presenţa luĭ. La două zecĭ de paşĭ de vînătorĭ, tigrul stătea nemişcat ca orbit de lumina soareluĭ. Indată el se aruncă cu furie asupra elefantuluĭ care era maĭ avansat.

Elefantul îl primi cu trompa şi-l aruncă la pămênt. Prinzênd acel moment, europeanul îĭ trimise un glonţ, care'l rostogoli pe jos.

Rajahul care mergea cu vânătoriĭ surîse, zicêndu'ĭ

— Ah! d-ta eştĭ un ţintaş desăvârşit.

Servitoriĭ se scoborâră după elefanţĭ, se apropiară de cadavrul tigruluĭ şi începură a'l jupui.

Intorşĭ în sat, vânătoriĭ fură primiţĭ cu urale de către locuitorĭ, căcĭ acest tigru le luase mulţĭ boĭ, oĭ, vacĭ, ba chiar câţĭ-va oamenĭ fuseseră omorâţĭ cu o singură lovitură de labă.

Lector

Cassa Dr. Bertelli & C-ie, din Milan, a maĭ descoperit acum două lunĭ, cum că renumitele sale hapurĭ de catramină se falșificaŭ în mare cantitate și apoĭ eraŭ expediate în streinătate. Ziarele italiene publică că falșificatoriĭ aŭ fost condamnațĭ la un an închisoare și 50,000 de leĭ despăgubire.

Hapurile de catramină, după cum se știe, se vînd și în România, prin urmare persoanele carĭ doresc să fie sigure că cumpĕră adevĕratele hapurĭ de catramină, sunt înștiințate că fie-care cutie trebue să poarte pe din afară pecetea administrațieĭ *Universuluĭ* și pe dinăuntru o instrucție în limba română tot cu pecetea administrațieĭ *Universuluĭ*, de oare-ce singurul reprezentant al sus-ziseĭ casse este administrația noastră.

Aceste hapurĭ se vînd la drogheriile Stoenescu, Zamfirescu și Economu, precum și la toate farmaciile din țară.

„Universul“ și procesul ZOLA

Cu ocaziunea procesuluĭ Zola, care va avea loc în ziua de 27 Ianuarie, *Universul*, dorind să aibă o dare de seamă foarte amănunțită, a angajat încă un corespondent extra-ordinar la Paris, care, împreună cu actualul corespondent *Brutus*, să ne trimită, nefăcĕnd nicĭ o economie, telegrame, cu privire la acest proces.

Decĭ, în dimineața zileĭ de 28 Ianuarie, *Universul* va avea coloane întregĭ de depeșĭ particulare, și atuncĭ, numeroșiĭ noștri cititorĭ, se vor convinge că administrațiа ziaruluĭ nostru, spre a'ĭ mulțumi nu se dă în lăturĭ de la nicĭ un sacrificiŭ.

In aceeașĭ zi, toțĭ ceĭ carĭ vor dori să se convingă, vor putea vedea originalele acestor telegrame în poarta *Palatuluĭ* nostru.

Typ. UNIVERSUL, Luigi Cazzavillan, Strada Brezoianu No. 11, Bucurescĭ.

Anul II.—No. 21. 5 BANI IN TOATA ȚARA București, Miercurĭ, 21 Ianuarie, 1898

ZIARUL CĂLĔTORIILOR
ŞI AL INTÊMPLĂRILOR DE PE MARE ŞI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI:
Leĭ 4.50 pe an în toată țara
« 2.50 « ½ « « «
Abonații pe un an primesc și un roman de 1 volum.

Redacția și Administrația:
No. 11,—Strada Brezoianu,—No. 11

ZIARUL CĂLĔTORIILOR
apare de 2 ori pe săptamână
MARȚEA ȘI VINEREA

TIM. — (Vezĭ explicația)

TIM

John Morris era un bogat locuitor din San-Francisco. Maĭ de mult fusese miner de uleiurĭ în Pensylvania. Din firea luĭ blând şi bun, nu l'a vĕzut nimenĭ supărat de cât o singură dată, când unul din tovarăşiĭ luĭ, omorî cu lopata un guzgan, care voia să intre pe sub cort. Şi supărarea luĭ a fost aşa de mare în cât era aproape să-l omoare, pe tovarăşul luĭ.

Intr'o zi, cum eŭ eram în vizită la el, auziĭ un zgomot care 'mĭ a trase atenţia. Cu mirare vĕzuĭ un guzgan mare, cu pĕrul lucios, cu botul ascuţit, cu ochiĭ micĭ şi viĭ, care fără nicĭ o teamă, umbla prin odae, John Morris surîse.

«E Tim»—zise el liniştit, şi la un semn al luĭ, Tim se urcă pe genuchiĭ luĭ şi îşĭ începu tualeta, lingându-şĭ blana şi dându-şĭ cu labele peste mustăţĭ, ţintind pe stăpânul sĕŭ micĭĭ şi inteligenţiĭ sĕĭ ochĭ.

«Tim este vechiul meŭ amic, şi dacă astă-zĭ staŭ aicĭ, de vorbă cu d-ta, în loc la fix la 300 de metri sub pământ, aceasta o datorez luĭ.

«Ve hiĭ minerĭ din Pensylvania, în tot d'a-una aŭ avut o mare afecţie, pentru guzganiĭ carĭ furnică prin minele lor. Trăind într'un întuneric absolut, pe care nu-l pătează de cât slaba lumină a lămpilor lor, adesea depărtaţĭ uniĭ de alţiĭ prin sute de metri, guzganiĭ sunt singuriĭ lor tovarăşĭ. Le da firmiturĭ de pâine şi eĭ iĭ urmează pas cu pas, iĭ distrează chiar, în unele împrejurărĭ le face serviciĭ utile. Nu rîde. Aceste animale aŭ auzul foarte fin, sunt obişnuite cu toate zgomotele, presimt prăbuşirile şi dispariţia lor din unele galeriĭ devenite periculoase, este, pentru minerĭ, un semn tot-d'auna sigur, de a se păzi de ele. Cel puţin, ast-fel era părerea tateĭ şi tot ast-fel este şi a mea. Fie care aveam unul saŭ douĭ tovarăşĭ de aceştia. Şi ne aşteptaŭ la intrarea în puţurĭ, ne însoţea la lucru, se învârteaŭ în jurul nostru şi în timpul meseĭ se aşezaŭ la o parte aşteptându-şĭ partea lor, care nu lipsea nicĭ o dată. Tim era tovarăşul meŭ nedespărţit. Imĭ cunoştea pasul de departe.

«Intr'o zi, venind la lucru, un supraveghetor ne interzise de a ne scoborî în mine. O galerie se prăbuşise şi douĭ minerĭ lipseaŭ. Eŭ mĕ oferiĭ să pornesc în căutarea lor şi mĕ coboriĭ în puţ. Tim mĕ aştepta neliniştit, agitat, şi pentru prima oară, esită să mĕ urmeze. Flueraĭ si în fine se decise. Intraĭ în galeria în care ştiam că lucraŭ ceĭ douĭ minerĭ. Această galerie era destul de lungă şi când ajunseĭ la capătul eĭ, o vĕzuĭ astupată printr'o dărîmătură.

«Bucăţĭ marĭ de stâncĭ astupaŭ trecerea şi formaŭ un zid de o grosime aşa de mare, că nu'mĭ maĭ rĕmase nicĭ o îndoială, că nenorociţiĭ meĭ tovarăşĭ fuseseră zdrobiţĭ. Orĭ-ce ar fi va trebui să mĕ asigur prin toate mijloacele posibile. Cu târnăcopul meŭ, dăduĭ câte va loviturĭ în stâncă, la intervale regulate: acesta este cunoscutul semnal al minerilor. După aceea aşteptaĭ cu grije şi cu temere un rĕspuns la fel cu cel dat de mine. La prima lovitură de târnăcop, Tim pieri; îl flueraĭ dar nu se întoarse.

«Imĭ repetaĭ semnalul, când la a doua lovitură de târnăcop, auziĭ o pârâitură puternică în urma mea, urmată de o prăbuşeală de pămĕnt amestecată cu pietre, care 'mĭ închise drumul. Fuseĭ făcut prizonier, ca şi nenorociţiĭ meĭ tovarăşĭ, şi dacă nu fuseĭ încă omorît, eram expus să mor de foame şi asfixiat. Ceĭ de afară nu ştiaŭ în ce galerie intrasem, şi înainte de a o descoperi... voĭ fi mort.

«Aveam cu mine lampa şi un coş cu provisiĭ... un dejun. Cu multă economie, îmĭ putea ajunge douĕ zile. Trecĕnd primul moment de spaimă, cercetaĭ cu îngrijire spaţiul în care eram închis. Un pîrîiaş mic, trecea pe acĭ şi constataĭ că apa nu se opreşte în dărîmăturĭ, ci se scurge. Prin urmare era o crăpătură prin care intra apa, decĭ şi aer. Pericolul asfixiereĭ era, dacă nu înlăturat, cel puţin amânat, dar după asta.... ce voĭ face? Stinseĭ lampa, pentru că uleiul ce'l aveam îmĭ era prea preţios, şi apoĭ, mĕ puteam gândi şi pe întuneric. Insă înainte de a o stinge mĕ uitaĭ la ceas: eraŭ 8 ore dimineaţa.

«Aşezat pe un colţ de stâncă, înconjurat de o noapte adâncă şi cufundat în reflecţiĭ, mĕ simţeam copleşit de disperare, ne maĭ avĕnd de cât o dorinţă: de a vedea sfârşindu-se maĭ repede agonia mea. Mĕ gândeam că ar fi maĭ bine ca pămĕntul să se prăvălească peste mine, când un zgomot uşor, îmĭ deşteptă luarea aminte. Era o nouă crăpătură care se deschidea? Mĕ atinse ceva, era Tim, care se urca pe picioarele mele în sus. Ceea-ce am simţit atuncĭ, nu pot descrie. Imĭ reaprinseĭ lampa şi îl sărutaĭ. Imĭ deschiseĭ coşul cu provisiunĭ şi din puţinul ce aveam, Tim îşĭ avu partea luĭ... Dar pe unde venise? Prin crăpătura prin care intra apa? nu se putea, pentru că nicĭ labele nicĭ părul nu-ĭ eraŭ ude. Imĭ cercetaĭ închisoarea din noŭ şi în alt loc vĕzuĭ o altă deschidere prin care pătrundea aerul.

«Ce să fac? Prin cap îmĭ trecu o idee, nebunească, ce é drept, dar pe care nu esitaĭ de a o pune în practică. Pe o bucată de hârtie scriseĭ: «Sunt închis în galeria Brannard: veniţĭ'mĭ în ajutor. Morris.» Legaĭ cu un fir desfăcut din geanta mea, acest bilet de gâtul luĭ Tim, pe care 'l sărutaĭ şi ducĕndu-l la deschizătură îĭ dăduĭ drumul. S'ar fi zis că Tim pricepe ce voĭ eŭ de la el. Mĕ uitaĭ la ceas, eraŭ 5 ore. De 9 ore eram înmormĕntat de viŭ. Stinseĭ lampa şi aşteptaĭ.

«Câte ore aŭ trecut? Nu ştiŭ. De la plecarea luĭ Tim, speranţa mĕ părăsi. Simţeam că mĕ perd, şi un oare-care timp, pe care nu 'l-aşĭ putea preciza, cred că mi-am perdut cunoştinţa. Fuĭ deşteptat din amorţeala mea printr'un zgomot uşor. Reaprinseĭ lampa şi vĕzui pe Tim în crăpătură. De gât avea un fir alb care se tîra după el (vezĭ ilustraţia). Trăseĭ de acest fir şi vĕzuĭ că este agăţat de ceva. Trăseĭ maĭ tare şi din deschizĕtură apăru o feştilă de lampă, destul de lungă şi îmbibată cu uleĭ. Un bilet era legat de ea: «Curaj, vom face totul ca să te scăpăm şi-ţĭ trimitem uleĭ pentru lampă». Feştila era destul de lungă, şi după toate socotelile mele putea să'mĭ a jungă 24 de ore.

«Că am sărutat pe Tim, că l'am primit ca pe salvatorul meŭ... maĭ e nevoe să vĕ spun? Cum i-am scos firul, se ghemui pe genuchiĭ meĭ şi începu să'şĭ frece botul cu labele. Nu maĭ încape îndoială că el avea cunoştinţă de serviciul ce mi'l adusese. După aceea am aflat că, Tim sosind la eşirea puţuluĭ în jurul căruia toţĭ tovarăşiĭ meĭ eraŭ îngrijoraţĭ, el se frecă pe picioarele luĭ Dickson, cel maĭ bun camarad al meŭ, pe care'l cunoscu, şi făcu tot posibilul ca să'ĭ atragă atenţia asupra hârtieĭ atârnată de gâtul luĭ. Dickson înţelese şi... a doua zi eşiĭ viŭ din acest mormînt... salvat de Tim, care de atuncĭ nu m'a părăsit, şi nu mĕ va părăsi... cât va trăi.

«Tim, vino aicĭ, moşule! !vino!»

Şi ca şi altă dată, Tim se ghemui de genuchiĭ luĭ. Eŭ nu mĕ putuĭ opri de a'l mângâia.

Ch. Varigny

EPISOADE DIN CĂLĔTORIA MEA

LA

POLUL NORD

VI

Apoĭ pro esiunea se întoarse şi ajunşĭ înaintea vaporuluĭ, fotograful ţinu o cuvîntare în onoarea zileĭ.

După aceasta urmă o salvă tunătoare de şase împuşcăturĭ, a căreĭ urmare fu, că cincĭ saŭ şase câinĭ o luară la goană peste colinele de de gheaţă şi rămaseră ascunşĭ maĭ multe ceasurĭ.

Intr'acestea noĭ ne întoarserăm în salonul împodobit cu steagurĭ unde

după un frumos vals ca introducţie luarăm un prînz splendid.

Lista era: peşte tocat şi homard în sos, unt cu cartofi; muzică; cotlet de porc cu mazăre verde şi cu sos Worcester; muzică; compot de caise, tortă cu oŭ, şi cremă; multă muzică; apoĭ ţinurăm siesta; pe urmă cafea, stafide, smochine şi prăjiturĭ. Fotograful ne cinsti cu ţigărĭ; mare entusiasm, apoĭ urmarea siesteĭ. După cină Mogstad ne cântă pe vioară, apoĭ urmă o trataţie cu smochine, dulceaţă, compot şi prăjiturĭ. In total un foarte frumos 17 Maĭ de 81 grade.

Lunĭ, 28 Maĭ. — Ah! sunt sătul de pustietatea aceasta în care nu pot nicĭ măcar să maĭ fac vre-o plimbare de atîtea bălţĭ şi crăpăturĭ!

Zi şi noaptea umblu în sus şi în jos pe punte şi mă gândesc la cele maĭ adâncĭ probleme ştiinţifice. In zilele din urmă m'a preocupat în special deplasarea poluluĭ.

Mă gândesc că variaţia anotimpurilor în unire cu împărţirea neegală a uscatuluĭ şi a apeĭ trebue să aibă o influenţă turburătoare asupra situaţieĭ, osieĭ pământuluĭ. Când i a intrat cuĭ-va în cap o ast-fel de ideie, nu ĭ aşa de uşor să se debaraseze de ea.

După ce m'am gândit maĭ multe zileĭ la aceasta, am ajuns în sfârşit la concluzia că influenţa luneĭ asupra măreĭ, trebue să fie destul de mare pentru ca să provoace în 800 de miĭ de anĭ, o deplasare a poluluĭ cu un minut de grad. Pentru a explica epoca gheţurilor în Europa, ceea ce e scopul meŭ principal, trebue să deplasez polul cu cel puţin 10 saŭ 20 grade. Un timp de viaţă pentru genul omenesc destul de lung. Fireşte, toate astea nu sunt de cât prostiĭ.

Dar pe când mă plimb pe punte cufundat în aceste meditaţiunĭ adâncĭ, maĭ socotesc unul din ceĭ maĭ marĭ cugetătorĭ, de o dată mă pomenesc că gândurile 'mĭ pribegesc acasă, unde toate sunt în vară şi frumuseţe şi unde ceĭ pe carĭ i-am lăsat, clădesc castele în aer despre toate minunăţiile ce vor veni după ce mă voĭ reîntoarce acasă.

Da, da, prea mult mă gândesc la aceste lucrurĭ, dar mergem maĭ încet ca or-când şi vîntul e tot neschimbat. Primul lucru la care mă uit, îndată ce pun piciorul dimineaţa pe punte, sunt aripile moreĭ, ca să văd cum bate vîntul. Dar zilele trec şi nicĭ o schimbare. Vîntul adiază când maĭ repede când maĭ încet spre vest şi foarte puţin spre nord.

Nu mă îndoesc acum de succesul expediţieĭ noastre; greşala în socotelile mele n'a fost aşa de mare; nu cred însă că vom înainta maĭ sus de 850 şi poate nicĭ atât. Totul depinde de la faptul dacă ţara Franţ-Iosef se întinde mult spre nord. Dacă este aşa, atuncĭ ar fi greŭ să renunţăm la ajungerea la Pol. In fond e o chestiune de vanitate, un joc de copiĭ în comparaţie cu ceea ce sperăm să maĭ îndeplinim; şi totuşĭ trebue să mărturisesc că sunt destul de uşuratic ca să voesc a ajunge la Pol, şi probabil voĭ face această încercare dacă nu vom ajunge prea peste multă vreme în apropierea luĭ.

Luna Maĭ este caldă; temperatura în timpul din urmă a variat de maĭ multe orĭ în jurul luĭ zero. Arare-orĭ avem un frig de câte-va grade, iar cerul cu noriĭ uşorĭ şi rarĭ seamănă aproape cu cerul de primă-vară de la miază-zi.

Pe bord nu maĭ facem foc de loc, de şi nicĭ până acum nu i am prea simţit nevoia.

In camera noastră de provisiunĭ, bruma şi ghiaţa carĭ s'aŭ format pe tavan şi pe pereţĭ, începe să se topească. A trebuit să procedăm la o mare curăţire şi să scoatem ghiaţa şi să uscăm pereţiĭ ca să ne ferim provisiunile de stricăciunĭ şi cutiile de tinichea de rugină.

De alt fel e vrednic de notat cât de puţină umezeală avem pe bord. Aceasta este din cauza solideĭ construcţiunĭ a luĭ *Fram.* Din ce în ce maĭ mult iubesc acest vapor.

Sâmbătă, 9 Iunie. — Politicianul nostru Amundsen, sărbătoreşte ziua de azĭ (pentru hotărîrea Stordinguluĭ de la 9 Iunie 1880) printr'o cămaşă albă cu guler.

Astă-zĭ m'am urcat iarăşĭ pe punte şi lucrez acĭ. Maĭ simt că trăesc în lume şi nu într'o viziună unde ziua şi noaptea trebue să ţiŭ lampa aprinsă.

Am într'adevăr sentimentul că a venit vara. Ceasurĭ întregĭ pot să mă plimb în soare saŭ să staŭ şi să mă prăjesc la el, fumând o lulea şi uitându-mă lung peste gheţurĭ, zăpezĭ şi bălţĭ.

Temperatura gheţeĭ a crescut considerabil. La 1, 2 metri adâncime e numaĭ pe 2.8° C.

Duminică, 10 Iunie. — Din întâmplare până acum n'am avut nicĭ un caz de boală de ochĭ din cauza zăpezeĭ, numaĭ doctorul a avut un uşor acces acum câte-va zile după un joc de minge. Ochiĭ îĭ lăcrămaŭ tare, dar foarte repede s'a vindecat. Ciudată întâmplare ca tocmaĭ el să fie cel d'întâĭ bolnav pe bord.

Maĭ târziŭ s'aŭ maĭ întâmplat câte-va cazurĭ de boală de ochĭ, aşa că uniĭ din oameniĭ noştriĭ aŭ trebuit să umble cu ochelarĭ negriĭ; n'a fost însă nicĭ un caz maĭ serios şi toate aŭ fost urmarea nepreveder[illegible].

Lunĭ, 11 Iunie. — Astă-zĭ am făcut o descoperire îmbucurătoare. Credeam că atacasem ultimul meu pachet de ţigărĭ, şi socotisem că, fumând câte una pe zi maĭ aveam pentru vre-o lună; pe neaşteptate însă descoper astă zĭ o lădiţă întreagă pe care o uitasem. Mare bucurie! Maĭ am acum pentru câte-va lunĭ, — unde vom fi atuncĭ?

Cum nu'mĭ venise nicĭ-odată până acum gândul să fac să treacă vremea maĭ curând; din contra în tot-d'auna mâhnirea mea cea mare a fost că trecea prea iute. Şi pasiunea aceasta pentru tutun!...

Sâmbătă 23 Iunie. — Vîntul de nord cu timp umed ţine mereŭ. Suntem la 81° 43' lat. nordică adică cu 9' maĭ spre sud de cât Lunĭ.

De astă-zĭ zilele încep să se scurteze iarăşĭ şi noaptea lungă de iarnă se apropie înc'odată. Şi poate nu ne va găsi cu mult maĭ departe de cum ne-a lăsat.

Azĭ după amiazĭ eram ocupat plin de zel cu cercetarea conţinutuluĭ de sare al apeĭ de mare, când Mogstad vîrî capul pe uşă şi 'mĭ dete de veste că trebuia să fie vr'un urs prin apropiere. Intorcêndu se după amiazĭ de la colina cea mare de gheaţă unde oameniĭ fuseseră ocupaţĭ cu construirea uneĭ gheţărĭ pentru carne proaspătă,[1] găsiseră nişte urme pe carĭ până atuncĭ nu le vĕzuseră.

Imĭ puseĭ patinele de zăpadă şi urmăriĭ aceste urme; dar ce drum! Numa băltoace pretutindenea.

Ursul venise de la Vest, aproape până la vapor, apoĭ se întorsese şi făcând un ocol mare, se îndreptase spre est fără a învrednici de maĭ multă atenţie vaporul nostru. După aceea se îndreptase spre crăpăturile de ghiaţă şi umblase de-alungul lor de sigur în speranţa de a găsi vr'o focă. In sfîrşit se depărtase printre coline. Dacă drumul ar fi fost maĭ bun de sigur ar fi fost al meŭ, dar prin zăpada aceasta fleşcăită 'mĭ era prea greŭ să înaintez.

E un adevĕrat martiriŭ să umble cine-va pe un ast fel de drum. Patinele de zăpadă se cufundă la fiecare pas şi apa ajunge une-orĭ până la glesne; dar fără patine de zăpadă ar fi şi maĭ greŭ.

Intinderea albă şi uniformă e atât de tristă! Nicĭ o umbră, numaĭ icĭ şi colo câte o pată de apă neagră ca cărbunele care să ramifică departe printre colinele înalte.

Inaintea mea se ridică un lanţ de gheţurĭ după altul întrerupt de crăpăturĭ.—In Iunie a fost sfărîmată şi s'a cufundat *Jeanette.* Dar dacă şi *Fram* ar ajunge într'aceste gheţurĭ?

---

[1]). Carne de focă şi urs pentru câinĭ. In decursul erneĭ o păstraserăm pe vapor, unde rămăsese foarte proaspătă. E de mirare cât de bine se păstrează carnea în aceste regiunĭ. La 28 Iunie 1894 am avut la amiazi friptură proaspătă dintr'un ren pe care l'am vânat în Septembrie 1893 pe ţărmul Siberian.

Nu, gheţurile nu'l vor învinge! Dar dacă totuşĭ s'ar întâmpla?

Mă uit la *Fram* şi mă gândesc. In adevĕr oamenii aceştia de colo aŭ curaj, mult curaj saŭ încredere oarbă în cuvîntul meŭ.

E lucru firesc şi frumos ca acela care şi-a făurit un plan fie orĭ cât de simţit să caute să şi'l îmlinească; fireşte că va face tot posibilul pentru reuşita luĭ. Dar eĭ, eĭ nu aveaŭ un ast fel de plan; eĭ puteaŭ să nu participe la o ast-fel de expediţie. De ce o fiinţă omenească să'şĭ pue în joc viaţa în aşa chip.

Duminică 24 Iunie. — Aniversarea plecăreĭ noastre de-acasă. Tot vênt de la nord.

Observaţiile noastre de astă-zĭ arată 81° 41', 7 latit. nordică; tot maĭ spre sud!

Lung an a fost acesta; multe s'aŭ întâmplat de şi n'am înaintat atât de mult cât credeam.

Mĕ uit pe ghiaţă; zăpada vînturată de vênt să împrăştie în toate părţile. Ce maĭ început de vară!

Par'că n'am avut destulă zăpadă şi ghiaţă; cu toate aceste nu doresc în tot-d'auna, când mĕ gândesc, câmpiĭ verzĭ. Din potrivă ceasurĭ întregĭ staŭ şi fac planurĭ de călĕtoriĭ viitoare tot pe ghiaţă, după întoarcerea noastră din această expediţie.. Da, ştiŭ la ce am ajuns şi maĭ mult saŭ maĭ puţin ce mĕ aşteaptă. E foarte frumos că fac planurĭ pentru viitor, dar acasă... Nu, astă-zĭ n'am dispoziţie de scris; mĕ duc să mĕ culc.

Miercurĭ 11 Iulie.—81° 18, 8' latit. nordică. Abea acum a revenit vêntul de sud; cred că n'o să maĭ retrogradăm.

Acu aproape doresc noaptea polară, frumuseţea stelelor cu lumina boreală, fantastică şi cu luna plutind prin tăcerea albastră.

Atuncĭ e ca un vis, ca o privire, în lumea nebuloasă a fantazieĭ. Atuncĭ nu sunt forme, nu este realitatea apăsătoare, e numaĭ o visiune ţesută din fire de argint şi din nuanţele violente ale eternuluĭ carĭ se ridică de la pământ şi se rĕspândesc în nemărginire...

Această zi nesfîrşită cu realitatea eĭ apăsătoare nu mĕ maĭ interesează şi nu mĕ maĭ îndeamnă să ies din cabina mea. Montonia aceasta e nespus de obositoare.

Oh, se zice că pacea vieţiĭ o găsesc sfinţiĭ în pustietate. Pustietate este aci destulă, dar pace — nu cunosc. Poate îmĭ lipseşte sfinţenia.

Miercurĭ 18 Iulie.— Azĭ 'nainte de amiazĭ am întreprins cu Blessing o excursiune ca să adunăm probe de zăpadă şi ghiaţă neagră, precum şi alge şi diatomee (plante maritime).

Suprafaţa banchizeĭ este aproape pretutindenĭ de o culoare brună, murdară. Mi-am zis că această culoare brună trebue să fie pricinuită de organisme de carĭ am găsit în Octombrie anul trecut în ghiaţa brună-roşietică de curând formată; dar probele pe carĭ le am adunat astă-zĭ, arată în cea maĭ mare parte praf mineral amestecat cu diatomee şi alte rĕmăşiţe de origine organică (praf de acesta am găsit şi în ghiaţa de pe tĕrmul răsăritean al Groenlandeĭ).

Blessing a adunat maĭ multe probe de acestea pe la începutul vereĭ, şi a făcut aceleaşiĭ observaţiĭ.

Fridtjof Nansen

(Urmare în numĕrul viitor)

JULES GROS

PĂŢANIILE
Unei nunţi pariziane în jurul lumei

XII

— Suntem, da saŭ ba, înconjuraţĭ de prietenĭ saŭ de duşmanĭ!

— Ceĭ, care eraŭ lângă noĭ eraŭ duşmaniĭ noştrĭ, dar acum sunt îngenuchiaţiĭ noştrĭ.

— Explică-te, zise D. Milion.

Atuncĭ şeful dădu socoteală de tot ce aflase.

Epopeea Crowilor, arestarea doctoruluĭ, a luĭ Ochĭ-de-Linx, în sfîrşit toate celea ce se întâmplase luĭ Cioc de-Vultur şi pe care le ştim deja.

Acum eĭ cer ajutorul nostru, căcĭ n'aŭ nicĭ cu ce să se ducă, până pe marginile băieĭ Hudson, patria lor.

— Ce crede frate-meŭ, şeful Albilor, că trebue să facem?

— Deocamdată să nu ne grăbim, căcĭ rîul s'a mărit aşa de tare, că nicĭ noĭ, nicĭ Crowiĭ n'o să putem trece.

— Se înşală fratele dacă crede asta, rĕspunse unchiul Petruş, te încredinţez că nicĭ o putere din lume nu ne va opri a trece.

— Pieile albe aŭ medicĭ bunĭ la îndemână, nu zic, dar să nu uite frate-meŭ, că în această clipă, Doctorul, Fraga-Pădurilor şi tovarăşiĭ noştriĭ trebue să ne caute.

— In tot cazul aŭ să se ducă la Quebec unde ne-a lăsat.

— Frate-meŭ nu cunoaşte pe Ochi-de-Linx şi vânătorul Guilom. Nimic din ce se întâmplă prin pădure saŭ stepe nu'ĭ poate scăpa; de altmintrelea şease dintre oameniĭ noştriĭ sunt trimişĭ a'ĭ întâmpina.

Unchiul Petruş nu se putu opri de a nu admira înţelepciunea acestor oamenĭ, pe care noĭ în vanitatea noastră, îĭ numim sălbaticĭ.

Indată se restabiliră lucrurile, furgoanele la locul lor, catâriĭ înhămaţĭ iar bărbaţiĭ se împrăştiară, fie-care vĕzêndu şĭ de treabă.

De altmintrelea, după ce orĭ-ce pericol fusese înlăturat începură a simţi foamea. Bucătarul Lerat începu a pregăti de masă, iar câţĭ-va dintre drumeţĭ, începură a poscui. Apele venind marĭ aduseseră o mulţime de peşte, din care făcură un ospăţ demn de laudă.

XIII

Dar tocmaĭ atuncĭ iată că se ivesc treĭ oamenĭ. Doĭ dintre eĭ îmbrăcaţĭ ca nişte rĕzboinicĭ, iar al treilea îmbrăcat ca un vrăjitor, ţinea în mână un steag alb. Se ştie, că în toate părţile lumeĭ, acesta e semnul soluluĭ, şi nicĭ odată, la indieniĭ celor două Americĭ, n'a fost trădată misiunea aceasta.

Nu s'ar putea spune acelaş lucru şi despre Europenĭ.

Unchiul Petruş înştiiţat de această vizită, trimise să cheme pe Pasĕrea Nopţilor. Indată ce acesta fu de faţă cu noul venit, zise:

— Frate-meŭ, *Cioc-de-Vultur* nu maĭ merge pe cărarea rĕzboiuluĭ? întrebă el. S'a îngropat ura dintre fraţiĭ meĭ Linzĭ şi dintre Crowĭ. Frate meŭ nu maĭ are în puterea lufata albă?

Şeful Crowilor înaintă cu un pas măreţ, ţinând în mâna dreaptă o lance lungă, împodobită cu pene de vultur. Avea ochiĭ şi pĕrul negri ca jeul; purta pe amândouă părţile capuluĭ coarne de antilope legate la margine cu câte o funtă de panglică roză. Tunica luĭ de piele de taur era acoperită cu desenurĭ ciudate, icĭ era brodată o mână deschisă, pe pept un cerc împodobit cu roze, care puteaŭ tot aşa de bine să înfăţişeze soarele ca şi luna.

— Fraţiĭ meĭ Linzĭ şi albĭ să primească darurile, pe care le aduc.

La o mişcare din mâna sa, patru indienĭ alergară îndată, purtând pe umeriĭ lor un sfert de bizon enorm, pe care'l puseră la picioarele unchiuluĭ Petruş.

Bucătarul Lerat atâta aştepta; cum

vĕzu vînatul făcu semn celor patru oamenĭ să'l urmeze la bucătărie.

— Fraţiĭ meĭ să'şĭ deschidă ure chile, un şef va vorbi.

Limba luĭ Cioc de-Vultur nu e blestemată, n'a fost nicĭ odată mânjită printr'o minciună.

«Crowiĭ, urmă el, nu maĭ pot face rĕzboiŭ cu nimenĭ. Marele Spirit i-a redus la neputinţă în momentul când eraŭ triumfătorĭ. Crowiĭ nu maĭ aŭ nicĭ corturĭ, nicĭ arme, de abea acelea care sunt trebuincioase pentru a asigura vînatul şi viaţa rĕzboinicilor şi a sclavilor meĭ.

Pasĕrea Nopţilor rĕspunse:

— Fiind-că fraţiĭ meĭ vin aicĭ ca nişte prietenĭ, îĭ vom primi ca prietenĭ. Să ia loc în jurul focului, vom fuma luleaua păceĭ, şi vom mânca împreună.

Pasĕrea-Nopţilor aduse luleaua sfântă, care fu îmbibată, aprinsă, şi care circulă din gură în gură.

Numaĭ atuncĭ marele şef al Crowilor, cu gravitatea acea emfatică a tuturor raselor din America, luă cuvêntul şi povesti năvălirea buhailor, fuga nebună a cailor, care duceaŭ pe vînătorul Canadian, vrajele doctoruluĭ, fuga luĭ şi a Frageĭ-Pădurilor, şi în sfîrşit fuga mareluĭ şef al Linzilor.

Pasĕrea nopţilor, care fusese să examineze câmpul Crowilor şi care putuse să se asigure prin el însuşĭ de desnodămêntul, la care ajunsese, înţelese maĭ mult de cât orĭ-care împrejurările povestite de Cioc-de-Vultur. Cu ascunderea aceea, care face adîncul caracteruluĭ poporelor primitive, nu'şĭ arătă bucuria; dar conchise maĭ mult de cât orĭ-când, că e de nevoe să se aştepte reîntoarcerea fugiţilor.

Unchiul Petruş, după ce se asigurase că şeful Crowilor nu ştia franţuzeşte, întrebă pe Pasĕrea Nopţilor ce-ĭ de făcut şi câtă încredere poate să dea cuvintelor şefuluĭ Crowilor.

Atuncĭ unchiul Petruş vorbi ast-fel:

— Frate meŭ Cioc-de-Vultur să fie liniştit; Franceziĭ sunt cinstiţĭ şi omenoşĭ. Odată ce Crowiĭ nu maĭ sunt duşmaniĭ noştri şi vin la noĭ cu steagul păceĭ, sunt sigurĭ că vor găsi în noĭ aliaţĭ şi prietenĭ credincioşĭ. Sunt gata să'ĭ ajut şi să dreg, pe cât se va putea, nenorocirile a căror victimă aŭ fost.

Fratele-meŭ, marele şef să'mĭ spue maĭ întêĭ de ce parte îşĭ propune să'şĭ îndrepte mersul?

— Tribul Crowilor se va reîntoarce în ţara strămoşilor, rĕspunse Cioc-de-Vultur, numaĭ să găsească în timpul drumuluĭ mijlocul de a nu muri de foame.

— In partea acea m'am gândit să mĕ duc. Dacă fratele meŭ, marele şef consimte să se unească la escorta mea, îĭ propun să'ĭ daŭ armele, muniţiile şi mâncarea necesară.

Singurul lucru, care îmĭ dă de gândit e că n'am caĭ, şi nu pot să vă pun pe toţĭ în vagoanele mele.

Asta va întârzia foarte mult mersul nostru, dar n'aĭ ce face.

Marele şef al Crowilor stătu o clipă la gândurĭ.

— Frate-meŭ, marele şef al Albilor să fie liniştit.

Dacă ne lasă să'l însoţim, înainte ca soarele să fi apus de două orĭ, noĭ vom găsi caĭ nu numaĭ pentru noĭ, ci şi pentru ceĭ cincĭ-zecĭ Linzĭ, carĭ vă escortează. Femeile noastre vor merge în căruţe şi vom înconjura caravaua, avênd grije de a o apăra de orĭ ce pericol.

— Tot perdem două zile, zise unchiul Petruş, zîmbind.

— Furtuna a făcut să crească apele atât, că numaĭ dacă am avea aripĭ am putea trece, alt-fel e cu neputinţă, zise Cioc de Vultur.

— Cu neputinţă? zîmbi unchiul Petruş, suntem francezĭ şi cuvîntul acesta nu există în limba noastră.

Prietenul luĭ Ochĭ de-Linx luă cuvîntul, felicită pe fostul duşman de fericita idee ce are de a vîna caĭ sĕlbatecĭ, şi 'ĭ ceru voe să adaoge la trupa luĭ şi două zecĭ şi cincĭ de oamenĭ de aĭ lor.

Marchizul Cezar de la Becassière, pictorul Josef Beaudoin şi Baptiste Jolibois, stăruiră să ia parte şi eĭ la expediţie.

Se hotărîră că a doua-zi la rĕsăritul soareluĭ să plece cu toţiĭ.

Toată noaptea făcură pregătirĭ, şi pe lângă arme şi muniţiĭ luară cu dênşiĭ, şi ceva de ale mâncăreĭ.

A doua zi când se dădu semnalul plecăreĭ Europeniĭ găsiră pe ceĭ douĕzecĭ de indierĭ din trupa luĭ Castor-Ager înşiraţĭ ca de bătae, tot asemenea când întâlniră tribul Crowilor îĭ găsiră şi pe eĭ înarmaţĭ, cel puţin atât pe cât puteaŭ în urma fataluluĭ desnodământ.

Numaĭ cincĭ saŭ şease şefĭ eraŭ călare; tot restul tribuluĭ urma pe jos, ţinênd în mână un scut, nicĭ arc saŭ săgeţĭ, ci grozavul laţ, graţie cărora pot nu numaĭ să înfrunte fiarele sălbatice, dar încă să prindă caiĭ sălbatecĭ rătăcind prin câmpie.

In stepele nemărginite care formează o parte din America de Nord, şi care se numesc în general *câmpie* milioane de caĭ sălbaticĭ, animalele cele maĭ sălbatice din lume, sar icĭ colea prin trupe nenumĕrate. Se zice că sunt scoborîtorĭ din caiĭ aduşĭ de ceĭ dintêĭ cuceritorĭ al nouluĭ continent.

Dar să nu îşĭ închipuiască cine-va că acest belşug de vînat, face ca prinsul să fie maĭ uşor.

Căprioarele şi tauriĭ se lasă adesea să fie apropiaţĭ ca la o bătae de puşcă, dar caiĭ sălbatecĭ simt, ghicesc maĭ de grabă apropierea omuluĭ la o poştă de distanţă.

Arma pe care Indieniĭ o întrebuinţează, ca să 'şĭ împlinească întreprinderea supra omenească de a opri caiĭ din fugă şi de a supune capriţiuluĭ lor aceştĭ caĭ neînblânziţĭ, e o frînghie groasă, făcută de obiceiŭ dintr'o piele grosolană de bizon, terminată printr'un nod cu laţ, deschis de patru saŭ cincĭ picioare.

Laţul acesta se înalţă şi îl aruncă de la o mare distanţă, pe gâtul animaluluĭ fugărit, tras de mâna care îl aruncă, laţul se strînge, animalul prins perde răsuflarea.

Când Indianul e călare, îndată ce trupa animalelor sălbatice e semnalată, asta ajunge o luptă de iuţeală şi şiretenie, dar când e vorba să prinzĭ un cal fiid pe jos, e o adevĕrată epopeă.

Merseseră timp de două ore, avînd grijă de a sta maĭ mult sub pădurĭ.

Ajunseră pe vîrful unuĭ deluleţ.

In faţa drumuluĭ pe care mersese, se deschisese o vale largă acoperită de ierburĭ înalte, şi tăiată icĭ colea de buchete de copacĭ.

Şefiĭ Corwilor se coborîră de pe caĭ şi îĭ legară de copaciĭ mărginaşĭ aĭ găduręĭ.

Cât despre Indieniĭ carĭ urmărea ca nişte oamenĭ bine învĕţaţĭ, carĭ n'aŭ nevoe să li se poruncească, să ştie ce e de făcut, se aşezară liniştiţĭ pe verdeaţă, formând grupe.

Ceĭ treĭ vînătorĭ francezĭ se apropiară de şefiĭ Crowilor, pe carĭ 'ĭ găsiră în conferinţă cu Castor Ager. Idioma de care se serveaŭ indieniĭ fiind necunoscută francezilor, stătură la o parte aşteptând să 'şĭ isprăvească statul, şi pe urmă întrebară pe şeful Linzilor:

— Fraţiĭ albĭ pot fi liniştiţĭ, Cioc-de-Vultur ştie unde sunt caiĭ, pe carĭ trebue să'ĭ atacăm. Uite, zise el arătând un punct negru, care se ivea în depărtare, ce vedeţĭ acolo e o bucată de pădure. In partea de pământ situată de cea-l'altă parte a acestuĭ frunziş pasc animalele, pe care vrem să le atacăm.

Aveţĭ să vĕ aşezaţĭ toţĭ în luminişul, pe care un deşiş nepătruns îl despărţeşte de vale. Acolo veţĭ aştepta ordinele mele, avînd grijă de a observa tăcerea cea maĭ adâncă. De la ascultarea d voastră va depinde isbânda.

— Dar ceĭ călare ce vor face? întrebă pictorul Beaudoin.

— Vrea să schimbe poziţia, pe care o ţine turma, apoĭ să o atace din partea opusă aceleia unde se găseşte, şi a o sili să se îndrepte spre staţiunea noastră, de unde oameniĭ vor putea arunca laţul asupra eĭ.

Asta însă nu se va întâmpla de cât peste două ceasurĭ, până atuncĭ puteţĭ face ce veţĭ vrea.

Vînătorii noştri se folosiră de acest timp, pentru a se aşeza la masă.

Dar un strigăt ascuţit se auzi. Era Castor-Ager care înştiinţa pe ceĭ-l'alţĭ.

Indată Indieniĭ apucară laţul şi se pitulíră în iarbă ca nişte şerpĭ.

Cât despre Europenĭ furĕ duşĭ pe un punct de stâncă înaltă, de unde vedeaŭ toată valea.

Deodată văzură ivindu-se un nour cenuşiŭ, care părea că se întinde pe pământ ca o ceaţă albicioasă.

— Sunt caiĭ! se miră încet d nu de la Becassière.

— St! făcu pictorul Beaudoin.

Intr'adevĕr, în curînd această înfăţişare nehotărîtă crescu, cu o repeziciune ameninţătoare.

O trupă de miĭ de caĭ, tropăind pe pământul înverzit, se înfăţişă ochilor uimiţĭ.

Nicĭ o dată elegantul marchiz nu văzuse, nicĭ chiar visase o colecţiune de ast-fel de dobitoace, nicĭ ast-fel de alergare.

XIV

In urma imenseĭ turme de caĭ nebunĭ de spaimă, observatoriĭ noştri zăriră venind din depărtare, cavaleriĭ indienĭ carĭ alergând în galop în urma animalelor, le împingeaŭ spre întâmpinarea Indienilor ascunşĭ în tufişurĭ

Cu toată distanţa care îĭ despărtea de vînĕtorĭ, Europeniĭ auziră distinct strigătele sĕlbatice, pe care le dădeaŭ, ca să maĭ mărească teama fugarilor.

Aceştia fugeaŭ cu repeziciunea unuĭ ciclon spre marginea pădureĭ unde îĭ aştepta fără de sgomot, cu groasnicul arcan în mână Indieniĭ ascunşĭ cu îngrijire.

Ceĭ treĭ tovarăşĭ aşteptaŭ plinĭ de nerăbdare sfârşitul aceşteĭ întâmplărĭ.

— Miĭ de tunete! zise Marchizul, nu cum-va aŭ să lase să'mĭ scape această pradă uimitoare?

— Adevĕrat! iată ceĭ dintêĭ caĭ, care sunt deja departe, zise Beaudoin.

— Nu, nu, uite că se începe, zise d. Jollibois.

Negreşit ca să nu deştepte bănuelile turmeĭ urmărite şi ca să n'o lase ca între două pericole, să aleagă pe cel maĭ mic, să se întoarcă îndărăt, să'şĭ facă drum printre puţiniĭ cavalerĭ care'ĭ fugăreaŭ, lăsaseră să treacă aceĭ caĭ care mergeaŭ în frunte, foarte sigurĭ că ceĭ, care formaŭ banda fugarilor nu se vor gândi a bate în retragere, fără de călăuzele lor, pe care'ĭ luase drept şefĭ.

După ce lăsară să treacă vr'o cincĭ-zecĭ de caĭ din fruntea coloaneĭ, atuncĭ Indieniĭ se aruncară şi asvîrliră arcanele. In câte-va clipe patru-zecĭ de caĭ eraŭ prinşĭ, animalele sbuciumându-se, nodul se strînse, iar eĭ căzură jos gâtuiţĭ, atuncĭ Indieniĭ alergară să'ĭ îmblânzească.

Maĭ întêĭ, le legară picioarele de dinainte, caiĭ nu se maĭ împotriveaŭ, dar deschideaŭ gura să respire, atuncĭ indianul se folosea, ca să le treacă în gură un frâŭ solid.

Apoĭ desfăceaŭ laţul, să nu se maĭ chinuiască bieţiĭ caĭ.

Acum începea îmblânzirea cu adevĕrat.

Indată ce calul e învins cu desăvîrşire, indieniĭ încep a da nişte ţipete îngrozitoare, buimăcind şi spăimântând cu totul animalele.

Atuncĭ folosindu-se de zăpăceala caluluĭ fie-care indian se apropie şi începe a atinge prizonierul.

Apoĭ desmeardă nările caluluĭ, îĭ trece mâna peste ochĭ, şi în sfîrşit alipindu'şĭ capnl de al animaluluĭ îĭ suflă în nărĭ.

Indată ce se face schimbarea asta de respirărĭ, muşchiĭ caluluĭ, de unde eraŭ sbîrciţĭ de teamă, se întind, şi el se linişteşte. Din clipa aceea, animalul, în învingătorul sĕŭ vede un prieten.

Europeniĭ nu'şĭ puteaŭ sătura ochiĭ de priveliştea aceasta; vĕzură pe indianĭ desmerdând coama prinşilor, apoĭ după un sfert de óră, fie-care cavaler sări pe câte un cal.

Caiĭ sĕlbatecĭ se făcuseră animale domestice.

Atuncĭ Marchizul de la Becassière se apropie şi felicită pe Cioc-de-Vultur.

Acesta se arăta foarte simţitor la complimentele francezuluĭ şi rĕspunse:

— Frate-meŭ se miră de un lucru foarte simplu, şeful sĕŭ ni-a spus că ne trebue caĭ, noĭ ni i-am procurat, acum şi ceĭ-l'alţĭ care aŭ maĭ rĕmas pe jos, vor urma vînătoarea şi 'şĭ vor prinde şi eĭ caĭ de călărie.

— Dar la lagăr când ne întoarcem?

— Orĭ când veţĭ vroi?

— Atuncĭ să pornim.

In câte-va clipe eraŭ faţă în faţă cu unchiul Petruş.

Aci găsiră o mare activitate, se începuse nişte lucrărĭ de lemn, maĭ mulţĭ negriĭ lucraŭ subt comanda unuĭ alb.

Pictorul Beaudoin se apropiă de cel, care comanda celor-l'alţĭ.

— Pentru cine construeştĭ imbarcaţiunea asta? întrebă el.

— Pentru d-l Milion, stăpânu-meŭ, rĕspunse omul alb, de a căruĭ prezenţă se miră ceĭ-l'alţĭ.

— Cine eştĭ d-ta? întrebă la rândul luĭ d-l de Becassière.

— Mĕ numesc Iosef Martin şi am cinstea de a fi în serviciul d-luĭ Milion cu titlul de mecanic şi comandant al vaporuluĭ *Nevăstuica.*

— Zăŭ, dacă înţeleg ceva, reluă pictorul Beaudoin.

— Eĭ bine, iată ce e, rĕspunse mecanicul, vaporul acesta a fost desfăcut şi pus subt paza mea într'un furgon. D. Milion mi a spus să staŭ acolo şi să nu mĕ arăt, până ce nu 'mĭ va spune. Cu bucăţile din vapor, acum construim remorchere, ca să trecem de cea-l'altă parte.

— Ah! bine, aşa se explică, rĕspunse marchizul.

Pe când aceste lucrărĭ se urmaŭ, Paserea-Nopţilor nu sta de geaba. Incredinţat că Ochi-de-Linx nu trebue să fie departe, părăsise fără de sgomot lagărul şi se dusese să bată câmpiĭ pe împrejur.

Soarele începea să se scoboare pe orizont când bogatul Marsiliez îl vĕzu intrând şi apropiându-se de dânsul ca şi cum ar fi vrut să'ĭ spue ceva.

Luă pe unchiul Petruş la o parte, şi începu:

— Ochi-de-Linx, Raton, doctorul alb, sora, care ne fusese răpită şi logodnicul eĭ aŭ trecut rîul.

— Cum aŭ putut? întrebă d l Milion.

— Vînătorul nu'ĭ nicĭ odată încurcat, reluă Indianul; a construit o luntre cu coaja de la un ştejar mare; chiar scoarţa aceea luată mi-a arătat trecerea lor pe acolo.

— Ce altă urmă a maĭ vĕzut frate-meŭ?

— O sută altele, care nu mi aŭ maĭ lăsat nicĭ o îndoială.

Iată, maĭ întêĭ, adăogă el o bucată de stofă, pe care am găsit'o agăţată de un mărăcine; asta facea parte din costumul Frageĭ-Pădurilor; aşa dar fata e cu prieteniĭ noştriĭ; în multe părţĭ şi maĭ cu seamă la marginea apeĭ, am văzut urma picioruşelor eĭ.

Apoĭ o piele de gusgan mosc, pe care doctorul alb o întinsese la soare ca s'o usuce, şi pe care a uitat'o, saŭ n'a maĭ avut timp s'o ia.

— Atuncĭ frate meŭ e sigur că toţĭ prieteniĭ noştri s'aŭ găsit.

— Da.

— O fi trecut eĭ bine rîul?

— De sigur, căcĭ cu toată distanţa, am putut vedea barca atârnată cu îngrijire printre mărăcinĭ.

Intre acestea se făcu noapte.

(Va urma)

Robisoniĭ Spitzberguluĭ

Era în anul 1743; pe atuncĭ, archipelagul Spitzberguluĭ abia era cunoscut puţin în partea sa de miază-zi Câţĭ-va negustorĭ ruşĭ şi scandiavĭ, carĭ 'ĭ cunoşteaŭ existenţa, făceaŭ dintr'însul, — pentru a putea profita singurĭ de bogăţiile luĭ animale—un mister.

Un pescar rus porni, în primă-vara anuluĭ maĭ sus-citat, din portul Meţa, pe marea Albă, spre Spitzberg, pentru vînătoare de focĭ, urşĭ albĭ şi

renĭ. Ajutată de un vênt favorabil, corabia putu, a opta zi după plecarea sa, să sosească în apele carĭ mărginesc archipelagul Spitzbergian. Căpitanul vasuluĭ voia, din cause cunoscute meserieĭ luĭ, să acoste prin partea de apus; însă o furtună îĭ aruncă spre miază-noapte și corabia fu prinsă în ghețurĭ.

Neputând face nicĭ o mișcare, îngrozițĭ de valurĭ saŭ vor muri de ger, comandantul vasuluĭ, Alexie Himkof plecă, împreună cu treĭ matelоțĭ—Ștefan Sarapof, Ivan Humkof și Teodor Heriguin—să exploreze ținutul apropiat și să vadă, dacă maĭ există saŭ nu, o colibă, pe care un negustor Suedian o construise în insulă.

Găsind coliba, scopul lor era să debarce toțĭ și, la nevoe, în caz când ghiețurile n'ar fi vroit să libereze corabia, să erneze acolo.

Sărind cu precauțiune peste crăpăturile de ghiață, une orĭ largĭ până la 2 metri, ceĭ patru tovarășĭ sosiră în insulă, ducând fie-care cu sine câte-o mușchetă, puțină iarbă de pușcă și ceva d'ale mâncăreĭ.

Găsind în ființă coliba negustoruluĭ Suedian, eĭ se întoarseră înapoĭ să ducă celor de pe corabie îmbucurătoarea veste. In vremea aceasta o ceață deasă se lăsase peste întinsa pustie de ghiață. Sosind în apropiere de locul unde lăsaseră eĭ vasul, ceĭ patru rușĭ vĕzură cu groază cum acesta, după ce fusese deprins din ghețurĭ, era dus de furtună spre miază-zi, și cum vêntul se juca cu el ca cu o bucată de lemn.

In zadar făcură eĭ semne celor de pe corabie, în zadar strigară eĭ din toate puterile, aceștia nu auzeaŭ și nu vedeaŭ nimic; saŭ și dacă auzeaŭ saŭ vedeaŭ ceva, n'aveaŭ nicĭ o putere contra valurilor furioase ale măreĭ deslănțuite.

Și, stând pe marginea ghețeĭ, ceĭ patru oamenĭ vĕzură cum corabia dispărea sub orizontul încețat.

Ce să facă eĭ acum?

Numaĭ cu patru arme de foc, cu puțină făină și iarbă de pușcă, cum să viețuiască eĭ în mijlocul sălbaticilor urșĭ albĭ, carĭ, flămânzĭ, aŭ cutezanța să atace chiar și pe om?

Despre partea mâncăreĭ, nu se prea văitaŭ dânșiĭ: prin preajmă se vedeaŭ o mulțime ne urme de renĭ, morse, urșĭ, focĭ și vulpĭ albastre; dar, era vorba, cu se să vêneze? Praful de pușcă s'ar fi isprăvit o dată și muschetele s'ar fi stricat. Apoĭ, dacă aveaŭ carne, goală era s'o mănânce? Căcĭ făină aveaŭ foarte puțină....

Pe urmă, peste 4 — 5 lunĭ, avea să înceapă iarna, și, gândindu-se la noaptea cea lungă, care aci ține de la 18 Octombrie până la 14 Februarie, eĭ se cutremurau. Și, presupunênd că nu aveaŭ cel puțin să piară de foame, dar ar fi murit de ger. De unde eraŭ să ia eĭ atâtea lemne pentru ca să se poată încălzi toată iarna? Și hainele lor, destul de în rea stare, nu s'ar fi rupt nicĭ o dată?

Ca adăpost, aveaŭ coliba; însă, dacă ar fi trebuit și dînsa să se strice. Și atuncĭ?....

S'apoĭ, cine știa peste câțĭ anĭ se vor putea întoarce eĭ acasă, orĭ, dacă se vor maĭ reîntoarce vr'o dată?...

. . . .

Desnădejdea celor patru oamenĭ nu ținu mult timp, căcĭ, știind că cu bocetele și tânguielile nu pot face nimic, eĭ se întoarseră la colibă, unde se puseră pe lucru.

Dregând și lipind șandramaua pe alocurea pe unde era stricată, rușiĭ o aduseră în scurt timp într'o stare destul de bună pentru a putea fi locuibilă. Ea avea 28 picioare în lungime, 16 în lățime și 11 înălțime,— destul de încăpătoare pentru patru oamenĭ. Avea și un mic cuptor, pentru căldură și gătit, pe care Robinsoniĭ noștriĭ îl lipiră și 'l dreseră.

Pentru ars, valurile măreĭ aruncaŭ pe pietrosul mal al insuleĭ fel de fel de lemne și scândurĭ, iar, pentru mâncare, aveaŭ câțĭ va renĭ pe carĭ 'ĭ împușcaseră.

Intre acestea, iarna cea lungă, cu îngrozitorul sĕŭ întuneric, se apropia cu pașĭ repezĭ, iar praful de pușcă al rușilor era pe sfârșite; haine lor începuseră să se zdrențuiască.

Eșind într'o zi la țĕrm spre a căuta lemne, eĭ găsiră un par bun de ștejar, probabil de la vr'o corabie naufragiată, și o scândură mare în care se aflaŭ maĭ multĕ piroane bătute și o bardă înfiptă în ea. Bucuria lor fu la culme. In locul unde se aflaŭ, pentru o mie de galbenĭ, n'ar fi dat barda, scândura și piroanele.

Cu scândura, tăiată în fâșiĭ și netezită, făcură lăncĭ, ale căror vîrfurĭ eraŭ făurite din piroanele găsite.

Maĭ rĕmânea de resolvat cestiunea hainelor și a luminatuluĭ în timpul ierneĭ.

Cu blănile animalelor vînate, Rușiĭ îșĭ făcură haine cam grosolane, căcĭ nu fuseseră croitorĭ nicĭ o-dată— însă calde, avênd drept ace fanone de balenă, iar cu ață șuvițe de intestine de urs alb.

Pentru luminat, făcură niște o paițe de lut în carĭ puneaŭ untură de focă cu o feștilă de bumbac.

Iarna venise!... Aveaŭ acum de toate: unde să șează, lemne de ars, haine, carne, lumină, întru'un cuvînt n'aveaŭ să sufere de nimic, numaĭ dacă scorbutul n'ar fi venit să i se viziteze.

Și se îmbolnăviră...

Insă nicĭ într'aceste momente critice eĭ nu se părăsiră disperăreĭ, ci făcênd mereŭ exercițiĭ, mâncând carne crudă și înghețată, și bând sînge cald de ren, eĭ se reînsănătoșiră, afară de Teodor Heriguin care muri.

Reînsănătoșițĭ, Rușiĭ, rĕmașĭ acum numaĭ 3, începură iarășĭ ocupațiunile lor zilnice: vînătoarea, căutarea lemnelor la țĕrm, cârpitul hainelor, etc, și așa șezură eĭ în Spitzberg, șease anĭ și jumătate, până când ajutorul trimis la Providența sosi.

Era într'ana din zile, când, adunênd lemne de pe mal, corăbieriĭ noștri vĕzură pânze pe mare.

— O corabie, o corabie, — strigară eĭ.

Și, într'adevĕr, așa era.

Incepură să facă semne, să arunce în sus cu cușmele, să pue hainele în lemn și să le fâlfâe ca pe steagurĭ, să aprindă focurĭ; în sfîrșit, ceĭ de pe vas îĭ observară și acostară.

Care nu le fu mirarea nouilor veniți însă, vĕzênd pe niște oamenĭ carĭ, de și vorbeaŭ Rusește, dar semănaŭ maĭ mult cu niște animale. Nespălațĭ, urâțĭ, îmbrăcațĭ în blănĭ de animale, semănaŭ cu niște fiare.

Corabia plecase din Archanghel, și, fără măcar să știe despre existența Spitzberguluĭ, fusese dusă de vînt în direcția aceia.

Luațĭ fiind pe bordul vasuluĭ, ceĭ treĭ Robinsonĭ Rușĭ sosiră în Archanghel peste o lună, ducênd cu eĭ blănĭ, carĭ valoraŭ 5000 de ruble.

Acĭ eĭ aŭ aflat că corabia lor naufragiase, și tot echipagiul pierise.

Astă zĭ Spitzbergul este locuit și foarte des visitat de turiștiĭ Europenĭ și de pescariĭ de focĭ.

Dintre Românii care l'aŭ vizitat numim, pe d-l iginer Assan, în 1896, și în 1897, pe d-l Novianu, profesor de geografie la Liceul Lazăr.

Const. H. Stephănescu.

Numĕrul 22 din «Ziarul Călĕtoriilor» va apare Vinerĭ 23 Ianuarie corent.

„Universul" şi procesul ZOLA

Cu ocaziunea procesuluĭ Zola, care va avea loc în ziua de 27 Ianuarie, *Universul* politic, dorind să aibă o dare de seamă foarte amănunţită, a angajat încă un corespondent extra-ordinar la Paris, care, împreună cu actualul corespondent *Brutus*, să ne trimită, nefăcênd nicĭ o economie, telegrame, cu privire la acest proces.

Decĭ, în dimineaţa zileĭ de 28 Ianuarie, *Universul* politic cotidian, care se vinde 5 banĭ în toată ţara, va avea coloane întregĭ de depeşĭ particulare, şi atuncĭ, numeroşiĭ noştri cititorĭ, se vor convinge că administraţia ziaruluĭ nostru, spre a'ĭ mulţumi nu se dă în lăturĭ de la nicĭ un sacrificiŭ.

In aceeaşĭ zi, toţĭ ceĭ carĭ vor dori să se convingă, vor putea vedea originalele acestor telegrame în poarta *Palatuluĭ* nostru.

Typ. UNIVERSUL, Luigi Cazzavillan, Strada Brezoianu No. 11, Bucuresci.

Anul II.—No. 22. **5 BANI ÎN TOATĂ ȚARA** București, Sâmbătă, 24 Ianuarie, 1898

ZIARUL CĂLĔTORIILOR
ŞI AL INTÊMPLĂRILOR DE PE MARE ŞI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI:
Leĭ 4.50 pe an în toată țara
« 2.50 « 1/2 « « «
Abonații pe un an primesc și un roman de 1 volum.

Redacția și Administrația:
No. 11,—Strada Brezoianu,—No. 11

ZIARUL CĂLĔTORIILOR
apare de 2 orĭ pe săptămână
MARȚEA și VINEREA

CAPREA. — (Vezĭ explicația)

CAPREA

Ah! fermecătoare Capree, regina apelor albastre, stâncă de aur, giuvaer presărat de smaralde; Capree, scăldată de soare, inundată de lumină, arsă de ocră şi de sgură roşie Capree, delicioasă nebunie a unei lumi încântătoare, mărgăritarul mărgăritarelor din regatul mărgăritarelor, insulă feerică, insulă sirenă! Ah! Capree, ce plăcut sună în urechi numele tăŭ! Ah! amintirea ta, deşteaptă efluvii dulci în sufletul celor ce te-aŭ cunoscut! Şi câte regrete trebue să laşi în spiritul celor ce nu te-aŭ vĕzut!...

Nici verdeaţă îmbelşugată! nici văĭ armonioase! nici ruine! Căci, după Tiberiu, Senatul Roman a pus să se dărâme cele două-spre zece palate dedicate zeilor şi cele o sută de case după ţărm! Caprele, vechii locuitori şi naşi ai insulei, veniră atunci să pască *cytisus*-ul după ultimele urme ale ocupaţiunei romane, urme presărate cu sare. Şi atunci, numai piraţii din Barbaria fură singurii cari frecuentară Caprea. Şi Caprea se lăsă lenei în deliciul uitărei!

Nici ruine! Nici drumuri! Numai trepte, pe cari catârul nu îndrăzneşte să calce. Dar pretutindeni, stânci spăimântătoare, case acoperite cu viţă, agăţate de asperităţile pietrelor, ulicioare strimte, strânse între ziduri, pe cari, din când în când, apare câte un palmier, demn de coasta africană. Aproape peste tot sunt măslini şi fructe splendide; bolţi de viţă cu struguri dulci, flori cu corola strălucitoare.

Şi câte excursiuni în acest colţ de Paradis!... Şi ce panoramă! capul Misena, golful Neapol, Vezuviul, şi coasta care merge dulce, ondulând către ţărmurile Italiei de Sud! Apoi: *Faraglioni*, care es din mare ca nişte *dolmene* gigantice, ca acele monumente mortuare celtice; apoi alte stânci... *Saltul lui Tiberiu*, după care, acest monstru încoronat, arunca pe favoriţii săi, după ce îi supusese la cele mai teribile torturi... Intr'o zi, unul din aceşti nenorociţi, în culmea durerei, implora moartea; dar împăratul, îi rĕspunse cu dispreţ:

— Nu te iubesc într'atât, ca să-ţi daŭ moartea.

La sud de acest palat, la *Punta Tragara*, unde se ridică trei stânci în formă de piramide, aspectul este delicios. Cea din mijloc, este străpunsă de o deschidere naturală—numită *Arco-Naturale*—prin care, bărcile pescarilor trec împinse de vîntul dulce.

Şi la *Arco-Naturale* ce vedere admirabilă! Eşti de-asupra şesului, ai înaintea ochilor marea, brăzdată de pânze albe şi roşii! Ah! cu câtă greutate te desparţi de această privelişte! Şi *grota de Azur* saŭ a *nimfelor*. Descoperirea acestei grote, este foarte curioasă:

In timpul verei din 1832, doi englezi pluteaŭ pe lângă coaste, când unul din ei, văzând o escavaţie într'o stâncă, avu curioasa idee de a pătrunde în ea. Care-i fu mirarea şi admirarea, văzând un lac liniştit, aşezat într'un cerc de vre-o 400 de metri. Stâncile, apa, nisipul, toate sunt albastre, de o culoare dulce, care te minunează. Apa lacului, de 5 metri adâncime este aşa de limpede, aşa de clară, că ţi pare că e destul să întinzi mâna ca să apuci scoile din fundul lui. Bolta este foarte înaltă, formată dintr'o stâncă, acoperită cu stalactite. Intrarea este cam dificilă şi numai culcându-te pe brânci, într'o barcă mică, poţi pătrunde în Grota de Azur.

Apa în vestibulul grotei, se ridică până la tavan, şi lumina pătrunde în interior, prin acest vestibul traversând apa care l umple. E feeric!...

Complectarea panoramei o face grota *Mitramania*, la care se ajunge printr'un scoborâş de 130 de trepte

Insula Caprea a fost ocupată de francezi în 1808.

In timpul acela Murat îşi inaugura domnia în Neapol, şi văzând, de la fereastra sa, fâlfâind steagul englez pe vârful lui Mont-Solaro, unde e situat oraşul Capri, însărcină pe generalul Lamarque de a l da jos. Lucrul nu era tocmai aşa uşor căci pe atunci Caprea se numea «micul Gibraltar».

Dar Lamarque, cu câţi va oameni din Landes, nu se temea de nimic. Caprea era apărată de Hudson Lowe, viitorul temnicer al lui Napoleon. Cu 1900 de oameni, Lamarque debarcă, în timpul nopţei, în trei puncte diferite ale insulei. El merse, contra focului inamicului, pe poteci pe cari numai un singur om poate trece, până la o banchetă de stâncă; şi cum acolo, soldaţii săi arătară o ezitare, el dădu ordin bărcilor să se depărteze. Ast fel, el şi soldaţii săi, nu puteaŭ de cât să învingă saŭ să moară cu toţii.

La 150 de picioare mai sus, englezii sunt în număr de 1.500. De trei ori trupele franceze ocupară, prin asalt, glacisul şi de trei ori fură respinse. In timpul nopţei, Lamarque, sub un foc teribil, reia asaltul, dand ordin trupelor sale de a nu trage nici un foc. Numai la 20 de paşi de inamic, tobele răsunară şi francezii, cu strigăte puternice, se aruncară peste trupele engleze. Fac un număr dublu de prizonieri şi apoi începe asediul cheei acestei poziţii: Capri.

Acesta era o dublă şi îndoită dificultate. Flota britanică, alergând la zgomotul tunului, bombardează poziţiile franceze. Lamarque este apucat între două focuri. Dar nu e nimic! După un asediŭ de 10 zile Hudson Lowe se predă.

Câte-va zile după aceasta, unul din miniştrii lui Murat, Salicetti, scria domnului săŭ:

«Sunt la Capri în mijlocul francezilor, dar nu pot pricepe cum aŭ intrat aci».

S'aŭ dus acele zile!... Din vremurile atât de frumoase ale domniei Romane, n'aŭ rămas nici ruine, nici o urmă! Singură, amintirea cea sîngeroasă a domniei nebune a lui Tiberiu, planează asupra insulei!...

Tăcută, visătoare, liniştită, împresurată de albastrele ape ale Mediteranei, Caprea nu trăeşte de cât simpla viaţă de pescari.

Ah! fermecătoare Capree, regina apelor albastre, stânca de aur, giuvaer presărat de smaralde, Capree scăldată de seare, inundată de lumină, arsă de ocră şi de sgură roşie! Capree, delicioasă nebunie a unei lumi încântătoare, mărgăritarul mărgăritarelor din regatul mărgăritarelor, insulă feerică, insulă sirenă! Ah! Caprée, ce plăcut sună în urechi numele tăŭ! Ah! amintirea ta, deşteaptă efluvii dulci în sufletul celor ce te aŭ cunoscut! Şi câte regrete trebue să laşi în spiritul celor ce nu te aŭ văzut!... fermecătoareo... regino!...

Pompi.

EPISOADE DIN CĂLĔTORIA MEA LA

POLUL NORD

VI

Trebue să cercetez mai departe ca să vĕd dacă tot acest praf brun e de natură minerală şi prin urmare de origine terestră.

Prin crăpături am găsit o mulţime de ghemuri mari de alge de aceiaşi natură cum am mai observat adesea.

De asemenea am adunat ghemur. de diatomee printre cari sub microscop am descoperit o mulţime de organisme celulare roşii de o formă caracteristică (n'am avut încă timpul să le examinez mai de aproape).

Toate aceste diatomee se găseaŭ la oare-care adâcime cam la un metru sub apă. Tot aci prosperaŭ şi algele, numai părţi din ele se ridicaŭ până la suprafaţă. Probabil că acolo era întocmai adâncimea la care pătura superpusă de apă dulce se întinde asupra apei de mare.

Apa la suprafaţă era curat apă dulce.

Joui 19 Iulie.—E întocma aşa cum m'am aşteptat. Am început să înţeleg mersul vênturilor.

După ce am avut azi un vênt tă-